

IHMISELLE, JOLLE VÄKIVALLATTOMUUS JA VASTUU MAAILMASTA OVAT INTOHIMO.

YDIN

49. vuosikerta / 2 • 2015 / www.ydinlehti.fi / 9 euroa

VENÄJÄ UMPIKUJASSA

Realiteetit tulevat yhä lähemmäs
kansalaisia sekä maan johtoa

Politiikka
ja uskonto
Lähi-Idässä

Konfliktit ja
kansalaisyhteiskunta
Afrikassa

Vaihtoehtoisen
todellisuuden
kuvittelun taito

Täydellä tarmolla & suurella sydämellä

Muutetaan yhdessä Eurooppaa

Merja Kyllönen on vasemmistoliiton edustaja Euroopan parlamentissa, GUE/NGL-vasemmistoryhmässä. Vasemmisto haluaa ulottaa hyvinvointivaltiomallin koko Eurooppaan.

Haluamme:

- Siirtyä rahan vallasta ihmisten valtaan
- Päästä kriisistä kestävään talouteen
- Tuoda tasa-arvoa työhön, palkkaukseen ja palveluihin
- Tehdä Euroopasta ympäristönsuojelun edelläkävijän
- Tehdä Euroopasta avoimen ja väkivallattoman

Ota yhteyttä!

Merja Kyllönen
merja.kyllonen@
europarl.europa.eu

European Parliament
Rue Wiertz
Willy Brandt 02M093
1047 Brussels
Belgium
Puh. +32 2 28 455 43

Avustajat:
+32 2 28 475 43
+ 32 2 28 375 43

Avustaja kotimaassa:
Sarianne Hartonen
+358 40 663 1866
sarianne.hartonen@
gmail.com

WWW.MERJAKYLLONEN.FI

Syvenny ennakkoluulottomasti

Ydin on lehti niille, joille väkivallattomuus ja vastuu maailmasta ovat intohimo. Neljä kertaa vuodessa ilmestyvä Ydin seuraa maailmaa ennakkoluulottomalla asenteella, kriittisyydellä ja asioihin syventyen.

TULOKSENA ON SATA SIVUA AJANKOHTAISTA ASIAA.

Tilaa Ydin paperilehtenä kotiin kannettuna tai Appstoresta digiversiona omalle iPadille.

Paperilehden

- vuositilaus 35 € (sis. alv 10 %),
- kestotilaus 28 € (sis. alv 10 %),
- alennettu hinta opiskelijoille ja työttömille 20 € (sis. alv 10 %).

Tablettilehden kestitilaus

maksaa 21,99 € (sis. alv 24 %),
ensimmäinen numero ilmaiseksi!

YTIMEN LÖYDÄT IPADILLA OSOITTEESTA APPSTORE.COM/YDIN

WWW.YDINLEHTI.FI

SISÄLLYS

4 Pääkirjoitus / 6 Tekijät / 7 Ytimekkäät
/ 11 **NILS TORVALDS** Voiko Venäjää ymmärtää?
/ 12 **TARJA CRONBERG** Nurkkaan ajettu rotta hyppää

YDINHETKI

14 **ARJA ALHO** Kun politiikasta tuli sääntökirja visioiden sijaan
/ 20 **EMMA RIMPILÄINEN** Putinismiin kyllästyneet vailla
johtajaa / 23 **LAURA LODENIUS** Hiroshima 70 vuotta
/ 26 **RODRIGO NUNES** Virrassa toimimisen taito
/ 28 **MARK WALLER** Köyhyyden poistaminen avain konfliktien
pysäyttämiseen / 32 **EEVA LENNON** Vaaleissa päätettiin
Britannian suunnasta / 36 **EINI NYMAN** Unia navetassa
/ 40 **ILARI LESKELÄ & MAX SHER** Viimeinen Gulag / 44 **LIISA
LIIMATAINEN** Shiialaisuuden monimuotoisuudesta
/ 49 **ARJA ALHO** Tiedon ja ymmärtämisen portailla / 52 **KALLE
SYSIKASKI** Korruptio ja köyhyys indonesialaisten ongelmina

YTIMESSÄ

57 **KIRSI KOIVUPORRAS-MASUKA** Kohti demokratiaa
/ 62 **RIITTA OITTINEN** Conflict Kitchen työntää lusikkansa
maailmanpolitiikkaan / 65 **VELIPEKKA MAKKONEN** Venäjä
elokuvien silmin / 69 **MERJA LOUNEKARI** Ihmissalakuljetus
Italian mafian kultakaivos / 74 **KALEVI SUOMELA**
Opettaako historia jotakin?

YDINKOKEMUS

80 **RITA DAHL** Naiseuden monet kasvot / 83 **YDIN-LEHDEN
TOIMITUS** Uhkakuvat synnyttävät kauhua / 85 Kirja-
arviot / 92 Levyt / 93 **EERO SUORANTA** Katutaide tuo väriä
Myyrmäkeen / 94 **ILARI LOVIO** Puhu hänelle suomea
/ 96 **LI ANDERSSON** Vasemmistolainen vaihtoehto
/ 98 Pala historiaa

DEMOKRATIAN ELINTILA

TUNNUSTAN, ETTEN oikein jaksanut katsella vaalikeskusteluja. Erityisen masentava oli

Ylen puoluejohtajien viimeinen keskustelu, jossa jaksettiin jauhaa velasta ja kiistellä kuka leikkaa eniten. Kukaan ei – ellen juuri silloin käynyt jääkaapilla – puhunut yliopistojen rahoituksesta saati tiedon infrasta kasvun avaimina. Pienyrittäjät taitavat jäädä vastakin sosiaaliturvan ulkopuolelle eikä ihmisten arvokkuuden ja autonomian turvaavaa perustuloa taideta edes kokeilla. Mikä on, ettei hyvinvoinnin rakenteita voida päivittää työmarkkinoiden muutoksen myötä ja mikä on, ettei mene perille, ettei ihminen elä vain leivästä?

Nostan silti hattua **Päivi Räsäsen** kyvyille puhua selkokieltä ja **Paavo Arhinmäelle**, joka keskustelussa sanoi, ettei ihmisarvoa pidä mitata rahassa. Panin merkille, että **Timo Soini** sanoi työläisillä olevan oikeus saada tilinsä, kun yritykset tahkoavat voittoja ja jakavat niitä omistajilleen. Samoin kuinka **Carl Haglund** kärkkäästi kasvatti lihaksiaan pullistelemalla sen suuntaan, jonka nimeä emme mainitse vasta kuin tämän kirjoituksen lopulla. Huokaisin syvään kun **Antti Rinne** kertoi matkustelleensa maailmalla ja kuinka Lapista voidaan tehdä suuri ulkoilualue.

Luulen, ettei suurin osa suomalaisista osaa määritellä – eikä se ole heidän vikansa – onko jokin puolue oikeistolainen, vasemmistolainen, konservatiivi, edistysellinen, nationalistinen, kansainvälinen, radikaali, liberaali, uusliberaali, keynesiläinen, uuskeynesiläinen... Kun vielä jokaisessa puolueessa vaikuttaa olevan kaikkea

ARJA ALHO päätoimittaja

edellä mainittua, eikä eroja ole kauniisti muotoilluissa vaalilauseissakaan, pitäisi jo ryhtyä lukemaan vaaliohjelmia.

Helpompaa on valita henkilö. Puolueetkin ajattelevat niin, sillä vaalikamppailu käydään puheenjohtajan kasvoilla. Ja kasvoja valittiin. Ilon aiheet löytyvätkin sieltä. Ensimmäiset maahan muuttaneet suomalaiset on valittu ja poikkeuksellisen monta nuorta kansan edustajiksi. Heillä on nuoruuden

etuoikeus kyseenalaistaa ja ajatella toisin.

TEPPO ESKELINEN kiteyttää keskustelujutussamme ajan hengen timantisti. Uusliberalismi on vienyt politiikan kyvyn kuvitella vaihtoehtoisia todellisuuksia. Hegemonia on vyönkiristäjillä ja piiskaajilla.

Uskomattomin saavutus on kääntää käsitteitä pääläelleen. Esimerkiksi, suvaitsemattomia ovatkin nyt ne, jotka eivät suvaitse toisten ihmisarvon polkemista! Mistä lähtien pitää suvaita väärintekijöitä ja vihan lietsojia? Ennakkoluuloja voi ymmärtää mutta ei niitä tarvitse hyväksyä.

Muutaman viikon kärsimyksellä saimme valittua päättäjät. Entiset oppositiossa olleet tulevat istumaan hallituksessa ja luultavasti muutama hallituksessa ollut oppositiossa. Edustuksellisuus ja teoreettinen mahdollisuus vaihtaa päättäjät ovat kuitenkin vain demokratian raamia, johon kuuluvat olennaisena osana myös suoran vaikuttamisen erilaiset muodot.

Sisältö – raamin kehystämä kuvan valot ja varjot – tulee arkipäivän osallisuuden rakenteista, pääsystä tiedon, ymmärtämisen ja vai-

kuttamisen äärelle ja keskusteluista. Ja millaisista keskusteluista! Keskusteluista valinnoista ja vaihtoehtoista, teesistä, antiteesistä ja synteesistä, syklistä ja vastasyklistä, linjasta, tavoitteista ja välineistä, teoriasta ja käytännöstä, yleisestä ja yksityisestä, virrasta ja ajasta. Mutta kun työpaikkojen kahvihuoneissa ei tätä kuule, kouluissa ei saa puhua politiikkaa, kaduilla on kylmää, eikä twiittiin mahdu. Nuorisoseurojen ja työväentaloillakin puhutaan enemmän lämmityskuluista kuin aatteen palosta. Mutta silti on niitä, jotka kokoontuvat, ideoivat, puhuvat ja kuuntelevat. On toiminnan pesäkkeitä ja ajatusten hautomoja!

JONKINLAINEN EDUSTUKSELLISEN demokratian, ja varsin usein myös median, irti kytkeytyminen liikkeistä ja pesäkkeistä on ilmeinen. Ne ovat kuitenkin vireän ja hengittävän demokratian käyttövoimaa. Edustuksellinen demokratia alkaa yskiä. Siitä tulee staattinen dynaamisen sijaan. Liikkeessä oleva valta täydentyy ja muuttuu - sillä valtan on suhde.

Toiminnan
pesäkkeet
ja ajatusten
hautomot ovat
vireän ja
hengittävän
demokratian
käyttövoima.

Mutta Ydintä kiinnostavat kaikenlaiset pesäkkeet ja elävät solut! Kerromme muslimiyhteisöjen omasta aloitteesta kerätä voimia yhteen vihaa ja väkivaltaa vastaan samoin kuin heidän halustaan olla osa suomalaista yhteiskuntaa. Kerromme Suomen Sosiaalifoorumista, jossa pohdittiin mm. jaettua johtajuutta. Saamme myös afrikkalaisen näkökulma, josta kirjoittaa **Kirsi Koivuporras-Masuka** uudessa työhuoneessaan Tansaniassa.

HUOMAAN YTIMEN usein palaavan jo aiemmin esitettyihin kysymyksiin. Nyt yritämme taas ymmärtää Venäjää. **Velipekka Makkonen** käyttää elokuvaprojektorin ja avaa uuden ymmärtämisen ulottuvuuden.

Vuoden 2010 ensimmäisessä numerossa **Nils Torvalds** kirjoitti, kuinka Venäjää viedään globalisaation kyydissä. Uusliberalistinen käänne lännessä muutti hänen mielestään Venäjän historiallista kehityskulkua. Hän huomauttaa, ettei pitkään kaivattu demokratia synnyttänyt muuta kuin oligarkkeja, kaaosta ja pettymystä. ”Diktatuurit viihtyvät uusliberalismin luomassa kasvualustassa eikä mikään näytä muuttavan kehityksen suuntaa - paitsi paluu demokratiaan keskeisenä taloudellisen toiminnan arvona.”

Olemmeko sittenkään niin erilaisia? Missä on se valta, joka kuuluu kansalle! **Y**

YDIN 2/2015 tekijät

RITA DAHL

on kirjailija ja toimittaja. / sivu 80

PEKKA ELOMAA

on freelance-kuvaaja, joka on perehtynyt etenkin yhteisölliseen valokuvaukseen. / sivu 19 & 26

KIRSI KOIVUPORRAS- MASUKA

on Kegan maakoordinaattori, jonka vastuualueena on kansalaisyhteiskunta. / sivu 57

EVA LENNON

on Lontoossa työskentelevä vapaa toimittaja, lainopin kandidaatti ja valtiotieteiden maisteri. / sivu 32

LIISA LIIMATAINEN

on Italiassa asuva ja Lähi-idän tilanteeseen perehtynyt toimittaja. / sivu 44

LAURA LODENIUS

on Rauhanliiton toiminnanjohtaja. / sivu 69

MERJA LOUNEKARI

on Italiaan ja erityisesti mafiaan perehtynyt vapaa toimittaja. / sivu 69

VELIPEKKA MAKKONEN

on Filmihulluun kirjoittava elokuvakriitikko. / sivu 65

EINI NYMAN

on vapaa toimittaja ja valtiotieteiden maisteri. / sivu 36

RIITTA OITTINEN

on Belgiassa asuva tietokirjailija ja Ydin-lehden toimituskunnan jäsen. / sivu 62

SIMO ORTAMO

opiskelee poliittista historiaa ja on Ydin-lehden toimituskunnan jäsen. / sivu 87

NIKLAS PIIPARINEN

on musiikin ystävä ja pitkäaikainen Ydin-lehden avustaja / sivu 92

EMMA RIMPILÄINEN

on Moskovassa asuva antropologi. / sivu 20

MAX SHER

on Moskovassa ja Pietarissa asuva valokuvaaja sekä taiteilija. / sivu 40

KALEVI SUOMELA

on pitkäaikainen rauhanaktiivi ja Ydin-lehden hallituksen puheenjohtaja. / sivu 74

EERO SUORANTA

on Itä-Aasian tutkimuksen opiskelija ja Ydin-lehden toimituskunnan jäsen. / sivu 85 & 93

KALLE SYSIKASKI

on rauhanaktivisti. Hän on saanut muun muassa Itä-Timorin parlamentin palkinnon työstään rauhan ja ihmisoikeuksien puolesta / sivu 52

MARK WALLER

on Etelä-Afrikassa asuva vapaa toimittaja. / sivu 28

YDIN-LEHTI Rauhanasema, Veturitori 3, 00520 Helsinki ydin@ydinlehti.fi, www.ydinlehti.fi

PÄÄTOIMITTAJA Arja Alho, p. 040 709 3770, arja.alho@ydinlehti.fi

TOIMITUSSIHTEERI Ilari Leskelä, ilarileskela@gmail.com

HALLITUKSEN PJ Kalevi Suomela, kalevi.suomela@gmail.com

ULKOASU Iina Lievonen, Luyi Ma, Martina Babisová

TAITTO Teppo Jantti

KANNEN KUVA Max Sher

TILAUKSET ydin@ydinlehti.fi, www.ydinlehti.fi

Danske Bank FI 42 8000 1301 5099 24 Ydin ilmestyy 4 kertaa vuodessa.

TILAUSHINNAT

35 € vuositilaus, sis. alv 10%
28 € kestotilaus, sis. alv 10 %
20 € alennettu (opiskelijat, työttömät), sis. alv 10%

ILMOITUSKOOT JA -HINNAT

(hintoihin lisätään alv 24 %)
Takakansi 172 x 199 mm 1 500 €
1 sivu 172 x 225 mm 1 000 €
1/2 sivua 172 x 112 mm 500 €
tai 86 x 225 mm 500 €
1/4 sivua 172 x 55 mm 300 €
tai 85 x 112 mm 300 €

JULKAISIJA Ydin-julkaisut ry.
49 vuosikerta (Rauhaa kohti -lehden 88. vuosikerta)

PAINOPAIKKA Kirjapaino Uusimaa
ISSN 0356-357X

YDIN on Kultti ry:n jäsenlehti. Lehti pidättää itsellään oikeuden käsitellä sille toimitettua materiaalia. Lehden vastuu ilmoituksen poisjäämisestä tai julkaisussa sattuneesta virheestä rajoittuu ilmoituksesta maksetun määrän palauttamiseen. Huomautukset 14 päivän kuluessa.

IRTONUMEROITA
Akateeminen kirjakauppa (Helsinki), Rosebud (Helsinki).

Lehden voi lukea iPadilla lataamalla Ydin-lehden AppStoresta.

Ytimekkäät

ARJA AHJO

KIELI ON VALO

KANSAINVÄLISEN vapaaehtoistyön (KVT) varainkeruullallisen puhuja, vuoden 2015 pakolaisnainen **Theresa Ngouth**, on rauhan, kielen ja sinnikkään yrittämisen puolestapuhuja. Hän kannustaa kaikkia maahanmuuttajia puhumaan suomea. Vastaukseksi saa aina: ”Hyvä, hyvä!”

Kansainvälisen vapaaehtoistyön juuret ovat sotien runtelussa Euroopassa 60 vuoden takaa. Rauhan rakentaminen oli tuolloin konkreettista jälleenra-

kennusta. Nyt KVT:n kautta voi lähteä ulkomaille vapaaehtoistyöhön tai tehdä vapaaehtoistyötä Suomessa. Varoja kerättiin maistuvalla sudanilaisvaikutteisella illallisella erityisesti siksi, että turvapaikanhakijat voisivat osallistua leireille.

Theresa Ngouthin mielestä ihmisten taustoilla ei ole merkitystä rauhantyössä. Hän on itse syntynyt Sudanissa sodan keskelle, elänyt siinä ja löytänyt rauhan Suomesta.

Theresa ei lannistu kohdattessaan rasistista kohtelua. Sen sijaan, että hän olisi vaihtanut opiskeluaikanaan työharjoittelupaikkaa, hän halusi ystäväystyä. Hän ymmärtää ennakkoluulot mutta tietää myös, että vain hän itse voi ne poistaa. Theresan mukaan puutarha ei ole kaunis, ellei siellä kasva erilaisia kukkia.

KVT:n puheenjohtaja **Emmi Ruohonen** ja vapaaehtoiset rakensivat Rauhanasemalle ilon, energian ja ystävyiden illan. **Y**

”MAAILMA ON
PERUUTTAMATTOMASTI
KASVANUT YHTEEN, SEKÄ
HYVÄSSÄ ETTÄ PAHASSA.
TÄHÄN MAAILMAAN
KUULUU MYÖS SE,
ETTÄ ERILAISET
KULTTUURIT, USKONNOT
JA MUUT RYHMÄT EIVÄT
VOI ERISTÄYTYÄ OMIIN
OLOIHINSA, EIVÄTKÄ
YKSIN MÄÄRITELLÄ
ELÄMISEN SÄÄNTÖJÄ.”

Erkki Tuomioja

Yhdessä terrorismia vastaan-tilaisuus

18.4.2015 Senaatintori

Eduskunnan enemmistö vastustaa Natoon liittymistä

LASKELMIEN mukaan uuteen eduskuntaan tuli valituksi yli 120 kansanedustajaa, jotka ovat ennakoita ilmoittaneet vastustavansa Suomen liittymistä sotilasliitto Natoon. Laskelmat perustuvat ehdokkaiden

YLE:n vaalikoneessa antamiin vastauksiin. Eduskunnan enemmistö ei siis kannata pyrkimyksiä liittää maamme Natoon.

Maaliskuun lopulla ryhmä huolestuneita yksityishenkilöitä kokoontui pohtimaan, miten kansan enemmistön monesti ilmaisema haluttomuus liittyä Natoon tulisi näkyväksi ja keskusteluun ennen vaaleja.

Parissa viikossa mukaan lähti ehdokkaita kuudesta eri eduskuntapuolueesta sekä lähes sata merkittävää yhteiskunnallista vaikuttajaa. Hankkeen kannattajien joukossa on entisiä ministereitä, akateemikkoja, professoreita, taiteilijoita, toimittajia, tutkijoita ja poliitikkoja. Yhteisenä kannanottona oli:

Suomen on oltava aktiivinen rauhanrakentaja, ei liitytä Natoon, ei ydinaseita eikä Naton joukkoja Suomeen.

Juha Sipilän vaaliviikolla antama ilmoitus, ettei Suomi tule hänen pääministerikautenaan liittymään Natoon, auttoi Keskustapuolueen osaltaan vaalivoittoon. Tämä sitoumus olisi allekirjoittaneiden mielestä kirjattava hallitusohjelmaan. **Y**

www.facebook.com/pages/Rauhaa-Ei-Natoon-Ei-ydinaseita/884795244896830

Mittari köyhyyseroille sukupuolten välillä

USEIN näkee väitettävän, että 70 prosenttia maailman köyhistä ihmisistä on naisia. Tämä on kuitenkin vain arvio, sillä nykyisin käytössä olevissa köyhyysmittareissa tarkastelu yksikkö on kotitalous. Uusi IDM-mittari (Individual Deprivation Measure) pyrkiikin ottamaan monipuolisesti huomioon muutkin köyhyyden mahdolliset osa-alueet kuin raha.

IDM on kehitetty osittain haastattelututkimusten pohjalta, ja tutkijat ovat päätyneet esittämään mittaria, joka tarkastelee köyhyyttä 15 eri osa-alueella. Ne pisteytetään yhdestä viiteen vaikkapa sen mukaan, onko kotona puhdasta vettä vai pitääkö sitä lähteä hakemaan kilometrien päästä.

Tutkijat uskovat, että tämän mittarin avulla voidaan paitsi tunnistaa eriarvoisuutta yhteisöjen ja jopa perhekuntien sisällä, myös kohdentaa kehitysohjelmia vastaamaan entistä paremmin oikeita tarpeita oikeissa paikoissa.

Uusien kehitys- ja köyhyysmittarien kehittäminen on ollut kansainvälisen yhteisön agendalla jo pitkään. Perinteisesti varallisuutta mitataan bruttokansantulolla. Hieman monisyisempi tapa on käyttää YK:n inhimillisen kehityksen mittaria, joka ottaa huomioon muun muassa elinajandotteen ja koulutustason. **Y**

www.iwda.org.au/introducing-the-individual-deprivation-measure/

Ebolan jälkiä hoidetaan vielä pitkään

EBOLAEPIDEMIAN talousvaiikutukset ovat huomattavat, ja sosiaaliset seurannaisvaikutukset ja mahdolliset poliittiset seuraukset ovat sitäkin suuremmat. Terveyskriisistä on tullut talouskriisi, josta pahimmassa tapauksessa voi seurata turvallisuusvaiikutuksia.

Reilu vuosi ebolaepidemian puhkeamisen jälkeen lähes 11 000 ihmistä on kuollut ja 26 000 saanut tartunnan. Todellinen tapausten määrä on todennäköisesti 2–3-kertainen.

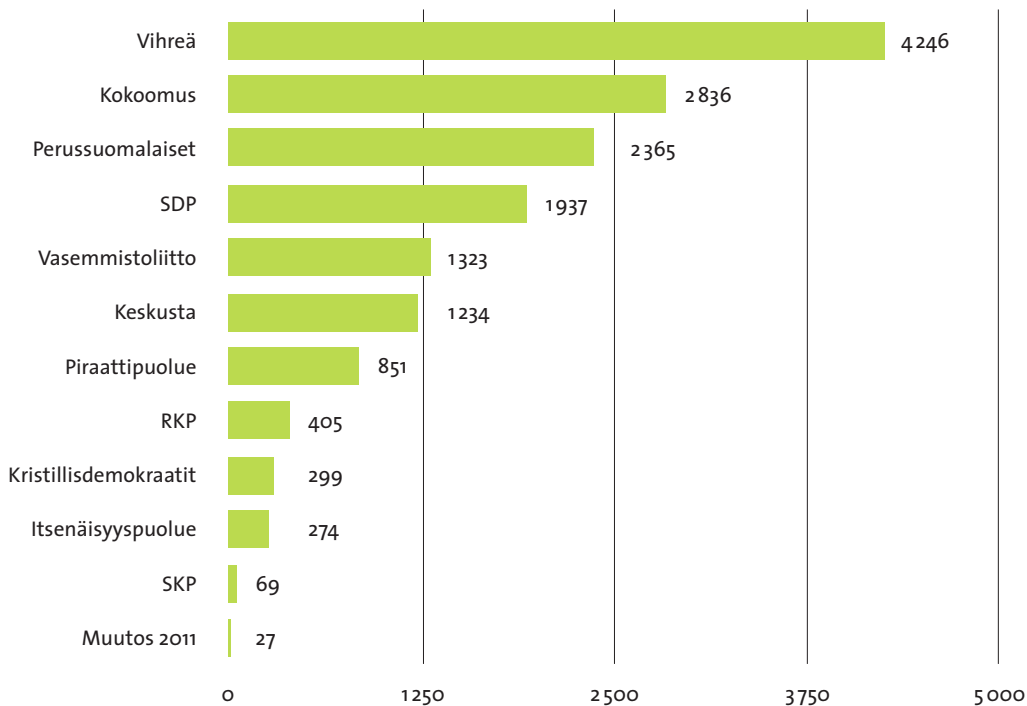
Maailmanpankin mukaan epidemian ydinalueella, eli Sierra Leonessa, Liberiassa ja Guineassa kansantuotteesta jäisi ebolan seurauksena saavuttamatta yhteensä 1,6 miljardia dollaria, mikä vastaa kahtatoista prosenttia maiden yhteenlasketusta BKT:stä.

Ebola on myös vienyt huomion ja resurssit muilta sairauksilta. Monet muut perinteiset sairaudet kuten malaria ja ripulitaudit ovat monin paikoin jääneet hoitamatta ebolan viedessä vähäiset terveydenhuoltoresurssit.

Lisäksi tauti on vaikuttanut mielikuviin koko Afrikasta. Vaikka Afrikassa on ollut viime vuosina merkittävää talouskasvua, paniikin myötä myös ne maat joissa ebolaa ei ole ollut joutu-neet kärsimään. **Y**

apps.who.int/ebola/

■ EHDOKKAIDEN TWIITTIEN MÄÄRÄ YHTEENSÄ

Lähde: Digivaalit 2015 -tutkimushanke

EDUSKUNTAVAALEISTA TULI HASHTAG-VAALIT

HELSINGIN yliopiston ja Aalto-yliopiston tutkijoiden liki 200 000 vaalitwiitin analyysi paljastaa, että hashtagista, eli sosiaalisen median aiheutunnisteista, on tullut keskeinen kampanjointimuoto myös politiikassa. Keskustelu on kuitenkin keskittynyttä ja jakautunutta.

– Puolueiden lisäksi monet erityyppiset toimijat kansalaisjärjestöistä mediaan ovat rakentaneet omia kampanjoitaan erilaisten hashtagien ympärille. Formaattiin liittyy kiinteästi myös äänestyslupausten kerääminen kansalaisilta sekä ehdokkaiden rekrytointi kampanjan arvojen taakse, kertoo tutkija

Salla-Maaria Laaksonen Helsingin yliopistosta.

Twitter-tili löytyi kaikkiaan 938 kansanedustajaehdokkaalta, eli vajaat 44 prosenttia ehdokkaista on läsnä Twitterissä. On siis liioittelua väittää näitäkään vaaleja ainakaan Twitter-vaaleiksi, vaikkakin Twitterissä läsnä oli kaksi kertaa enemmän ehdokkaita kuin edellisissä eduskuntavaaleissa.

Twitterin käyttö on alueellisesti jakautunutta. Eniten twiittejä lokakuusta vaaliviikon torstaihin saakka lähettivät vihreiden ja kokoomuksen ehdokkaat Helsingin ja Uudenmaan vaalipiireistä.

Nykyinen pääministeripuolue kokoomus ja vaalivoittaja

keskusta erottuvat omana klusterinaan sekä aihepiireinä että keskenään viestivinä toimijoina. Vastaavasti vihreät erottuvat omana keskustelukuplanaan: he ovat aktiivisia Twitterissä ja kuvapalvelu Instagramissa, mutta enimmäkseen keskenään.

Kolmas selkeä ryhmittymä on puolueista irrallaan: lasten ja nuortenjärjestöt ja heidän kampanjahashtaginsa herättivät paljon keskustelua. **Y**

Lisää tutkimusprojektista: www.hiit.fi/digivaalit-2015

NILS TORVALDS

Kirjoittaja on Euroopan parlamentin jäsen ja entinen YLE:n kirjeenvaihtaja Moskovassa ja Washingtonissa. Kuva: David Iliff

Voiko Venäjää ymmärtää?

LÄHES JOKA toisessa asiantuntija-artikkelissa Venäjän kehityksestä kirjoittaja varmistaa asemaansa mahdollista kritiikkiä vastaan lainaamalla **Tjuttševin** aforismia “Venäjää ei voi järjellä ymmärtää”. Jos ei voi ymmärtää niin turhaan siinä sitten on ylimääräisiä viisauksia kirjoittaa.

Venäjän pitkäaikaisena haasteena on ollut pysyä lähiympäristönsä kehitysvauhdissa mukana. Hyvä mittari haasteista ovat maan logistiikkaongelmat. Esimerkiksi Saksassa on 90 metriä rautateitä neliökilometriä kohden, Venäjällä viisi metriä. Samansuuntaisia vertailuja voidaan tehdä tietämyksen suhteen. Saksassa teitä on 180 kilometriä neliökilometriä kohden. EU keskiarvo on 121, Ruotsin vastaava luku on 94, Suomen 23, Venäjän 5,46.

Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, ettei Venäjällä ole mahdollisuuksia kehittää kuin murto-osaa pinta-alastaan. Tästä seuraa tietenkin poliittisia haasteita: miten pitää ihmiset tyytyväisinä olemassa olevaan?

Maan kilpailukyvyyn yleinen mittari on korkean teknologian osuus viennistä. Suomi vie vuosittain kansalaista kohden 740 dollarin edestä korkeatasoista teknologiaa. Venäjän vastaava luku on 60 dollaria. Se osoittaa että ulkomaankaupan hyöty (terms-of-trade) on todennäköisesti ensi vuonna huonompi kuin tänä vuonna,

ja ensi vuosikymmenellä vielä paljon huonompi.

VOIDAAN SIIS ottaa melkein mikä tahansa talouden mittari, ja tulevaisuus näyttää synkältä. Synnyttämisiässä olevien naisten lukumäärä on jyrkässä laskussa. Työkäinen väestö supistuu nopeasti. Erityisen ongelmallinen on miesten kuolleisuus, joka karkasi melkein hallitsemattomaksi Neuvostoliiton loppuvaiheessa ja sen sortumista seuranneessa kriisissä.

Vastaavanlaisia laskelmia on varmasti tehty myös Kremlissä, vaikka Vladimir Putin lehdistötilaisuuksissaan vakuuttaa että ongelmat ovat hallinnassa. Suurin kysymys onkin mitä poliittinen johto tekee tietoisena siitä että horisontin takana sitä odottaa mittavat ja monimutkaiset haasteet. Yltiöpäinen kansallismielisyys voi tuntua hyvältä strategialta kansan enemmistön poliittisen luottamuksen ylläpitämiseksi, mutta mitä tapahtuu siinä vaiheessa kun todellinen kriisi on käsillä ja yltiöisänmaalliset iskulauseet eivät tuo leipää?

Ja mikä on EU:n rooli tässä? Venäjä on suuntaamassa umpikujaa kohti ja umpikujassa se voi muuttua vaaralliseksi sekä itselleen että ympäristölle. Juuri siitä syystä EU:n tehtävä on houkutella Venäjää pois uhkaavasta umpikujasta. Sitä me emme juuri tällä hetkellä tee. **Y**

TARJA CRONBERG

Kirjoittaja on Rauhanliiton puheenjohtaja.

Nurkkaan ajettu rotta hyppää

RAUHALLISTA, POHJOISMAISTA hyvinvointivaltiota on uhattu ydinasein. Venäjän Tanskan suurlähettiläs **Mikhail Vanin** kirjoitti *Jyllandpostenin* kolumnissaan, että tanskalaiset sotalaivat voivat joutua ydinkärjin varustettujen ohjusten kohteeksi, mikäli Tanska liittyy amerikkalaisten johtamaan Naton ohjuspuolustusjärjestelmään.

Tanskalaiset eivät ymmärrä tilanteen vakavuutta, eivätkä päätöksen seurauksia Venäjän ja Tanskan välisille suhteille, hän lisäsi. Turvallisuustilanne tulisi heikkenemään ja Venäjällä oli sitä paitsi ohjuksia, jotka pystyvät läpäisemään Naton ohjuskilven. Tanskalaiset pitivät uhkausta propagandana mitä se varmaan olikin, mutta entinen ulkoministeri **Uffe Elleman Jensen** totesi kuitenkin, että uhkaus tulee vaikuttamaan Tanskan sotilaallista turvallisuutta koskevan selvityksen sisältöön.

MISTÄ OIKEIN ON kyse? Uhkaus on täysin Venäjän sotilasopin vastainen. Tämän mukaan Venäjä pidättää itsellään oikeuden käyttää ydinaseita kahdessa tilanteessa. Toinen on, mikäli maa joutuu ydinase- tai muun joukko- tuhoasein tehdyn hyökkäyksen kohteeksi. Tä-

hän Venäjä voi vastata ydinasein. Toinen ydiniskun mahdollisuus syntyy tilanteessa, jossa valtion olemassaolo on uhanalainen. Kumpikaan ehto tuskin täyttyy, mikäli Tanska liittyy ohjuspuolustukseen. Ohjuspuolustus on tosin ollut Venäjän kipupiste pitkään, mutta uhkaus on silti täysin uskomaton ja suhteeton.

Ydinaseet ovat kylmän sodan jälkeen olleet ainoa Venäjän suurvalta-aseman symboli. Ukrainan konfliktissa ne on otettu uhkana käyttöön osoittamaan Venäjän voimaa tilanteessa, jossa sen talous on länsimaisten sanktioiden kohteena ja sen kauppasuhteet Eurooppaan romuttumassa. Maa on myös yhä lisääntyvässä määrin itse aiheuttamansa Itä- Ukrainan aseellisen konfliktin panttivanki. Itä- Ukrainaa ei haluta liittää Venäjään, taistelevia militsejä ei voi jättää oman onnensa nojaan eikä Ukraina ole suopea liittovaltioajatukselle.

Kaikki tiet ovat tukossa. Konflikti eskaloituu, eikä Venäjällä ole ulospääsyä. Nurkkaan ajettu maa on arvaamaton. **Putinin** muistelmissa on kuulema kohta, jossa hän asuessaan kommuunissa, kohtasi rotan, joka ajautui nurkkaan. Nurkkaan ajettu rotta hyppäsi. Nurkkaan ajettu maa, ottaa viimeisen keinonsa käyttöön. Uhkaa ydinasein. **Y**

Ydinhetki

YDINHETKI
KERTOO ASIOISTA
PAIKAN PÄÄLTÄ
JA IHMISTEN
KAUTTA.

14 ARJA ALHO Kun politiikasta tuli sääntökirja visioiden sijaan
/ **20 EMMA RIMPILÄINEN** Putinismiin kyllästyneet vailla johtajaa
/ **23 LAURA LODENIUS** Hiroshima 70 vuotta / **26 RODRIGO
NUNES** Virrassa toimimisen taito / **28 MARK WALLER** Köyhyyden
poistaminen avain konfliktien pysäyttämiseen / **32 EEVA LENNON**
Vaaleissa päätettiin Britannian suunnasta / **36 EINI NYMAN** Unia
navetassa / **40 ILARI LESKELÄ & MAX SHER** Viimeinen Gulag
/ **44 LIISA LIIMATAINEN** Shiialaisuuden monimuotoisuudesta
/ **49 ARJA ALHO** Tiedon ja ymmärtämisen portailla / **52 KALLE
SYSIKASKI** Korruptio ja köyhyys indonesialaisten ongelmina

Kun politiikasta tuli sääntökirja **VISIOIDEN SIJAAN**

Kirjoittaja Arja Albo Kuvat Pekka Elomaa

Ydin-lehden keskustelussa luotiin tilannekuvaa, jossa haluttiin raivata tilaa poliittisille tavoitteille. Euroopan talouskriisin sosiaalinen ja poliittinen lasku on jo kirjoitettu. Kreikan Syriza ja Espanjan Podemos yrittävät vielä kammata tilaa ihmisille ja heidän toiveilleen hyvästä elämästä.

Sosiaalifoorumin keskusteluun osallistuivat vasemmalta oikealle: Hannu Reime, Nunesin tulkkina professori Teuvo Teivainen, Rodrigo Nunes, Teppo Eskelinen ja Lauri Holappa.

YDIN-LEHTI JÄRJESTI yhdessä Attacin kanssa Sosiaalifoorumissa tilaisuuden, jossa keskusteltiin euron kriisistä ja poliittisen vallan uudelleenjaosta.

Monissa maissa on nähty äärioikeiston nousu, Suomen aiemmin jäänyt poliittinen järjestelmä on muuttunut Perussuomalaisten myötä mutta etelä-Euroopan maissa vasemmistolaiset uudet liikkeet ovat nousseet valtaan tai tavoittelevat sitä samalla kun vanha vasemmisto on henkitorissaan. Onko näköalaa muutokselle vai onko edessä umpikuja?

ARJA: Puhutaan ensin mikä on olennaista euroalueen talouspolitiikassa.

LAURI: On kaksi kysymystä. Yhtäältä miten voidaan ratkaista välitön kriisi. Sitten toisaalta

miten pystytään – jos haluamme ylläpitää eurojärjestelmää – tilkkimään euroalueen valuviat. Valuvioissa on kysymys siitä, miten rakenteelliset ongelmat voidaan pitkällä aikavälillä ratkaista. Kumpakaan ei voida, välitöntä eikä rakenteellista, ratkaista yksittäisissä kansallisvaltioissa.

Kriisi oli alun perin rahoituskriisi. Se johti reaalityalouksien kriisiin. Siitä seuranneet tiukat vyönkiristysvaatimukset romuttivat kokonaiskysynnän. Tilanne on nyt sellainen, myös Suomessa, että romahtanut kokonaiskysyntä luo epäluottamusta ja se taas pitää investointiasteen matalana ja lisää työttömyyttä.

Välittömän kriisin ratkaisemisessa olennaista on keskustella kuinka kysyntälama saadaan päättymään. Käytännössä on luotava ylikansallinen investointiohjelma, jota Euroopan kes-

kuspankki rahoittaa. Perustavaa laatua oleva kysymys on kokonaiskysynnän ongelma. Ei siis kilpailukyky eikä työmarkkinoiden jäykkyys.

Rakenteellisten ongelmien ymmärtämiseksi on kysyttävä miksi ongelmiin ajaututtiin. Vas-

taus on sisäiset epätasapainot. Meillä on euroalueella maita, jotka ovat pitkäaikaisesti kerryttäneet vaihtotaseen alijäämiä. Peilikuvana on toisia, joilla on kerrytettyä pitkäaikaisia ylijäämiä. Ongelma on se, että kun suuri osa kauhasta käydään euroalueen sisällä, meillä ei voi olla yhtenäistä valuutta-alueita, jossa on näin voimakkaita vaihtotaseen epätasapainoja.

Kun velkaantuneilla mailla ei ole omaa keskuspankkia eikä rahaa, seurauksena on maksukyvyyn kriisi. Ratkaisuna on joko epätasapainojen tasaaminen tai federatiivinen ratkaisu. Federatiivisessa mallissa olisi yhteishallitus, jossa keskushallinto vastaisi huomattavasta osasta julkista kulutusta. Itsenäisistä valtioista tulisi osavaltioita. Kolmas vaihtoehto on purkaa koko euroalue.

Nämä ovat isoja asioita. On haitallista jauhaa yksittäisten valtioiden työmarkkinareformeista. Ne vievät huomion pois kysyntäkriisin ratkaisemisesta ja samalla rakenteellisista ja kriisin keskeisistä elementeistä.

TEPPO: Kyse on tosiaan ongelmasta, jota ei voi ratkaista yksittäisten maitten sisäisellä po-

litiikalla, mikäli ne jatkavat eurojärjestelmässä. Haettavien ratkaisujen pitää olla koordinaatioita lisääviä ja epätasapainoja vähentäviä. Ydinkysymys ei kuitenkaan ole analyysi tarvittavista eurotason ratkaisujen paloista vaan siitä, mitä halutaan.

Kreikan Syriza-puolue on ainoana esittänyt yhtään mitään valta-asemasta käsin niin välittömien kuin rakenteellisten ongelmien ratkaisemiseksi. Mutta sen ehdotukset on tyrmätty kokonaan! En näe tilaa minkäänlaisille aloitteille, jos ja kun ne torjutaan täydellisesti. Kriisin perusanalyysi tarvitsee rinnalleen poliittisesti toteuttamiskelpoisen analyysin. Miten voidaan päästä epätasapainojen korjaamiseen, jos kukaan ei ole haluumassa niiden ratkomista.

Pessimismi euroalueen sitoutumisen suhteen on lisääntynyt. Syriza ajatteli, että mikäli pohjoismainen sosialidemokratia olisi väljästi mukana, voitaisiin hahmotella uudelleen sitä, miltä eurooppalaisen tason vasemmistolainen projekti voisi näyttää. Mutta mitä tapahtui? Pohjoismaiset sosialidemokraatit ovat tyrmänneet Syrizan ehdotukset kovemmin kuin mitä edes Euroopan komissio on yrittänyt. Onko näköpiirissä edes ulospääsytietä?

Olemme sosiaalifoorumeissa rutiininomaisesti kymmenen vuotta toistaneet, että uusliberalismi on yhtä kuin säätelyn vähentämistä työ- ja finanssimarkkinoilla ja että se on valtion pienentämistä. Tosiasiassa uusliberalismi on ollut politiikan kaventamista. Ydin ei ole ollutkaan valtion pienentämisessä vaan epädemokraattisen hallinnon tuottamisessa. Sillä ei ole enää väliä millaisia hallituksia äänestetään valtaan kun talouspolitiikan ydin on niin lukittu, ettei siitä voida demokraattisesti kamppailla.

Tästä pitäisi puhua: onko edes näköalaa?

HANNU: Olen Laurin ja Tepon kanssa ongelmien luonteesta suurin piirtein samaa mieltä. Käsittäakseni ainoa mahdollinen foorumi, jolla pohjoismaista hyvinvointimallia ja sosiaalista Eurooppaa voitaisiin toteuttaa, olisi

demokraattinen Euroopan liittovaltio. Siksi kannatan Euroopan yhdentymistä.

Sosialidemokraatit reagoivat perussuomalaisen vaalivoittoon neljä vuotta sitten pelästymällä ja omaksumalla kannatuksen menetyksen pelossa joitakin perussuomalaisen teesejä. Kuten nyt pidetyt vaalit osoittavat, ei se SDP:n kannatusta lisännyt.

Jutta Urpilainen muistaakseen käytti ilmaisua ”maassa maan tavalla”. Sitä kyllä sitten selitettiin, ettei ilmaisu ollut rasistinen, vaan tarkoitti vain sitä, että maahanmuuttajiin pitäisi soveltaa samoja työehtoja kuin syntyperäisiin suomalaisiin. Pahinta oli se, että sosialidemokraattisen valtiovarainministerin johdolla Suomesta tuli Kreikan kovin painostaja, joka nationalistisella uholla nöyryytti kreikkalaisia ikään kuin kriisin suurimmat kärsijät, kreikkalaiset opettajat, sairaanhoitajat ja muut työläiset, olisivat syyppäitä kriisiin.

Vaihtotaseeltaan ylijäämäinen Saksa ja alijäämäinen Kreikka samassa valuuttaunionissa kilpailevina on järjetöntä. Se on yhtä järjetöntä kuin se, että Yhdysvalloissa New York ja Nebraska kilpailisivat keskenään. Jos ns. keynesiläinen talouspolitiikka yleensä enää on mahdollista nykyisenlaisen kapitalismin vallitessa, sen toteuttaminen vaatii vähintään Euroopan laajuisen federatiivisen rakenteen. Mutta kuka tietää? Ehkä kapitalismia ei voi enää reformoida, vaan valittavana on barbaria tai kansainvälinen sosialismi.

RODRIGO: Yhdyn siihen kuinka uusliberalismi on kytkeytynyt lujasti poliittisiin instituutioihin ja kuinka siitä on tullut poliittinen projekti. Sosiaalisia uudistuksia saati poliittisia vaihtoehtoja ei voi edes esittää ja se näkyy euroalueella.

Kriisi on ehdottomasti eurooppalainen eikä ratkaisua voi hakea yhdessä maassa. Ymmärrän,

Ketkä?

TEPPO ESKELINEN on filosofi ja yhteiskuntapolitiikan dosentti. Hän on toimittanut mm. *Talous ja arvo-teoksen*.

LAURI HOLAPPA on tutkija ja toinen *Rahatalous halltuun – Irti kurjista vasta talouspolitiikasta* kirjoittajista

HANNU REIME on kolumnisti ja Ylen eläkkeellä oleva toimittaja.

RODRIGO NUNES on kansalaisliikettä tutkiva brasilialainen filosofi.

että kovalle linjalle Kreikkaa kohtaan on syynsä. Kreikan tukeminen on sisäpoliittisesti kuin poliittinen itsemurha kun kansalaisten enemmistö on sitä vastaan.

Mutta asetelmaa voidaan muuttaa. Kun on aukko poliittisten periaatteiden ja sen välillä, mitä voi kertoa ihmisille, on kaksi mahdollisuutta. En suosittele periaatteista luopumista mutta sitä vastoin pitää yrittää keskustelulla vaikuttaa yleiseen mielipiteeseen. Siihen tarvitaan sosiaalista ruohonjuuritason liikehdintää. Kreikan tai Espanjan tilanne ei ole vain kreikkalaisten tai espanjalaisten asia.

Olen pohtinut myös asiaa, josta luultavasti teidän juuri pidetyistä eduskuntavaaleista ei ole vielä riittävästi tietoa. Kysymys on nuorten äänestämisestä. Uusliberalismin tiukka kytkeytyminen Eurooppaan on hyvin tiedossa. Tästä syystä nuoret, alle 30- tai 35-vuotiaat, kokevat, ettei heillä ole kiinnostusta osallistua, koska vaalitulos tulee olemaan aina sama. Siksi haetaan politiikan asetelmaan muutosta kuten

Kreikassa ja Espanjassa.

ARJA: Surullista kyllä, juuri näistä asioista ei puhuttu eduskuntavaalien tenteissä eikä paneelissa. Sitä vastoin kaikki puolueet, yhtä lukuunottamatta, toistivat, ettemme voi jättää lapsillemme tällaista velkataakkaa ja kiistaa käytiin lähinnä säästettävistä miljardeista. Miksi ihmeessä keskustelussa ei ole mennyt läpi, että velka on eri asia kotitaloudelle ja valtiolle?

LAURI: Kun sanotaan, ettemme voi jättää velkaa tuleville sukupolville, pitäisi kysyä myös, voimmeko jättää massatyöttömyyttä tai romutettua hyvinvointivaltiota tuleville sukupolville? En kyllä ymmärrä yhtään miten minun tulevaisuuteni on parempi kun pitkäaikaistyöttömyyttä kasvatetaan tai heikennetään julkisia palveluja.

Eiväthän valtiot koskaan ole ilman velkaa. Velkoja uusitaan koko ajan ja velkaantumista tapahtuu kaikkialla ja jatkuvasti. Valtioiden perustoiminnot eivät olisi mahdollisia ilman velkaa.

Jos valtiot toimisivat niin kuin mikä kotitalouksien ja joidenkin yritysten näkökulmasta on järkevää – että eivät velkaannu, säästävät ja sopeuttavat menojaan – seurauksena on kokonaiskysynnän leikkaaminen. Silloin ei osteta hyödykkeitä, leikataan investointeja ja lisätään työttömyyttä. Synnytetään negatiivinen kierre. Kotitalouksia ei pidä rinnastaa valtioon eikä päinvastoin.

Juuri tiukan talouskurin vuoksi velkaantumisasteet ovat läheneet nousuun. Eihän rahoitusmarkkinoilla olla kiinnostuneita absoluuttisista velkaluvuista vaan velkaantumisasteesta, velan suhteesta bruttokansantuotteeseen. Jos bruttokansantuote romahtaa, velkaantumisaste nousee.

Tiukalla talouskurilla ei pystytä ratkaisemaan julkisen talouden velkaantumisongelmaa. Sivuun on jäänyt kuripolitiikan vaikutus työttömyyteen ja heikkoon kasvuun.

ARJA: Maailmalla valtavirta on jo kääntynyt tälle kannalle. Miksi suomalaiset ekonomistit eivät osaa tai halua tehdä tätä eroa valtion ja kotitalouksien velkaantumisen välillä?

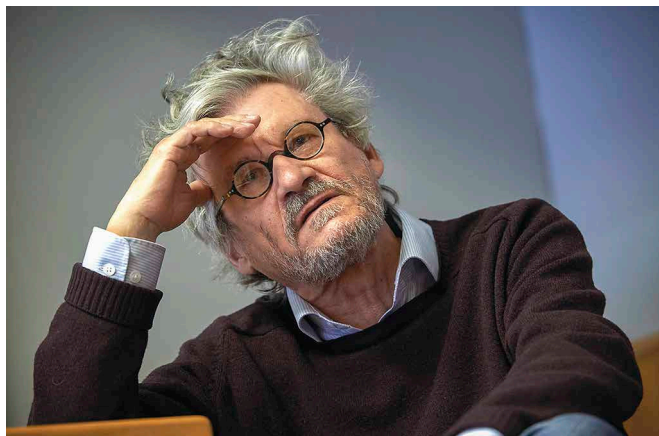
TEPPO: Kotitalousmetaforalla on valtaisa voima. Sillä voidaan kuvitella mitä taloudenpito voi olla omassa arjessa. Valtio on kuitenkin osa kansantaloutta. Sen pitää tehdä toimia, joita muut eivät tee, jotta se olisi kansantaloudessa hyödyllinen.

Miksi velkaa pelätään? Vetäisin huomion taas periaatteelliseen demokratiakeskustelun suuntaan. Olemme kiinni poliittisessa puheessa säännöistä tavoitteiden sijaan. Käymme koko ajan läpi alijäämä sääntöä, inflaatorajoitetta ja ylipäättään ulkoisia sääntöjä. Olemme enemmän kiinnostuneita 60 prosentin velkaantumisasteesta suhteessa bruttokansantuotteeseen kuin poliittisista tavoitteista. Jos asettaisimme tavoitteeksi vaikkapa täystyöllisyyden, talous viritettäisiin sen mukaiseksi. Poliittiset tavoitteet haudataan sääntöjen alle ja tämä on suurempi ongelma kuin velan luonteen ymmärtäminen.

Ja vielä. Velkaa ei kannata kategorisesti pitää kielteisenä, sitä voidaan pitää hallittavana. Meillä on tuhansien vuosien aikana ollut valalla erilaisia tapoja, joilla ylivelkaantumisen tilanteista on selvitty, on ollut armahtamisen periaatteita. On jotenkin kieroja sanoa kreikkalaisille, että kun olette jo kärsineet, kärsikää vielä enemmän.

ARJA: Suomen valtion velka on sitä paitsi kuta-kuinkin sääntöjen mukainen mutta silti siitä on tullut tärkein politiikan asia.

HANNU: Meillä on vallalla pitkäaikainen harha, myytti siitä, että taloustiede on objektiivista tiedettä samalla tavalla kuin esimerkiksi fysiikka. **Adam Smith** katsoi, että taloustiede

on moraalifilosofiaa. Hänen mielestään taloudesta on kyse moraalisisista valinnoista siitä, millaista yhteiskuntaa haluamme.

Menneessä Ylen vaalikeskustelussa puheenjohtajien tenttiin oli koottu kolme taloustieteilijää. Se oli kuin eduskunta. **Aki Kangasharju** edusti oikeistoa, **Sixten Korkman** keskustaa ja **Markus Jäntti** vasemmistoa. Ehkä moni katselija huomasi sen, vaikkeivät juontajat sitä sanoneetkaan. Suosittelen muuten luettavaksi **Panu Raatikaisen** juttua Uudessa Suomessa, jossa hän osoittaa kuinka oikeisto puhuu pötyä. Hän on dokumentoinut taloustieteilijöiden väitteitä ja kumoaa niitä toisilla ekonomisteilla. Taloustieteeseen sisältyy hyvin usein julkilau-

sumattomia ideologisia oletuksia, usein niin, että asianosaiset itse eivät sitä edes huomaa.

RODRIGO: Kotitalousmetafora on uusliberalistisen politiikan mahtavimpia metaforia. Mutta samalla siinä on suuria mahdollisuuksia. Sosiaaliset liikkeet organisoituvat kotitalouksien velkakäsymyksen, asuntolainojen ja kiinnitysten äärelle. Espanjassa näin on ja samaa on nähtävissä Yhdysvalloissa. Velkaantuneet lakkoilevat ja osoittavat mieltään. Poliittisesti nämä liikkeet ovat vahvoja.

On myös huomattava, että samalla kun on vähän tilaa politiikalle, tilanne voi muuttua hyvin nopeasti.

Syrizan kohdalla kannatus oli yli 50 prosenttia kun he eivät puhuneet eurosta eroamisesta. Eurosta eroamisen, grexit, kannatus oli alle 40 prosenttia. Nyt kun troikka painostaa täyttämään velvoitteet, tuki grexit-mahdollisuudelle saattaa kasvaa. Podemos taas on menettänyt viime aikoina kannatustaan, koska se on muuttunut pragmaattisemmaksi.

TEPPO: Minusta on äärimmäisen tärkeää ajatus muutoksen esittämisestä. Pitää olla vaihtoehtoinen todellisuus. Kreikan tapauksessa komissio ja troikka estävät vaihtoehtoisen todellisuuden olemassaolon. Silti muutos tuntuu ihmisistä houkuttelevalta. Perussuomalaisetkin mesosivat vaaleissa olevansa ääni muutokselle.

On menetetty poliittinen mielikuvitus. On menetetty vaihtoehtoisten todellisuuksien kuvittelemisen- ja poliittisten voimien kyky tuottaa niitä.

LAURI: Muutoshakuisuutta tarvitaan. En ole kuitenkaan varma, millainen muutospuhe herättäisi äänestäjäkunnassa eniten vastakaikua. Vasemmistoliiton elvytyslinja epäonnistui kannatuksen hankkimisen näkökulmasta. Se oli ainoana edustamassa toista linjaa. Hyvillä argumenteillakin se oli epäluotettava yleisessä keskusteluhegemoniassa.

Yleisesti ottaen suomalaisessa politiikassa kukaan ei enää visioi mitään paremmasta tulevaisuudesta. Vasemmistoliittoa lukuunottamatta yksikään puolueista ei luvannut yhtään mitään. Poliitikasta on tullut totaalikatastrofin

välttelyä, ja se kuvitellaan voitavan välttää noudattamalla EU:n budjettikurisääntöjä.

Kun Syriza oli voittamassa, Podemoksen kannatus oli huipussa. Mitä sen jälkeen on tapahtunut? Podemoksen kannatus on laskenut, kun espanjalaiset ovat nähneet, kuinka vaikeaan tilanteeseen Kreikka on ajettu rahoitusneuvotteluissa. Espanjalaiset äänestäjät pelkäävät aivan ymmärrettävästi, miten Espanjalle kävisi, jos sekin alkaisi uhmata euroalueen talouskurilinjaa. Podemoksen kannatuksen lasku ei siis johdu puolueen entistä pragmaattisemmasta linjasta, vaan siitä, että euroryhmä on tehnyt Kreikasta varoittavan esimerkin: näin käy, jos uhmaat talouskurilinjaa

HANNU: Silti muutokset voivat tulla yllättäen, ehkä kammottavien onnettomuuksien seurauksena. Välimeren uusimpien hukkumiskatastrofien jälkeen Sun-lehdessä julkaistiin artikkeli, jossa näitä epätoivoisia ihmisiä kutsuttiin torakoiksi, jotka on rakennettu kestävämmän ydinpommin. Kuuluvatko tällaiset mielipiteet täällä Suomessakin ylistettyihin ”eurooppalaisiin arvoihin”?

RODRIGO: Meidän ei pidä pelätä, että pahin tapahtuu, se on jo tapahtunut. Siksi on aina yritettävä vakuuttaa ihmiset diagnoosistamme ja muutoksen välttämättömyydestä. **Y**

Putinismiin kyllästyneet vailla johtajaa

Teksti ja kuva Emma Rimpiläinen

Moskovan koulutetun nuorison piirissä ei uskota vallankumouksen pelastavan Venäjää. Ei myöskään demokratian. Poliittisten vaikutusmahdollisuuksien sijaan kaivataan materiaalista hyvinvointia.

VENÄJÄN VUOSI on ollut täynnä toinen toistaan järjestyttävämpiä tapahtumia. Krim vallattiin salamyhkäisellä sotilasoperaatiolla eli korrekisti ilmaisuna palautettiin suuren isänmaan yhteyteen, maata syytettiin sekaantumisesta Ukrainan sotaan, heinäkuussa metrojuna suistui raiteilta Moskovassa ja 24 ihmistä kuoli, rupalan kurssi

romahti, Venäjän tiedeakatemian sosiaalitieteiden kirjasto paloi, oppositiopoliitikko **Boris Nemtsov** murhattiin aivan Kremlin kupeessa.

Järkyttävistä tapahtumista huolimatta elämä Moskovassa on pysynyt melko rauhallisena, eikä poikkeuksellinen tilanne näy kaduilla juuri mitenkään. Huonoja uutisia baarissa kännykän näytöltä lukevaa ulkomaalaista pyydetään lait-

tamaan puhelin pois ja keskittymään positiivisiin asioihin. Monet eivät halua edes ajatella kummallista geopoliittista tilanne, johon Venäjän on ajautunut. Ukrainan sota tuntuu tapahtuvan toisessa todellisuudessa.

Venäläisten elämään vaikuttaa kuitenkin selvästi ja suoraan Venäjän huono taloustilanne, joka on monella tapaa kytköksissä maan ulkopolitiikkaan. Venäjän itse asettamien elintarvikkeiden tuontikieltojen ja etenkin raakaöljyn hinnan laskun ja sitä seuranneen ruplan kurssin romahduksen takia kulutustuotteiden hinnat ovat nousseet huomattavasti. Monen kotitalouden tuloista jo puolet menee ruokaan. Pikkukaupungissa lähellä Kazakstanin rajaa toimittajana työskentelevä **Daria** (27) kertoo, että huonon taloustilanteen takia he joutuvat nyt perheensä kanssa jättämään väliin ulkomaanmatkat ja sellaisia ruokaostoksia, joihin meillä oli aiemmin varaa.

– Syömme vähemmän ulkona ja kokkaamme sen sijaan itse. Myös vaatteiden ja kenkien hinta on noussut rankasti. Toivon ettei minun tarvitse tänä vuonna ostaa uusia kenkiä.

VALUUTTAKURSSIT VAIKUTTAVAT tavallisten ihmisten elämään todella paljon. Ruplan kurssin pudottua 16. joulukuuta ennätyskellisen alas, moskovalaiset juoksivat kesken työpäivän vaihtamaan säästöjään dollareihin ja euroihin, sekä ulkomaisten valuuttojen loputtua kalliiseen elektroniikkaan. Seuraavalla viikolla nettihuutokaupoissa myytiin jo paniikkipäissään ostettuja kylpytynnyreitä ja taulutelevisioita, joille ei keksittykään käyttöä. Internetiin ilmestyi puolivitsikäs ruplalaskuri, jossa alati putoavan ruplan kurssin taustalla oli rauhoittava merinäkymä ja ambient-musiikkia.

Ruplalaskurin lisäksi Facebookissa jaettiin ahkerasti muun muassa tattarilaskuria, joka näytti reaaliajassa paljonko kilo tattaria maksoi eri valuutoissa. Tattari on keskeinen perusvilja venäläisessä keittiössä ja stereotyyppisesti köyhien opiskelijoiden perusruoka nuudeliensa sijaan. Tattarin hinnan nousu viime joulukuussa aiheutti heti pienimuotoista paniikkia ja supermarkettien tattarihyllyt tyhjennettiin muutamassa päivässä. Tattarin kaltaisten pe-

rushyödykkeiden kallistuminen näyttää osuvan erityisen kipeästi eläkeläisiin, joita on talvesta lähtien ilmaantunut yhä sankemmin joukoin kerjäämään ja kaupustelemaan kaikenlaista kivi- ja puutuista sienistä kukkahuveihin suurten teiden ja metroasemien alikulkutunnelihin.

Palkkatöissäkin käyvistä yhä harvemmilla on varaa matkustella ulkomaille, mikä on näkynyt muun muassa Schengen-viisumeiden kysynnän jyrkkänä tippumisena. Euroopan sijaan saatetaan matkustaa esimerkiksi Krimille tai Turkkiin, jonne ei tarvita viisumia. Samaan aikaan monet Moskovan korkeasti koulutetut, luovissa töissä olevat nuoret aikuiset kertovat harkitsevansa maastamuuttoa tukalaksi käyneen poliittisen tilanteen takia. Kovin harva vaikuttaa kuitenkaan olevan halukas ottamaan ensimmäisiä askeleita kohti emigraatiota. Monet harkitsevat vuoden tai parin työpöestettä johonkin läheiseen maahan, josta voisi vielä kohtuullisen helposti käydä kotona. Lopullisesti kukaan ei halua lähteä Venäjältä, vaan maastamuuttoaikin harkitsevat sanovat haluavansa lopulta palata.

MOSKOVAN POLIITTISTA ilmapiiriä voisi kuvailla sanoilla aggressiivinen passiivisuus. Jos liberaalilta nuorelta moskovalaiselta kysyy, miksei hän lähde kaduille protestoimaan, saa nopeasti täyslaidallisen siitä miten vallankumouksissa ei ole mitään järkeä. Ei Venäjällä kannata yrittää muuttaa mitään koska siinä saa vain itsensä hengiltä, kaikenlainen poliittinen aktiivisuus on nykyoloissa täysin turha. Eurooppalaisten uskoa äänestämiseen ja yksittäisen kansalaisen vaikutusmahdollisuuksiin pidetään lähinnä naiivina.

Vaikka tyytymättömyys presidentti **Putinia** kohtaa on melko yleistä, vallankumous on ylipäätään todella epäsuosittu idea.

– En ole mikään vallankumouksellinen, tietysti näitä asioita on mielenkiintoista puida yö-aikaan jonkun keittiössä, mutta itse tuskin lähitisin kaduille. Otin kyllä osaa joulukuun 2011

mielenosoituksiin ja harmittelen, etten mennyt Nemtsovin muistomarsseille. Kaikki muut mielenosoitukset ovat minusta järjettömiä, viestintäalalla työskentelevä **Maksim** (26) sanoo.

Peliällä työskentelevän **Nikolain** (28) mukaan ongelma on myös se, että tällä hetkellä ei ole karismaattista johtajaa, joka voisi johtaa vallankumousta. Kuka ottaisi ohjat ja mitä vallankumouksen jälkeen tapahtuisi? Nikolai vertaa tilannetta Ukrainan vallanvaihdokseen.

– Yksi korruptoitunut hallitus vaihdettiin siellä toiseen ja kuka siitäkin hyötyi? Ihmiset vain kärsivät. Vallankumous täällä ei ole vaihto-
tohto. Ei ole mitään johtavaa ideaa joka perustelisi sen.

Ohjelmoijana työskentelevän **Andrein** (31) mukaan koko Itä-Ukrainan sotilasoperaation tarkoitus on ollut osoittaa, että vallan-

kumouksen kustannukset tavallisille kansalaisille ovat suuremmat kuin höydyt. Putinin ei hänen mukaansa kannata voittaa Ukrainan sota, vaan pikemminkin pitkittää sitä osoittaakseen, ettei vastaavaa tilannetta haluta Venäjälle. Ongelmana näyttää olevan myös se, ettei vallanvaihdoksen moottoriksi povattu Venäjän keskiluokka ole tarpeeksi suuri eikä liioin alueellisesti riittävän kattava ajaakseen todellista muutosta. Andrein mukaan keskiluokka haluaisi vain olla rauhassa ja kerryttää omaisuuttaan.

Nuorten haaveet vaikuttavatkin pyöriävän paljon taloudellisten kysymysten ympärillä. Daria haaveilee voivansa vuoden sisään maksaa miehensä kanssa ottamansa asuntolainan takaisin.

– Sitten kun olen vielä kerryttänyt työkokemusta, aion ryhtyä miettimään äitiyslomaa. Äitiyteen liittyy tietysti huomattavia kuluja, kuten lääkärintarkastukset, lääkkeet ja lapsenvaatteet. En ole kuitenkaan pessimistinen: olen iloinen, että ehdimme hankkia uuteen kotiimme kaikki kodinkoneet ennen kriisiä.

Andrei haaveilee uudesta kannettavasta, Nikolai mielenkiintoisesta työpaikasta. Kaverilleen juuri kaapista ulos tullut Maksim on kaikkein pessimistisin eikä halua edes haaveilla.

– Nyt on vain pakko kestää. **Y**

PUTININ EI HÄNEN MUKAANSA KANNATA VOITTAA UKRAINAN SOTAA.

Hiroshima

70 vuotta

Kirjoittaja Laura Lodenius

Elokuussa tulee 70 vuotta siitä kun Yhdysvallat pudotti atomipommit Japaniin. Vielä tänäkin päivä tuhannet ihmiset elävät atomipommista aiheutuneiden sairauksien kanssa.

ELOKUUN 6. vuonna 1945 yhdysvaltalainen pommikone lempinimeltään Enola Gay pudotti nimellä Little Boy kutsutun atomipommin Hiroshimaan. Pari päivää myöhemmin 9. elokuuta pudotettiin vielä Nagasakiin pommi, jolle oli annettu nimeksi Fat Man. Näiden pommitusten seurauksena Hiroshima ja Nagasaki tuhoutuivat silmänräpäyksessä. Satoja tuhansia ihmisiä kuoli ja sairastui loppuelämäkseen.

Setsuko Thurlow oli 13-vuotias koululainen kun hänen kotikaupungissaan koettiin ensin voimakas välähdys, sitten paineaalto, joka tuhosi kaiken. 4000-asteinen kuumuus poltti tuhoutuneen kaupungin. Pahin alkoi vasta sitten, radioaktiivinen säteily.

– Pelastuin, koska olin romahtaneessa rakennuksessa. Näin luokkatoverieni palavan elävältä. Avemaiset hahmot paisuivat, iho ja lihakset

roikkuivat. Jotkut kantoivat silimiään käsissään, Setsuko kertoo. Hän on kiertänyt maailmaa usean vuosikymmenen ajan ydinaseriisunnan puolestapuhujana. Hän on ehdolla vuoden 2015 Nobelin rauhanpalkinnon saajaksi.

Heitä, jotka jäivät eloon, kutsutaan Hibakushiksi. On myös monia muita kuin japanilaisia, jotka myöhemmin kylmän sodan kilpavarustelun myötä ovat joutuneet ydinkokeiden uhreiksi eri puolilla maailmaa. Hibakushien liike matkustaa ympäri maailmaa todistamassa ydinaseuhan vaarallisuudesta ja vaatimassa ydinasevaltioita luopumaan ydinaseista kokonaan. Muun muassa Suomessa vierailee tänä vuonna kaksikin ryhmää Hibakushia, yksi kesäkuussa ja toinen syyskuussa. Suomen halutaan olevan aktiivisempi todellisen ydinaseriisunnan puolestapuhuja.

Hiroshiman ja Nagasakin pormestarit ovat

Kansainvälisenä Hiroshima-päivänä 6.8. on laskettu paperilyhtyjä uhrien muistoksi.

myös perustaneet kaupunginjohtajien *Mayors for Peace* -liikkeen. He ovat vedonneet muihin kaupunginjohtajiin ympäri maailmaa, että nämä osallistuisivat työhön ydinaseuhkaa vastaan suojelemaan omien kaupunkien asukkaita.

ATOMIPOMMIEN PUDOTUS 1945 oli sotilaallinen koe ihmisillä. Koe, jonka inhimillisissä seurauksissa ei vain Yhdysvaltojen, vaan myös Japanin vallanpitäjien, oli vuosikymmenten ajan vaikea myöntää. Sitten vuoden 1945 on atomipommeja kehitetty eteenpäin. Tämän päivän koko ajan laukaisuvalmiudessa olevat ydinaseet ovat tuhat kertaa tehokkaampia ja tappavampia kuin atomipommit aikanaan. On arvioitu, että jopa rajatumpi, pienempi ydinräjähdys aiheuttai-

Mayors for Peace -liikkeessä on mukana 6675 kaupunkia 160 maassa. Suomessa jäsenkaupunkeja on vain kolme: Varkaus, Nousiainen ja Maarianhamina.

si ilmakehässä sellaiset vaikutukset, että sillä olisi ihmiskunnalle dramaattiset ja peruuttamattomat seuraukset muun muassa ruoka-huollon kannalta.

Tänä vuonna Hiroshimassa muistetaan 70 vuoden takaisia tapahtumia 70 suurin menoin, joihin matkustaa osallistujia useasta valtiosta, muun muassa Suomesta. Ydinasekysymys on kuitenkin ajankohtainen monesta muustakin syystä. Ukrainan kriisi on nostanut ydinaseilla uhkailun poliittiselle agendalle ja useamman

valtion tiedetään muun muassa Lähi-idässä havittelevan itselleen ensivaiheessa ydinerugia- ja mahdollisesti lopulta ydinaseteknologi-aa. Pelko, että pommin saavat käsiinsä ”väärät tahot”, esimerkiksi jokin väkivaltainen ääriliike, kasvaa koko ajan.

Ydinsulkusopimuksen seuranta-konferenssi New Yorkissa huhti-toukokuussa kokoontuu poliittisesti jännittyneessä ilmapii-rissä. Ydinasevallat ovat aseidenriisuntalupauksistaan huolimatta päivittämässä ydinaseitaan, ja on yhä vaikeampaa perustella tähän asti ydinaseettomina pysytelleille maille miksi nämä ei voi hankkia samaa teknologiaa itselleen.

Saavutettu sopimus Iranin kanssa kuuluu asevalvonnan kansainvälisellä agendalla harvoin valopilkkuihin ydinaseksymysten suhteen. Toinen on kansalaisyhteiskunnan aloitteesta liikkeelle lähtenyt ja koko ajan kasvanut liike, joka vaatii maailmaa kieltämään ydinaseet laillisesti sitovalla sopimuksella niiden humanitaaristen seurausten takia, jotka ydinaseiden käyttö aiheuttaisi.

Nykyinen ydinsulkusopimus on tässä suhteessa riittämätön. Järjestöt ovatkin kampanjoineet sopimuksen puolesta ja 2011 myös Kansainvälinen Punaisen Ristin ja Puolikuun komitea (ICRC) esitti julkilausuman sopi-

Ydinaseksymys Haagin kansainväliseen oikeuteen

Pieni Marshallinsaarten tasavalta on haastanut Haagin kansainväliseen tuomioistuimeen kaikki yhdeksän ydinasevaltaa, mukaan lukien epäviralliset ydinasevallat: Intian, Pakistanin, Israelin ja Pohjois-Korean, siitä etteivät nämä ole aidosti, ”in good faith”, ajaneet ydinase-riisuntaa kuten heidän olisi ydinsulkusopimuksen veloitteiden mukaan kuulu- nut tehdä. Marshallinsaaret muistetaan siitä, että siellä sijaitsee Bikinin atoli, jolla tehtiin valtava määrä ydinkokeita toisen maailmasodan jälkeen 1950-lu- vun lopulle asti.

HIROMICHI MATSUDA

Hetki räjähdysen jälkeen. Kolme päivää Hiroshiman jälkeen oli vuorossa Nagasaki. Arviot kahdessa pommituksessa kuolleista vaihtelee 129 000 ja jopa yli 246 000 välillä.

muksen puolesta. Viimeksi aiheesta järjestetyn konferenssiin Wienissä joulukuussa 2014 osallistui jo 158 valtiota, mukaan lukien osa ydinasevaltioista, samalla kun kansalaisjärjestöjen rinnakkaiskonferenssi kokosi yli 1000 alan aktiivia ja järjestöä.

Uutta kampanjaliikehdintää on myös Suomessa. Ydinsulkusopimusneuvottelujen aattona Suomessa perustettiin Sosiaalifoorumin yhteydessä ICAN Finland, joka toimii kansalaisliikkeiden yhteisenä kampanjana ydinaseriisunnan puolesta. ICAN (International Campaign to Abolish Nuclear Weapons) on kansainvälinen kampanja. Suomen ryhmän perustamiskokouksessa jo kymmenkunta suomalaista rauhan- ja muuta järjestöä ilmoitti tulevansa mukaan ICAN Finlandin toimintaan. **Y**

Hiroshima-päivänä 6.8. eri puolilla Suomea järjestetään tilaisuuksia, jossa muistetaan Hiroshiman ja Nagasakin uhreja ja ennen kaikkea vaaditaan ydinaseista ja niillä ubkailusta luopumista.

Helsingissä kokoontutaan kello 21.00 alkaen Oopperan takana. Ohjelmassa on puheita, musiikkia ja illan pimetessä lyhytjens lasku Töölölabdelle.

Kuva Pekka Elomaa

Rodrigo Nunes on paitsi aktivisti myös yhteiskuntateoreetikko. Hän opettaa ja luennoi mutta myös toimii, jotta tekisi niin kuten opettaa.

Virrassa
toimimisen
taito

GLOBALISAATIO ITSESSÄÄN mahdollisti ensimmäistä kertaa yhteiskunnallisten voimien tulemisen tietoiseksi samanaikaisesti tapahtuvasta kamppailustaan eri puolilla maailmaa. Tietoisuus johti mahdollisuuteen sekä kehittää että tukea vastavuoroista oppimista mutta myös tuoda lähemmäksi eri puolilla esitettyjä tavoitteita.

Tuo ”liike” ei ole kuollut, koska sitä ei oikeastaan koskaan ollut olemassa. Se oli enemmänkin illuusio. Valtaisa yhteydenpito verkossa oli suurempaa kuin mitä toimivien kollektiivien summa. Puhuminen illusiosta ei kuitenkaan tarkoita sen kieltämistä, etteikö jotakin todellista olisi tapahtunut. Ainutlaatuinen vaihe, joka tuolloin alkoi, on johtanut kasvavaan tietoisuuteen uusliberalistisesta globalisaatiosta. Protestit siellä ja täällä antoivat kasvot liikehdinnälle mutta eivät vielä strategisia työkaluja toisenlaisen maailman luomiselle.

MAAILMANLAAJUINEN vuorovaikutus sosiaalisessa mediassa edellyttää aktiivisten paikallisten kamppailujen olemassaoloa. Siksi monet aktivistit ja liikkeet ovat panneet energiansa uudelleen paikallistason toimintaan. Yhteistä aiemmalle ja nykyiselle liikehdinnälle on edelleen mm. ulkoparlamentaarisen toiminnan eri muodot ja internetin käyttö mobilisaatiossa ja tuen saamisessa ajettaville asioille.

Paikallisia liikkeitä on eri puolilla maailmaa. Nämä liikkeet ovat sellaisia, joissa ei ole johtajuutta tai jos onkin, se on vaihtuvaa ja jaettua. Ne ovat organisaatioita ilman organisaatiota. Olen kiinnostunut erityisesti uudennlaisista johtajuuden muodoista. On kyse jostakin muusta kuin perinteisestä jaosta horisontaaliseen autonomiaan ja hierarkiseen etujoukkoon. Nykyiset liikkeet ovat verkostomaisia ja ne sijoittuvat perinteisen jaon väliin tai ehkä enemmänkin niiden ”taakse.” Johtajuuden osalta ei ole niin-

kään kyse perinteistä johtajyksilöistä tai etujoukoista vaan tosiaankin verkostoista.

Verkostosysteemi on erilaisia yksilöiden, pysyvien tai vaihtuvien ryhmien muodostamia verkostoja, ne voivat olla muodollisia tai epävirallisia, ne voivat olla internetsivuja tai fyysisiä tiloja. Ne ovat monia toistensa kanssa olevia vuorovaikutteisia kerroksia.

MINUA KIINNOSTAA, kuinka strateginen ajattelu ja toiminta ovat mahdollisia verkostoissa. Sehän on ihmisille luontaista ja tuttua. Metaforana joukkuepeli toimii hyvin. Joukkuepeleissä hyvän joukkueen syntyemisessä ei ole kyse siitä, että yksi pelaaja organisoisi koko pelin eikä myöskään, että jokainen pelaaja tekisi vain omat juttunsa. Sitä vastoin kaikki pelaajat ovat tasavertaisesti tietoisia pelistä ja he ovat kykeneviä ottamaan minkä tahansa paikan tai täyttämään tilan, vaikka se tarkoittaisi jäämistä paikoilleen.

Urheilumetafora tuo esille kaksi verkostojärjestelmän ominaisuutta strategisessa johtamisessa. Ne ovat täydentävyys ja kokonaisuudesta huolehtiminen. Sen sijaan, että olisi puolue tai kaaos, yksi tai useampi, onkin hybridi organisaatiomuotojen ja käytäntöjen suhteen. Niin sosiaaliset kuin tekniset verkostot helpottavat strategisten mahdollisuuksien toteuttamista ja vallan jaon epätasapainon syntyä.

Gramscilla on käsite modernista ruhtinaasta. Puhuisin modernista verkostosta, jolloin päästään organisaatioiden ja samalla demokration kehittämiseen. Jaettu johtajuus on myös vastaus niitä epäluuloja kohtaan, jota esiintyy edustuksellisuutta kohtaan. Verkostoliikkeissä ja jaetussa johtajuudessa on kyse poliittisesta toiminnasta virrassa. **Y**

www.metamute.org/sites/www.metamute.org/files/pml/Organisation-of-the-Organisationless.pdf

*Köyhyyden
poistaminen*
avain aseellisten
konfliktien
pysäyttämiseen

Kirjoittaja Mark Waller Kuvat Julien Harneis

Juuri nyt 28 Afrikan maata on osallisena 21 aseellisessa selkkauksessa. Määrä on kasvanut kylmän sodan päättymisen ajoista, jolloin ne vähenivät. Ne synnyttävät uusia kriisejä ja konflikteja, jotka johtuvat niukasta sosiaalisesta ja taloudellisesta kehityksestä, jota useimpien afrikkalaisten kansojen on kestettävä.

Kongossa Ugandan ja Etelä-Sudanin raja-alueiden yhteenotot FNI ja UFC liikkeiden välillä ovat pakottaneet useita hylkäämään kotinsa.

ETELÄ-AFRIKKALAISEN Turvallisuus-tutki-muksen instituutin (Institute for Security Studies) mukaan aseelliset konfliktit ovat lisääntyneet vuodesta 2008, jolloin globaali finanssikriisi alkoi. Köyhyys ja konfliktit eivät luultavasti ole missään muualla niin kytköksissä toisiinsa kuin Afrikassa

Nykyiset Afrikan konfliktit ovat entistä vähemmän kahden tai useamman valtion välisiä. Ne ovat todennäköisemmin valtion ja yhden tai useamman maassa toimivan ryhmän välisiä konflikteja, jotka ylittävät valtioiden rajoja ja jotka saattavat johtaa toisten valtioiden puuttumisiin. Eräs esimerkki on Boko Haramin kapinointi, joka on pääosin keskittynyt Nigerian pohjoisosiin, mutta levinnyt myös naapurimaihin Kameruniin, Nigeriin ja Tsadiin

Joissakin maissa on menossa useampi aseellinen selkkkaus. Kongon demokraattisen tasa-

vallan konfliktit ovat riehuneet useilla erillisillä rintamilla. Niissä on ollut kyse viidestä erilaisesta vastakkainasettelusta. Monissa tapauksissa taistellaan samaa vihollista vastaan, kuten esimerkiksi Boko Haramin kohdalla: neljä eri maata on joutunut sen hyökkäysten kohteeksi.

Etelä-Sudanin sisällissodassa on kyse seitsemän aseellisen ryhmän toiminnasta yhdeksässä sen kymmenestä osavaltiosta. Tämän lisäksi alueella toimii LRA:n (Lord's Resistant Army) kapinajoukot. LRA:n Sudan-operaatiot ovat lähöisin Ugandasta, mutta ne ovat levinneet Keski-Afrikan ja Kongon demokraattiseen tasavaltaan.

Niin Sudanissa kuin Etelä-Sudanissa on myös kilpailevien paimentolaisklaanien tai heimojen välisiä selkkkauksia. Näissä käydään aseellista kamppailua vedestä ja laidunmaista, jotka ovat käyneet vähiin ympäristön rappioidumisen vuoksi. Ympäristöongelmat ovat jo nyt syynä lisääntyneisiin Afrikan sisäisiin

muuttoliikkeisiin. Ei ole kovin vaikeaa nähdä niiden yhteyttä tuleviin konflikteihin.

Muun maailman silmistä ja mielistä Afrikan aseelliset konfliktit ovat useimmiten poissa. Ikaikäinen Afrikan kerrostaminen eristyneeksi ja toivottomaksi tapaukseksi, jota sodat ja nälänhädät vaivaavat, on maailmanlaajuinen. Maanosan konfliktit rekisteröidään Afrikan ulkopuolisissa uutismedioissa vain heikosti ja ne tulevat noteeratuiksi valtavirrassa vain satunnaisesti, tai silloin kun niihin kohdistuu Afrikan ulkopuolinen kiinnostus.

Hyvästä esimerkistä käy Kongon demokraattinen tasavalta. Vähintään 5,4 miljoonaa ihmistä – puolet heistä alle 5-vuotiaita lapsia – on kuollut eri vastakkainasettelujen ruokkimassa sodassa, joka riehui vuodesta 1998 vuoteen 2003 vaimentuen vain osin tähän päivään mennessä. Vuoden 2008 uhriluku on arvio tästä valtavasta onnettomuudesta. Uusimmat arviot ovat noin kuusi miljoonaa uhria.

Kongon demokraattisen tasavallan konfliktit tunnetaan Afrikan suurena sotana. Nimitys, jonka vain harvoin kuulee Afrikan ulkopuolella. Tämä joukkotuho on kiinnostanut vain vähän lännen mediaa eikä se liioin ole saanut kovin suurta poliittista huomiota. Pienempi, mutta yhtä raaka Syyrian sota, jossa on ainakin 200 000 ihmistä kuollut, on saanut osakseen merkittävästi enemmän huomiota ja huolta länsimaaisessa mediassa.

Miksi näin on, on toinen tarina. Lopputulos on kuitenkin, ettei kansainvälinen yhteisö tehnyt pitkään aikaan yhtään mitään rauhaan tähtäävien ratkaisujen edistämiseksi Kongon demokraattisessa tasavallassa.

Sama pätee myös muihin konflikteihin. Vaikka rauhanturvaamista useilla eri mandateilla on käytetty Afrikan aseellisten konfliktien sovittelussa, suurvallat ja niiden hallitusten väliset järjestöt eivät ole soveltaneet samankaltaisia konfliktin ratkaisemisen ponnisteluita Afrikassa kuin mitä muualla.

AFRIKAN HUONO historia vaikuttaa näkyvästi. Kolonialismin perintö ja sen yhteys nykyiseen epävakauteen ja muihin ongelmiin on aina esillä Afrikan mantereen tilasta käytävissä nykykeskusteluissa.

Näin erityisesti ja hiljattain Etelä-Afrikassa, jonka demokratia on vielä raakilevaiheessa. Kolonialismilta ja apartheidilta perityt toiminnalliset häiriöt ovat silmiinpistäviä eikä niitä ole vaikeata erottaa apartheidin ajan jälkeisten hallitusten toimintojen puutteista. Ne päinvastoin lomittuvat toisiinsa yhä enemmän. Kytevät sosiaalisen jännitteet palvelujen puuttumisen vuoksi näkyvät nyt muukalaisvihan ja väkivaltana köyhillä alueilla. Ne ovat sekoitusta aikaisemmasta perinnöstä ja hallitusten epäonnistumisista köyhyyden voittamisessa.

Myös muualla Afrikassa on nähtävissä sama yhdistelmä. Epäoikeudenmukainen ja korruptoitunut hallinto yhdistettynä tuhoisaan historiaan on otollinen maaperä aseellisille konflikteille. Kolonialismin jalanjäljet voi nähdä näkyvinä esimerkiksi kansakuntien rajoina. Ne heijastelevat eurooppalaisten siirtomaavalttojen karttaan piirrettyjä rajoja 1800-luvun lopulla ja 1900-luvun alussa.

Afrikan valloitus muodosti muiden kehityskulkujen ohessa geopolittisen tiloja, joita konfliktit kehystävät. Ne ulottuvat kauemmaksi kuin 1950-luvulla alkanut siirtomaavaltioiden itsenäistymisen aalto. Mielivaltaiset aitaamiset tai vastahakoisten väestöryhmien jakamiset siirtomaavallan määräämiin rajoihin ovat olleet aiheuttamassa myöhempiä selkkauksia.

Mutta eivät vain valtioiden rajat ole olleet ongelma. Siirtomaavallat turvautuivat usein myös keinoihin, joitten avulla keksittiin tai manipuloitiin klaaneja ja yhteisöllisiä perinteitä helpottamaan siirtomaavaltta. Näiden vaikutukset ovat edelleen nähtävissä. Surullisenkuuluisa esimerkki on Ruanda, jossa Belgia viljeli myyttiä tutsien ylivallassa suhteessa laajempaan hutu-väestöön.

Afrikka on jäänyt maapallon köyhimmäksi mantereeksi. Monet sen maista ovat tehneet isoja harppauksia niin kasvussa kuin kehityk-

sessä 1990-luvulta lähtien. Mutta köyhyyden ja konfliktien välistä yhteyttä ei voi jättää huomioimatta. Se on juurtunut entisten siirtomaaisäntien ja alusmaiden välisiin suhteisiin Afrikan maiden itsenäistyttyä. **Kwame Nkruma**, itsenäisen Ghanan ensimmäinen johtaja, määritteli nämä suhteet uuskolonialistisiksi. Luultavasti paras analyysi kolonialismin ja uus-kolonialismin vaikutuksista Afrikassa on **Walter Rodney** urauurtava tutkimus *Kuinka Eurooppa alikehitti Afrikan*, joka julkaistiin vuonna 1973 ja on edelleen vapaasti saatavilla netissä. Se selittää, miksi Afrika on ollut niin altis aseellisille konflikteille viimeisten 50 vuoden aikana.

Mikään tästä ei kuitenkaan kiellä sitä, että itsenäistymisaallon jälkeisen Afrikan hallitsemisen ongelmat ovat olleet myös keskeisenä syynä valtioiden välisille ongelmille, yleensä pahentaen olemassa olevia kriisejä. Menneisyyden ja nykyisyyden groteskius on kovin yksiäänistä Afrikan aseellisissa selkkauksissa. Kuten Maailman Pankki huomautti ytimekkäästi vuoden 2000 raportissaan: ”politiikka ja köyhyys aiheuttavat sisällissotia.”

LISÄÄNTYVÄSSÄ MÄÄRIN, erityisesti Afrikan Unionin (AU) muodostamisen ja Etelä-Afrikan mukaantulon jälkeen muiden vapaitten Afrikan valtioryhmittymän ohessa, painotuksena on ollut löytää afrikkalaisia ratkaisuja afrikkalaisiin ongelmiin. Vuosien varrella kokemukset suurvaltojen ulkoapäin tulevista interventioista ovat olleet katastrofaalisia konfliktien hallitsemisen näkökulmasta.

Libya on tästä viimeisin esimerkki. Vuoden 2011 sotilaallinen interventio, jonka toteutti ulkopuolinen, lähinnä Nato-maita edustava, koalitio, on jättänyt maan sisällissodan tilaan. Tämä on vahvistanut islamilaisen valtion läsnäoloa ja levittäen aseellista konfliktia naapurimaihin Maliin ja Tunisiaan. Kun kansannousu **Muammar Gaddafi** vastaan kärjisti tilannetta, AU ponnisteli rauhanomaisen ratkaisun saavuttamiseksi Libyassa. Unionin toimintaa kuitenkin vähäteltiin suurvaltojen taholta ja se työnnettiin sivuun.

Afrikan Unioni samoin kuin alueelliset afrikkalaiset yhteenliittymät, kuten SADC (Southern Africa Development Community), kehittävät kykyjään turvallisuudessa, konfliktin ratkaisussa ja konfliktien jälkeisessä jälleentekemisessä. AU on mukana aseellisissa operaatioissa Boko Haramia ja al-Shabaabia vastaan. Se johtaa myös seitsemää rauhanturvaamisoperaatiota, yhtä niistä yhdessä YK:n kanssa Darfurissa. YK:lla on edelleen seitsemän rauhanturvaamistehtävää mantereella.

Viime vuonna SADC saavutti ennaltaehkäisevän voiton neuvottelemalla ratkaisun aseellisen selkkauksen kynnyksellä pienessä Lesothon valtiossa. Pääasiallisena välittäjän toimi Etelä-Afrika, joka oli tuolloin SADC:n turvallisuuden ja puolustuksen troikan puheenjohtajamaa.

Onnistuminen oli kuitenkin poikkeus. Yleensä monenkeskisiä rauhan ponnisteluja Afrikassa, erityisesti niitä, joissa AU on ollut mukana, on vaivannut viivästymiset ja päättämättömyys sillä seurauksella, että selkkaukset ovat juurtuneet ja niiden alkuperäisiä syitä on ollut enää vaikea kitkeä.

Suuri haaste AU:lle ja Afrikan turvallisuudelle, puolustukselle ja konfliktien ratkaisulle on juuri kyky toimia ripeästi. Sitä tarvitaan erityisesti kasvavien terroristiryhmien kuten Boko Haramin, al-Shabaabin ja erilaisten islamilaisien valtioiden muodostamisessa uhissa. Afrikan turvallisuusanalytytöt katsovat ripeyden kaksin verroin tärkeämmäksi ilmastomuutoksen aiheuttamien uhkaavien turvallisuusongelmien hallinnassa.

Mennyt perintö voi hyvin olla relevantti uusien konfliktien ja kriisien yhteydelle. Mutta kuinka hyvin Afrikan hallitukset onnistuvat käsittelemään niitä kun ne kehittävät rauhan turvaamista ja rauhaan pakottamista, on riippuvaista sosiaalisen ja taloudellisen kehityksen parantamisen etenemisestä. Se on puskuri epävakaudelle. **Y**

Ydin keskustelee uutisista Afrikasta, konflikteista ja kehityksestä kansanedustaja Pekka Haaviston ja pohjoismaisen Afrikka-instituutin johtajan Iina Soirin kanssa lauantaina 23.5. klo 15.40–16.20 Maailman kirja -teltassa.

Vaaleissa päätettiin

Britannian suunnasta

Kirjoittaja Eeva Lennon

Britannian vaalit tullaan varmasti muistamaan Skotlannin nationalistien esiinmarssina. Vaalit olivat tärkeitä myös EU-suhteiden ja yhteiskunnan sosiaalisen kehityksen kannalta.

ALOITTAESSAAN PÄÄMINISTERINÄ vuonna 2010 konservatiivien **David Cameron** oli euroskeptikko. Hän kuitenkin toivoi, että puolueen EU:n vastainen oikeistosiipi pitäisi pienempää ääntä, sillä EU-kysymys ei kiinnosta äänestäjiä ja jaa konservatiivisen puolueen kahtia.

EU:n vastaisen oikeistopopulistisen Ukipin nousu on muuttanut kaiken. Ukip ammentaa 2000-luvulla Britanniaan tulleesta maahanmuuttaja-aallosta, ja puolue on nokkelasti osannut yhdistää maahanmuuttokysymyksen EU-jäsenyyteen. Konservatiivien oikeistosiipi painosti Cameronin lupaamaan uudet neuvottelut Britannian ja EU:n suhteista, sekä kansanäänestyksen jäsenyydestä vuonna 2017 mikäli konservatiivit voittavat vaalit.

On jäänyt epäselväksi, mitä David Cameron tarkalleen haluaa panna uusiksi Britannian ja

EU:n suhteissa. Aluksi hän näytti haluavan rajoittaa EU-maiden kansalaisten maahanmuutto-oikeutta Britanniaan. Kun Saksan liittokansleri **Angela Merkel** teki Cameronille selväksi, ettei se ole mahdollista, hän näytti perääntyvän maahanmuuttajien sosiaaliturvaoikeuksien rajoittamiseen ainakin neljänä ensimmäisenä vuonna. Hän halusi myös kotiuttaa jossain määrin valtaa EU:sta Britannian parlamentille.

Nämä uudistukset ovat myös **Ed Milibandin** johtaman Työväenpuolueen ohjelmassa hiukan lievemmässä muodossa. Mutta Työväenpuolue haluaisi pyrkiä uudistuksiin EU:n lojailijana jäsenenä; Ed Miliband ei usko, että niihin päästään pitämällä pistoolia EU:n ohimolla ja uhkaamalla lähdöllä. Hän on valmis kansanäänestykseen vasta sitten, jos Britannian hallitus päättää antaa EU:lle lisää valtaa.

CAMERONIN keskusta-oikeistohallituksen talouspolitiikkaa on hallinnut säästäväsyysspolitiikka suurine leikkauksineen. Vuoden 2008 finanssikriisin jäljiltä Britannialla oli 11 prosentin budjettivaje. Cameronin koalitiohallitus, johon kuuluivat konservatiivit ja keskustaa edustavat liberaalidemokraatit, ilmoitti aikovansa supistaa budjettivajeen kokonaan pois viidessä vuodessa. Siihen tarvittiin hallituksen mukaan Britannian nykyläisyyden suurimmat leikkaukset julkisella sektorilla.

Konservatiivit halusivat ilmeisesti ideologisista syistä supistaa saman tien julkisen sektorin paljon pienemmäksi. Konservatiivit ja useimmat hallitusta neuvovat taloustieteilijät uskoivat uusliberaalien teoriaan, jonka mukaan suuri julkinen sektori syö yksityistä taloutta. Valtiovarainministeri **George Osborne** uskoi kaiketi amerikkalaisten taloustieteilijöiden **Carmen Reinhardtin** ja **Kenneth Rogoffin** teoriaan, jonka mukaan kasvu tyrehtyy, jos valtionlaina nousee yli 90 prosenttiin bruttokansantuotteesta.

Kuitenkin **Gordon Brownin** Työväenpuolueen hallitus oli jo ennen vuoden 2010 vaaleja saanut finanssikriisin jälkeisen talouden uuteen kasvuun. Cameronin hallituksen leikkaukskirves ja eurokriisi kuitenkin tyrehtyttivät tämän kasvun. Cameronin luoman riippumattoman tarkkailuelimen, ”Budjetin vastuunalaisuuden toimiston” (OBR), arvion mukaan hallituksen oma säästäväsyysspolitiikka vei bruttokansantuotteesta vuosina 2010–2012 yhden prosentin vuodessa.

Viime vaaleista nykyhetken hallituksen politiikka on vinyt kaikkiaan noin viisi prosenttia bruttokansantuotteesta. Valtiovarainministeri Osborne ymmärsikin, ettei hänen säästäväsyysspolitiikkansa toiminut toivotulla tavalla.

Hän muutti vähin äänin politiikkaansa, lopetti leikkaukset ja alkoi elvyttää muun muassa helpottamalla asuntolainojen saantia. Englannin pankki pumppasi talouteen rahaa moneen otteeseen ns. kvantitatiivisella helpotuksella, eli ostamalla joukkovelkakirjoja ja muuta varallisuutta. Kovempi kasvu palasi

elvyttävän politiikan ansiosta Britanniaan sopivasti juuri vaalien alle.

Luvatuista leikkauksista on tehty vain 40 prosenttia ja valtiolaina suurempi kuin koskaan. Osborne ei kuitenkaan halunnut julkisesti tunnustaa, että hänestä oli tullut sala-keynesiläinen vaan esitti, että taloudellinen kasvu oli palannut maahan hänen säästäväsyysspolitiikkansa ansiosta.

Keynesiläinen taloustieteen nobelisti **Paul Krugman** totesi kuitenkin BBC:ssä, että Britannian hallitus oli vuosikaudet mukiloitnut maata pesäpallomailalla. Kun se nyt oli lopettanut mukiloinnin ja alkaa saarivaltakunta voida paremmin. Mutta vaaliohjelmassaan konservatiivit lupasivat silti jatkaa leikkauksia ja eliminoida budjettivajeen muutamassa vuodessa. Ehdotuksena oli saman tien supistaa julkinen sektori vain noin 30 prosenttiin bruttokansantuotteesta, eli 1930-luvun tasolle.

TYÖVÄENPUOLUE KOKI viime vaaleissa historiansa pahimman tappion, saaden vain 29 prosenttia äänistä. Siihen oli epäilemättä syynä finanssikriisi, joka puolueen onnettomuudeksi sattui Työväenpuolueen valtakaudella. Blairismi, kolmas tie eli ”Uusi Labour” oli jonkinmoinen kompromissi sosialidemokratian ja thatcherismin eli uusliberalismin välillä. **Tony Blairin** hallitus uskoi julkiseen puoleen ja kohensi konservatiivien jäljiltä nääntyneitä palveluja sekä infrastruktuuria huomattavasti.

Blairin hallitus poisti myös paljon köyhyyttä sosiaalipolitiikan keinoin, sekä säätämällä minimipalkan. Kohtalokasta oli kuitenkin Blairin hallituksen usko thatcherismin toiseen opinkappaleeseen eli suuren finanssisektorin siunauksellisuuteen ja pankkisektorin deregulaatioon, joka jätti pankit toimimaan vapaasti ja vastuuttomasti. Lontoon City vaikuttikin alkusi kultamunia munivalta hanhelta, joka tuotti paljon verotuloja julkiselle puolelle. Mutta Työväenpuolueen hallitus ei tajunnut finanssisektorin haurautta, ja Yhdysvaltojen finanssisektorin luhistuminen vuonna 2008 aiheutti vakavan romahduksen myös Britanniaassa.

Gordon Brownin Työväenpuolueen hallitus pelasti finanssisektorin julkisilla varoilla, mikä aiheutti nykyisen keskustelun aiheena olevan budjettivajeen.

Vuoden 2010 vaalitappion jälkeen puolue valitsi itselleen uutta johtajaa viiden kuukauden ajan. David Cameron keksi sillä aikaa uuden ”kertomuksen”, jonka mukaan talouden tilanne oli Britanniassa huono edellisen Työväenpuolueen hallituksen tuhlauksen johdosta. Ennen finanssikriisiä julkisen sektorin osuus bruttokansantuotteesta oli kuitenkin vain noin 42 prosenttia, mikä on varsin normaali luku hyvinvointivaltiolle.

TYÖVÄENPUOLUEEN JOHTAJAKSI valittiin sitten Ed Miliband, joka voitti nipin napin ammattiliittojen tuella veljensä **David Milibandin**. Isoveli David olisi ollut karismaattisempi ja kokeneempi, mutta hän oli myös sitoutuneempi Blairin hallitukseen, ja oli laatinut Uuden Labourin ohjelmiakin. Milibandin veljekset ovat ei-uskonnollisia juutalaisia, joiden vanhemmat olivat paenneet natsseja alunperin Puolasta. Poikien isä **Ralph Miliband** oli kuuluisa marxilainen ajattelija, joka opetti London School of Economicsissa. Millibandit olivat tottuneet älyllisiin keskusteluihin jo pienestä pitäen, ja he pääsivät keskinertaisesta valtion peruskoulusta Oxfordin yliopistoon lukemaan valtiotieteitä, mikä oli jo sinänsä saavutus.

David toimi sittemmin ansiokkaasti monena ministerinä Tony Blairin pääministerikaudella ja hän oli myös ulkoministeri Blairiä seuranneen Gordon Brownin hallituksessa. Nykyään 45-vuotias pikkuveli Ed tuli tunnetuksi päteväenä apulaisvaltiovarainministerinä ja ympäristöministerinä Gordon Brownin hallituksessa.

Ed oli vastustanut Irakin sota, ja hän alkoi heti irrottautua Uudesta työväenpuolueesta ja kolmannesta tiestä. Hän ilmoitti avoimesti,

että hän haluaa vapauttaa Britannian ”riistokapitalismista” ja pyrkivänsä koko yhteiskuntaa hyödyttävään kapitalismiin (inclusive capitalism), eikä vain isokenkäisten aseman parantamiseen. Hänen tavoitteenaan on tasa-arvoisempi yhteiskunta, johon pyrittäisiin suurituloisten verotuksella, sijoittamalla työntekijöiden edustajat johtajien palkkoja määrääviin elimiin ja nostamalla minimipalkkaa. Vastoin työntekijän suostumusta tehdyistä nollasopimuksista tehtäisiin loppu, ja vuokralaisten nyt heikkoa asemaa kohennettaisiin pitemmillä vuokrasopimuksilla. Yliopistojen noin 12 000 euron vuosimaksuja vähennettäisiin kolmanneksella.

Mutta Milibandin taakaksi jäi tuo virheellinen kertomus budjettivajeen synnystä. Niin paljon kun äänestäjät Ed Milibandin vasemmistopopulismista pitivätkin, he epäilivät jatkuvasti hänen kykyään hoitaa Britannian taloutta. Milibandin toinen taakka menneisyydestä on ollut Tony

Blairin hallituksen avoin suhtautuminen maahanmuuttoon. Britannia, Irlanti ja Ruotsi olivat ainoita EU-maita, jotka eivät säätäneet siirtymävaihetta ja rajoituksia maahanmuutolle vuonna 2003 EU:hun liittyneistä Itä-Euroopan maista. Seurauksena oli, että Itä-Euroopasta saapui puolitoista miljoonaa maahanmuuttajaa vuosien 2003 ja vuosien 2009 välillä.

Taloudellisesti se oli Britannian nousukaudelle hyväksi. Mutta briteille ulkomaalaisten invaasio oli voimakas shokki. Julkiset palvelut alkoivat kärsiä ylipäätöksestä. Sitten tuli finanssikriisi ja lama, ja britit alkoivat pelätä, että ulkomaalaiset vievät heidän työpaikkansa ja alentavat kilpailullaan palkkoja. Siitä alkoi Ukipin nousu, ja Milibandin ei ole auttanut muu kuin pyytää anteeksi Blairin hallituksen maahanmuuttopolitiikkaa ja luvata tiukempaa otetta maahanmuuttoon. **Y**

**ITÄ-EUROOPASTA
SAAPUI PUOLITOISTA
MILJOONAA
MAAHANMUUTTA-
JAA VUOSIEN
2003–2009
AIKANA.**

Ei militarismille!

Tue rauhantyötä

WWW.SADANKOMITEA.FI

WWW.RAUHANLIITTO.FI

Rauhan T-paitoja, kirjoja ja merkkejä kesän tapahtumissa

MAAILMA KYLÄSSÄ

23.–24.5.

Kaisaniemen puisto, Helsinki

TYÖVÄEN MUSIIKKITAPAHTUMA

23.–26.7.

Valkeakoski

PAX-FESTIVAALI

26.7.

Alppipuisto, Helsinki

LOVIISAN RAUHANFOORUMI

6.–9.8.

Loviisa

Lisää uutisia ja keskustelua Rauhantyöstä voit lukea verkkolehdestä:

WWW.PAX.FI

"MISTÄ ON DEMOKRATIA TEHTY?"

Arvoista, vaihtoehtoista, vapaudesta, solidaarisuudesta, suvaitsevaisuudesta, lämmöstä, ilosta, pettymyksistä, uudesta noususta, rauhasta. Niistä on demokratia tehty."

Liisa Jaakonsaari

EU-ASIAA Maailmankylässä la 23.5.
kello 12 Taiga-lava,
kello 14 Demokratia-teltta

S&D

Euroopan parlamentin

Sosialistien & Demokraattien
ryhmä

www.liisajaakonsaari.fi

 [Twitter@ljaakonsaari](https://twitter.com/ljaakonsaari)

 www.facebook.com/liisajaakonsaariMEP

UNIA NAVETASSA

Kirjoittaja Eini Nyman

Kuvat Abhishek Raj, Singh Thapa

Länsi-Nepalin maaseudulla naiset nukkuvat kuukautisten aikaan navetassa, sillä heidän katsotaan olevan epäpuhtaita. Nepalin hallitus on kieltänyt käytännön, mutta yhteisöjen sosiaalinen kontrolli pitää huolen siitä, että tapaa vielä paikoin noudatetaan.

Olosuhteet navetoissa ovat karut ja esimerkiksi talviaikaan paleltumiset ovat yleisiä.

SEISOMME KYIRYSSÄ pienessä navetassa, jossa haisee eläinten virtsa ja lanta. Punaiseen sariin pukeutunut nainen näyttää puulavitsaa, jossa on nukkunut edellisen yön. Navetassa on kylmä ja lavitsalla vuohenkakkaa.

Kaussila Tamata nukkuu lavitsalla aina kun hänellä on kuukautiset. Samoin neljä lehmää, kaksi vuotta ja puhvelia. Navetassa hän nukkuu myös synnytettyään poikansa.

Näin tekee suurin osa Ajaymerun kylän naisista, kukin omassa eläinkarsinassaan. Joillain ”edistyksellisillä” tai varakkaammilla, on oma kuukautishuone, jonne he voivat vetäytyä, kun on se aika kuusta.

– Kuukautisten aikaan peseydymme alhaalla joella, Tamata kertoo ja osoittaa kaukana laaksoissa kohisevaa virtaa. Yleiset käymälät ovat naisilta kuukautisten aikaan kiellettyjä.

Hindukulttuurissa naisen katsotaan olevan

kuukautisten aikaan epäpuhdas. Myytin mukaan jumalien kuningas Indra teki syntiä, jonka vuoksi hindunaisille langetettiin kirous eli kuukautiset.

Tänä aikana naisilta on pääsy kielletty temppeleihin ja keittiöön, eikä miestä ole lupa koskettaa. Uskomuksen mukaan naisen kosketus on kuukautisten aikaan vaarallinen. Kypsymättömien hedelmien sanotaan putoavan puista, jokien kuivuvan. Nainen on yhtä kuin koskematon.

Länsi-Nepalin maaseudulla naiset eivät saa nukkua edes talossa, vaan heidän paikkansa on kuukautisten aikaan eläinsuojassa. Tamatan ja karjan yösjä on talon pohjakerroksessa, mutta paikoin navetat saattavat olla jopa kilometrien päässä kylistä.

Korkealla Länsi-Nepalin vuoristossa talvet ovat kylmiä. Lämpötilat voivat laskea jopa pakkaselle, joten navetoissa naiset ja vastasyntyttäneet äidit lapsineen joutuvat usein alttiiksi

kylmettymisestä johtuville sairauksille. Myös villieläinten hyökkäyksiä ja raiskauksia on raportoitu.

Nepalin hallitus ei pitkään reagoinut tapaan, sillä sen katsottiin olevan uskonnollinen ilmiö, johon ei tule puuttua. Kun Chhaupadiksi kutsuttua käytäntöä harjoittavilta seuduilta alettiin raportoida onnettomuuksia ja jopa kuolemia, sen harjoittaminen päätettiin kieltää.

Vuonna 2005 korkein oikeus kielsi naisten eristämisen navettoihin, mutta kiellon valvontaa ei harjoita juuri kukaan, eikä sääntöjen rikkomisesta koidu sanktioita.

Ajaymerun kylässä kaikki naiset noudattavat uskollisesti eristyssääntöjä. Monet nukkuvat edelleen navetoissa ja kyläläisten sosiaalinen kontrolli pitää huolen siitä, ettei ruodusta poiketa.

– Kyläläiset alkaisivat puhua, jos en noudattaisi sääntöä, kertoo tulkkini **Parwati Bhat Ayer**. Jumalien uskotaan rankaisevan niitä, jotka sääntöä rikkovat. Jos ei tässä sukupolvessa, niin seuraavassa, hän jatkaa.

Myöskään Tamata ei muuttaisi traditiota, mutta olosuhteita hän muokkaisi toisenlaisiksi.

– Jos minulla olisi varaa, rakennuttaisin itseleni siistin kuukautishuoneen. Mutta mieheni asuu Intiassa ja asun veljeni talossa, jossa tilaa on vähän. Jos ylimääräistä rahaa jää, miehet usein juovat ja pelaavat ne kylillä.

LÄHES KOKO Etelä-Aasian hindualueella naiset eristäytyvät kuukautisten aikaan muusta yhteisöstä.

– Käytäntö tietysti vaihtelee alueittain paljon, mutta kaikkialla kuukautisiin liittyy tiettyjä ohjenuoria. Yleisin on se, ettei saa mennä temppeliin, eikä koskettaa jumalan kuvia tai muita pyhiä esineitä, kertoo kulttuuri-antropologi **Minna Säävälä**.

– Käytännön noudattamisella haetaan myös sosiaalista arvostusta.

Maaseudulla ja maanomistajakasteissa käy-

täntö on yleinen, mutta esimerkiksi kaupunkien työläisnaisilla on harvoin edes mahdollisuutta noudattaa sääntöjä.

– Vaikka käytäntöä ohjaavat voimakkaat normit, todellisuus on usein paljon luovempaa. Jotkut rikkovat sääntöjä, eikä siitä välttämättä nosteta elämää.

Säävälän mukaan ilmiö tulisi kuitenkin ymmärtää antropologisesti sen kulttuurisesta yhteydestä.

– Länsimaissa helposti ajattelemme, että tämä on naisten alistamisen väline. Se voi meidän näkökulmasta olla näin, mutta ensin tulisi yrittää ymmärtää, mistä ilmiössä on kyse, ennen kuin kiirehditään moraalisin tuomiin tai arvioihin.

Myös kuukautiset liittyvät hindujen kastiajatteluun, jossa ihmiset kuuluvat synnynnäisesti johonkin ylempään tai alemman yhteiskunnan ryhmään. Samalla siihen liittyy myös hyvin vahvasti symbolisen puhtauden ajatus.

– Kaikista arvostetuimpia ovat ne, jotka ovat symbolisessa mielessä kaikkein puhtaimpia. Vastaavasti epäpuhtaimpia ne, jotka ovat hierarkiassa alhaalla. Puhtaus ei ole vain fyysistä puhtautta, vaan se on myös symbolista. Samaan aikaan se kuitenkin kytkeytyy ihmisen fysiologisiin toimintoihin.

Kaikki ihmisen ruumiintoinnot kuten lisääntyminen, synnytys ja kuukautiset ovat hinduajattelun mukaan potentiaalisesti symbolista likaa. Ihmiset, jotka kykenevät kontrolloimaan niitä mahdollisimman hyvin, saavuttavat yhteiskunnassa arvostusta.

– Osaltaan se heijastuu naisten ja miesten väliseen suhteeseen siten, että koska nainen liittyy lähemmin fysiologisiin prosesseihin juuri lasten synnyttämisen ja kuukautisten takia, hän on tavallaan jo lähtökohtaisesti epäpuhtaampi kuin mies.

Samalla kulttuurista löytyy kuitenkin myös hyvin suuri arvostus naisten elämää tuottavalle

LÄHES KOKO ETELÄ-AASIAN HINDUALUEELLA NAISET ERISTÄYTYVÄT KUUKAUTISTEN AIKAAN MUUSTA YHTEISÖSTÄ.

kyvyille eli shaktille, joka pyörittää koko maailmankaikkeutta. Suhtautuminen naiseen on siis hindukulttuurissa hyvin ambivalentti. Tytön ensimmäisiä kuukausia juhlietaan esimerkiksi Etelä-Intiassa koko suvun ja kylän voimin.

– Tällöin juhlietaan ihmisen olemassaolon ydintä. Elämän uusintamisen ja elämänvoiman lähdeä, joka kukkii nuorena tytössä, josta tulee nainen. Sitä arvostetaan ja juhlietaan samalla kun sitä halutaan myös hallita, kuten vaikkapa kuukautisrajoitteilla, Säävälä kertoo.

– Se ei siten ole halveksuntaa, kuten me sen saatamme ymmärtää, vaan yritystä hallita sitä valtavan vahvaa voimaa, joka ilmenee naisessa kuukautisten aikana.

LLAN HÄMÄRTYESSÄ Parwati Ayer vie meidät oman kotikylänsä talorykelmälle. Kyläläiset kuorivat pihalla maissia, mutta me suuntaamme kylän teinityttöjen perässä seuraavan talon navettaan. Se on vielä matalampi ja öisin sitä asuttavat vuohet. Myös tytöt nukkuvat siellä, kun heillä on kuukautiset.

– Eikö koulutyö kärsi, kun nukutte yöne navetassa?, kysymme tytöiltä.

– Totta kai se kärsii, Puja Kumari vastaa hiljaa navetan nurkasta.

Osassa Länsi-Nepalia tytöt eivät mene kuukautisten aikaan kouluun lainkaan, sillä uskomuksen mukaan koulutuksen jumalatar Sarwati saattaisi kiihtyä.

Puja Kumari käy kuukautisten aikaan koulussa, mutta on päivän aikana väsynyt. Navetassa yöuni on rikkonaista ja ravinto on kuukautisten aikaan köyhempää. Liha- ja maitotuotteet ovat kiellettyjä.

Tulkki Ayer työskentelee alueella koulutusta kehittävässä Loo Niva -järjestössä. Nepalilainen lasten oikeuksia ajava järjestö on muuttanut alueen opetusmenetelmiä lapsiystävällisemmiksi. Samalla se on peräänkuuluttanut tasa-arvoa, jotta tytöillä olisi yhtäläinen oikeus koulutukseen.

Järjestötyöntekijät huomasivat pian kentätöiden alettua, että tytöt jättäytyivät koulusta muutamana päivänä kuukaudessa.

– Paikalliset työntekijät ymmärsivät, että tämä johtui kuukautisista, kertoo kehitys yhteistyöpäällikkö **Sara Alanen** Interpedialta. Järjestö on Loo Nivan suomalainen kumppani.

Hän painottaa, että muutoshalu lähti kuitenkin paikallisista.

– Emme täällä Suomen päässä tienneet tavasta ja monelle Kathmandun toimiston työntekijällekin se tuli yllätyksenä. Heidän sukulaisensa eivät toki astu temppeliin kuukautisten aikana, mutta navetassa he eivät nuku.

Koska kuukautisten aikaan tytöt usein jättäytyivät pois koulusta, paikalliset näkivät käytännön jo tästäkin syystä asettavan tytöt eriarvoiseen asemaan.

– Jos tyttö jää joka kuukausi muutamana päivänä pois koulusta, tällöin hän jää tietysti myös oppimisessa jälkeen.

– Mutta tämä on sellaista jatkuvaa rajanvetoa, että pitäisikö ilmiötä tulkitella kulttuurirelativistisesta näkökulmasta vai voidaananko asiaan puuttua, jos tavan katsotaan rikkovan ihmisoikeuksia. Ongelma on kehitys yhteistyössä hyvin tyypillinen. Esimerkkejä, joissa naisten oikeudet törmäävät uskonnollisiin tai kulttuurillisiin tapoihin, on maailmassa paljon, Alanen jatkaa.

– Näemme kuitenkin, että tyttöjen oikeus koulutukseen ja turvalliseen kasvuympäristöön on suurempi, kuin kulttuurillisen tavan noudattaminen. Eli tästä syystä lähdimme vastustamaan sitä. Emme kuukautiskäytäntöä sinänsä, ainoastaan sen haitallisia muotoja, Alanen päättää. Y

Viimeinen Gulag

Kirjoittaja Ilari Leskelä Kuvat Max Sher

Vankien majoitustiloja. Loppuaikojen poliittisella vankileirillä vankien työpäivä alkoi herätyksellä kello 6 ja päättyi illalla yhdeltätoista. Työnä oli mm. silitysrautojen osien valmistusta.

Perm-36 toimi vankileirinä aina vuoteen 1988. Siitä tuli Venäjän ainoa museo jossa esiteltiin Gulag-järjestelmää ja Stalinin vainoja, kunnes se viime vuonna suljettiin hallinnon vastustuksesta.

Leirillä käytössä ollut moottorisaha tukkien käsittelemiseen. Museo järjesti vuosittain suosittun Pilorama-keskustelutilaisuuden ihmisoikeuksista, joka sai nimensä vankien työstämistä tukeista. Tapahtuma kiellettiin paikallishallinnon toimesta vuonna 2013.

VUONNA 1946 nykyiselle paikalleen Kuchinon kylään, sadan kilometrin päähän Permin kaupungista, siirretty pakkotyöleiri Perm-36 ehti toimia yli 40 vuotta. Se oli osa **Josif Stalinin** luomaa Gulag-järjestelmää ja sen viimeinen säilynyt palanen. Stalinin kuoltua vankileiri jatkoi toimintaansa poliittisten vankien leirinä, jonne joutui myös Stalinin aikana räikeimpiin rikoksiin syyllistyneitä toimijoita. Vuodesta 1972 aina sulkemiseensa vuonna 1988 leiri oli Neuvostoliiton ankarin poliittinen vankileiri.

Neuvostoliiton viimeisinä vuosina, ja maan hajoamisen jälkeen, loput Gulag-leirit hävitet-

tiin. Perm-36 kuitenkin selvisi, kun venäläinen Neuvostoliiton ihmisoikeusrikkomuksiin keskittynyt ihmisoikeusjärjestö *Memorial* vuona 1994 päätti perustaa sinne museon. Museo toimi Venäjän ainoana Gulag-museona aina viime maaliskuuhun saakka, jolloin se joutui sulkemaan ovensa kaksi vuotta kestäneen kädenväännön jälkeen. Paikallishallinnon vastustus ja *Memorialin* lisääminen ”ulkomaalaisten agenttien listaan” johti museon ottamiseen hallinnon haltuun ja toiminnan lopettamiseen. Nyt museo on avattu uudestaan paikallishallinnon taholta, mutta viittaukset Staliniin ja poliittisiin vankeihin on poistettu. **Y**

Vartijoiden rakennus, jonka yläkerrassa on majoitustilat ja alakerrassa toimistot sekä tapaamishuoneet. Oikealla piikkilanka-aidassa on leirin vihreä portti.

Vankiparakkeja, joista vanhimmat ovat 1940- ja 50-luvuilta. Aidan tarkoitus on estää vankeja näkemästä ulkomaailmaa.

SHIILAISUUDEN

monimuotoisuudesta

Kirjoittaja Liisa Liimatainen

Lähi-itää jakava shiia- ja sunnimuslimien ristiriita on alueellista valtataistelua, jossa sunnien napamaa on Saudi-Arabia ja shiiojen Iran. Jakautuvatko sunnit ja shiit todella näiden kahden maan kannattajiin?

SLAMIN ENEMMISTÖSUUNTAUKSEN, sunnien joukossa Lähi-idässä ja Pohjois-Afrikassa ja Euroopassa on miljoonia sunnimuslimeja, jotka eivät hyväksy Saudi-Arabian äärimmäisen konservatiivista islamin tulkintaa. Sen sijaan shiiamuslimien eroista puhuva törmää heti ennakkoluuloihin. Vuonna 1979 tapahtuneesta Iranin islamilaisesta vallankumouksesta lähtien shiiamuslimien epäillään kaikkien olevan Iranin talutusnuorassa.

Shiiamuslimit* eivät kuuluneet kaikki Iranin kannattajiin edes heti Iranin vallankumouksen jälkeen, vaikka se sai monien maiden shiiamuslimit nousemaan kapinaan omaa alistunutta asemaansa kohtaan. Näin tapahtui Libanonissa ja myös Persianlahden eräissä maissa. Irakissa ajatolla **Abu al-Gasim al-Khoein** johtama shiiakoulukunta (nykyisin sitä johtaa ajatolla **Ali Sistani**) torjui Iranin vallankumouksen isän shiialaisuuteen perustuvat valtioteoriat, kun Ruhollah Khomeini oli niitä vielä muokkaamassa Irakin shiiojen pyhässä kaupungissa, Najafissa.

Nykyinen Iran on shiiavaltio, jossa hengellisen johtajan ja presidentin on oltava shiiamuslimeja. Maassa asuvat uskonnolliset ja etniset vähemmistöt kokevat eriasteista syrjintää. Iranista tuli shiiavaltio vasta 1500-luvulle, kun silloin hallinnut Sahavidien dynastia teki shii-

alaisuudesta valtion uskonnon. Tavoitteena oli vahvistaa Iranin valtion ja asukkaiden identiteettiä kautena, jolloin Iran kävi alueellista valtataistelua sunnijohtoisen Ottomaanien imperiumin kanssa.

Irakissa shiiamuslimit ovat enemmistössä, mutta valta on kuulunut sunneilla paitsi vuonna 2003 tapahtuneen Yhdysvaltain miehityksen jälkeen. Sunnien valta yhdistettiin **Saddam Husseinin** valtaan, ja siksi Yhdysvallat auttoi shiioja nousemaan valtaan 2003 sodan lopussa. Shiiojen valtakautena sorron kohteena ovat puolestaan olleet sunnit, joiden pahoinvointi on johtanut osan Irakin sunneista kannattamaan ISIS:stä. Heimovoimat mutta myös entisen Saddam Hussein Baath-puolueen kaaderit, erityisesti sen väkivallan käyttöön tottuneet turvallisuuselinten jäsenet ovat löytäneet uuden uran ISIS:n politiikan muokkaajina ja väkivaltaisen vallankäytön suunnittelijoina ja toimeenpanijoina.**

Myös Iranin vahva ote nyky-Irakista on ajanut osan sunneista ISIS:n syliin. Irakissa shiiojen erilaisuutta on edustanut ajatolla Ali Sistani, joka on ollut tärkeä taustavoima kun Irak sai uuden, edellistä yhteistyöhaluisemman hallituksen. Sistani ajaa Irakin yhtenäisyyttä ja tasa-arvoiseen kansalaisuuteen perustuvaa valtiota.

* Lähi-idässä suuria shiiayhteisöjä asuu Irakissa, Iranissa, Libanonissa, Syyriassa, Persianlahden alueen maissa ja Jemenissä.

** Lisää tietoa Baath-puolueen kaadereista ISIS:in sisällä: The hidden hand behind the Islamic State militants? Saddam Hussein's, The Washington Post, 4.4.2015

LIBANONISSA MAAN eteläosan feodaalinen yhteiskunta piti shiit köyhyydessä ja alistetussa asemassa. Libanonin 1975 alkaneen sisällissodan lopussa shiiojen yhteiskunnallinen tietoisuus alkoi herätä. Iranista saapunut shiialainen oppinut **Mussa Al-Sadr** ei ajanut islamilaista valtiota, vaan hänen tavoitteenaan oli luoda ei-uskontunnuksellinen valtio, joka antaa kaikille yhtäläiset oikeudet. Pitää muistaa, että Libanon on monien uskontojen maa, jonka perustuslaki pohjautuu uskontoihin perustuvaan vallanjakoon. Libanonin valtion syntyhetkellä enemmistössä olleille kristityille kuuluu presidentin, sunneille pääministerin ja shiioille parlamentin puhemiehen virat. Myös parlamenttipaikat jakautuvat eri uskontokuntien osuuksien perusteella. Koska väestötiedot perustuvat 1940-luvun väestönlaskentaan, Libanonissa oletetaan shiiamuslimeilla olevan nykyisin enemmistö.

Mussa Al-Sadrin kannattajat perustivat Amal-liikkeen, joka oli shiiamuslimien tärkein etujen ajaja siihen saakka kunnes Hezbollah (Jumalan puolue) syntyi. Alussa Hezbollah halusi tehdä Libanonista Iranin mallin mukaisen islamilaisen valtion. Myöhemmin se luopui suunnitelmista, koska kristittyjen, sunnien ja shiiojen keskinäiseen tasapainotteluun perustuvassa valtiossa shiiavaltion perustamisen päämäärä on mahdotonta.

Libanonissa Hezbollah on valtio valtiossa. Se osallistuu Libanonin politiikkaan, vaaleihin, parlamentin ja hallituksen toimintaan, mutta koska sillä on Libanon kansallista armeijaa vahvempi armeija, se on myös uhka muulle Libanonille. Hyvin modernin aseistuksensa Hezbollah saa Iranilta. Sieltä tulevat valtaosin myös ne varat, joilla on luotu Etelä-Libanonin hyvinvointi. Hezbollah oli pitkään hyvin suo-

sittu koko väestön keskuudessa, koska se onnistui vapauttamaan Etelä-Libanonin Israelin 18 vuotta kestäneestä miehityksestä vuonna 2000.

Suuri osa libanonilaisista näkee Hezbollahin vaarana Libanonin itsenäisyydelle ja sen demokraatiakehitykselle sekä sen Iran-suhteiden että Syyria-siteiden vuoksi. Sen lisäksi YK:n Libanonia käsittelevä erikoistuomioistuin syyttää neljää Hezbollahin komentajaa 2005 tapahtuneesta pommiattentaatista, joka surmasi Libanonin sunnien johtajan **Rafic Haririn**. Nämä syytteet ja myös Hezbollahin käyttäytymisen 2000-luvun puolenvälin suurten poliittisten konfliktien yhteydessä ovat pilanneet Jumalan puolueen maineen.

SUURI OSA LIBANONILAISISTA NÄKEE HEZBOLLAHIN VAARANA LIBANONIN ITSENÄISYYDELLE.

HEZBOLLAH ONKIN hyvin selvä esimerkki täysin Iranin vaikutuspiirissä olevasta shiiajärjestöstä.

Kuitenkin viime vuosina Hezbollah on aikuistunut poliittisesti niin, että nykyisin Iran ei näe sitä enää holhousta tarvitsevana kasvattinaan. Siitä on tullut Iranin aikuinen ottopoika, jota Iranin johto kunnioittaa omaan sisäpiiriinsä kuuluvana alueellisena liittolaisena.

Hezbollah tavallaan valvoo Libanonia, mutta se on myös osa Iranin ja Syyrian muodostavaa, lännen ja Israelin vastaista vastarintaa. Hezbollah tunnustaa avoimesti sotivansa Syyriassa maan virallisen johdon puolella. Myös Syyrian johto on shiiamuslimien käsissä, sillä maan presidentti, **Bashir Al-Assad** on alawiitti, joiden uskonto julistettiin shiialaisuuteen kuuluvaksi uskonnoksi Iranin ja Libanonin shiiamuslimien tuella. Muuten nykyisen presidentin isä, **Hafez Al-Assad** ei olisi voinut nousta maan presidentin virkaan, koska Syyrian presidentin pitää olla muslimi. Sitä ennen alawiitteja pidettiin epäilyttävänä lahkona, jota muslimit eivät halunneet tunnustaa omaan piiriin kuuluvaksi.

Nykyisin Iranin suhde Hezbollahiin on vahvempi kuin Syyrian johtoon. Kuitenkin Iran ja Hezbollah tarvitsevat molemmat Syyriaa, sillä vain sitä kautta Iran voi toimittaa aseita maateitse Hezbollahille. Ja Jumalan puolueen valta perustuu nykyisinkin aseelliseen ylivoimaan, vaikka sen Etelässä luoma hyvinvointi ja Beirutissa kaikille avoimet, erinomaiset sairaalat ja koulut pitävät yllä suhteellista konsensusta. Libanonissa vaaditaan, että Hezbollah luopuu aseistaan ja muuttuu normaaliksi libanonilaiseksi puolueeksi, mutta siihen Hezbollah ei suostu. Se väittää tarvitsevänsä aseita, koska Israelin on puuttunut sotilaallisesti Libanoniin asioihin vuosikymmenien ajan.

Hezbollah tunnustaa Iranin poliittisen järjestelmässä valitsevan hengellisellä johtajan vallan. Ja koska Hezbollah on osa Iranin poliittista järjestelmää, se tottelee Iranin johtoa. Nykyisin Hezbollahin johtaja **Hassan Nashrallahin** arvovalta Iranissa on niin suuri, että hänet nähdään lähes tasa-arvoisena Iranin hengellisen johtajan Ali Khamenein kanssa. Siitä huolimatta Hezbollahin johdon kanssa erimieltä olevat shiiamuslimit eivät hyväksy Hezbollahin alistumista Iranin johdon valvontaan.

Suuri määrä entisiä Hezbollahin kaadereita on irrottanut järjestöstä. Osa itsenäistyneistä ihaili Iranin järjestelmän sisältä tulleita uudistajia kuten presidentti **Muhammad Khatamia**. Toinen osa on sanonut hyvästi shiialaiselle poliittiselle ajattelulle.

MYÖS PERSIANLAHDEN alueelle useiden maiden shiiväestöt innostuivat Iranin vallankumouksesta. Saudi-Arabian shiivähemmistö otti tavoitteekseen islamilaisen vallankumouksen Saudi-Arabiassa. Iraniin kohdistuvan

innostuksen kausi jäi lyhyeksi, eikä pelkästään kovan Saudi-Arabian tukahduttamispolitiikan vuoksi. Saudi-Arabian Iraniin paenneista tai muuttaneista shiioista monet tunsivat jäävänsä syrjään, koska he olivat arabeja. Iran onkin suhtautunut muiden maiden shiia-järjestöihin samalla lailla kuin Neuvostoliitto suhtautui muiden maiden kommunistipuolueisiin eli ne alistettiin Iranin valtion edun tarpeisiin.

Saudi-Arabian shiitit tekivät sopimuksen kuninkaan kanssa vuonna 1993 ja uskoivat, että heitä kohdeltaisiin tasa-arvoisesti. Heidän elinolosuhteensa paranivat, mutta syrjintä jatkuu.

Sen lisäksi Saudi-Arabian kuningashuone pelaa aina silloin tällöin nationalistimin kortilla ja hyötyy silloin shiiamuslimeihin kohdistuvasta epäluulosta.

Saudi-Arabian kyljessä elävässä minivaltiossa

Bahrainissa shiiamuslimien

tärkein poliittinen järjestö Al Wifaq on myös tärkein oppositiojärjestö Bahrainissa. Se on samaistunut viime vuosina paremminkin Ali Sistanin linjaan ja ajanut oppositiopolitiikkaa, jossa yhteiskunnallis-taloudellisilla vaatimuksilla on tärkeä sija. Kuitenkin sen sisällä vaikuttaa tiiviit suhteet Iraniin omaava mies, järjestön hengellinen johtaja **Isa Gasseem**. Muut Al-Wifaqin johtajat näkevät Iran-kontaktit paremminkin painolastina, joka häiritsee sen neuvotteluja Bahrainin sunnieliitin kanssa.

Bahrain on nimittäin maa, jonka perinteinen shiiaenemmistö elää täysin vähemmistönä edustavan, taloudellisesti poliittisen sunnieliitin alistamana. Al-Wifaq on pyrkinyt ajamaan maan enemmistön poliittisia ja sosiaalisia etuja maltillisesti, mutta Bahrainissa toimivat radikaalimmat järjestöt yrittävät ajaa sen jyrkemälle linjalle. Monet pienet ryhmät arvostelevat Al-Wifaqin johtoa siitä, että se on yrittänyt neuvotella jo vuosien ajan Bahrainin kuningashuoneen jäsenten kanssa.

IRAN ON ALISTANUT MUIDEN MAIDEN SHIIA-JÄRJESTÖT IRANIN VALTION EDUN TARPEISIIN.

MAALISKUUSSA (2015) Al-Wifaqin mielenosoituksessa näkyi täysin uusi iskulause ”Me olemme kaikki vastarintaliikkeen jäseniä”. Iskulause merkitsee muutosta, koska Lähi-idän politiikassa tuo vastarintaliike tarkoittaa Iranin, Syyrian ja Hezbollahin yhteistä, lännen vastaista vastarintaliikettä. Tämä iskulause näkyi ensimmäistä kertaa kun Al-Wifaq marssi Manamassa Saudi-Arabian aseellisen Bahrainin kriisiin puuttumisen vuosipäivänä. Saudi-Arabiaan puuttui Bahrainin asioihin sotilaallisesti maaliskuussa 2011 pitkään jatkuneiden, demokraattisia muutoksia vaatineiden mielenosoitusten jälkeen.

Kun Bahrainin johto on syyttänyt Irania siitä, että sen sekaantuu Bahrainin asioihin, sekä Iranin johto että Hezbollah ovat vastanneet syytöksiin seuraavasti.

– Bahrainin kansa jatkaa rauhanomaista protestiaan ja kaikki Al-Wifaqin johtajat, myös Isa Gassem (Irania lähellä oleva johtaja) ovat yksimielisiä liikkeen rauhanomaisesta luonteesta. (...) Kaikkialla paitsi Bahrainissa erilaiset liikkeet turvautuvat aseisiin omien etujaan puolustaessaan. Myös Bahrainin kansa osaa käyttää aseita ja sille voidaan niitä myös toimittaa.

Tällä puheellaan Hezbollahin johtaja teki selväksi, että jos Bahrainissa ei tule tuloksia, myös Bahrainin oppositioliikkeen tärkein järjestö voi muuttaa luonnettaan. Myös Iranin hengellinen johtaja on kommentoinut Bahrainin sunnijohtajien väitettä, että maan shiianemmistö vaatii muutoksia vain siksi, että Iran manipuloi sitä.

– Jos me olisimme puuttuneet Bahrainin asioihin, tilanne siellä olisi aivan toinen, kommentoi Ali jo aikaa sitten.

Bahrainissa toimii jo radikaali ryhmä nimel-

tä Mukhtar Al-Thaqafi. Se on hyökkäillyt poliiseja vastaan ja ilmeisesti on myös räjäyttänyt joitakin pommeja. Erilaiset merkit todella viittaavat siihen, että radikalisoitumista tapahtuu Bahrainissa. Ja tilanteen kiristyminen suosii tietenkin järjestöjä, joilla on siteet vahvoihin shiijärjestöihin eli siis Hezbollahiin ja Iraniin.

OLEN VOINUT nähdä itse sekä Saudi-Arabiassa että Bahrainissa, kuinka eliitti pyöriskelee rahassa eikä anna mitään oikeuksia omille kansalaisilleen. Siksi ihmettelen paremminkin sitä, että

protestit eivät ole olleet radikaalimpia. Synnä on tietenkin hinta jonka protesteista joutuu maksamaan. Kuitenkin miten pitkälle syrjityt kansat jaksavat tyytyä asemaansa?

– Mielivaltaisesti toimivat ja vähemmistöjä syrjivät valtiot aiheuttavat kansalaisissa vihamielisyytettä ja luovat

perusteluja terrorismille, totesi irakilainen shiiaoppinut **Modhar Al-Hilou** Yhdessä terrorismia vastaan -tapahtumassa Senaatintorilla 18. huhtikuuta.

Näin on jo tapahtunut Irakissa, jossa syrjijät olivat shiiajohtajat. Näin voi tapahtua myös Bahrainissa, jossa sunnieliitti suhtautuu välinpitämättömästi maan enemmistön vaatimukseen saada työtä ja demokratiaa. Jos Bahrainissa puhkeaa avoin sisällissota, siitä tulee suuri ongelma Yhdysvalloille, jonka V. laivasto sijaitsee Bahranissa. Mutta siitä koituu ongelmia koko maailmalle, silloin olemme tekemisissä hyvin laajan aseellisen ristiriidan kanssa kansainvälisesti äärimmäisen herkällä alueella. Ja sodilla voi olla monenlaisia seurauksia. Ne pakottavat unohtamaan vivahteet ja ne ajavat mukaan aseellisiin ristiriitoihin heitäkin, jotka eivät haluaisi sotia. **Y**

KUN ELIITTI PYÖRISKELEE RAHASSA EIKÄ ANNA OIKEUKSIA KANSALAISILLEN, ON IHME ETTEIVÄT PROTESTIT OLE RADIKAALIMPIA.

Tiedon ja ymmärtämisen PORTAILLA

Kirjoittaja Arja Albo Kuva Pekka Elomaa

Rauha olkoon kaikille, jotka tekevät työtä
rauhan ja turvallisuuden puolesta. Rauha
olkoon kaikille, jotka ovat uhrautuneet
ihmisyden puolesta. Rauha olkoon
ihmisarvoja kunnioittaville, jotka
taistelevat ihmisoikeuksien puolesta.

MODHAR AL-HILOUN rukous vapauden, ihmisyyden ja ihmisoikeuksien puolesta oli osa hänen puhettaan muslimiyhteisöjen aloitteesta syntyneessä tilaisuudessa 18.4.2015. Yhteisölle oli tärkeää osoittaa, että muslimit haluavat olla osa suomalaista yhteiskuntaa, että se on turvallinen ja että voimme elää rauhassa toistemme kanssa.

– Pyydämme eurooppalaisia valtioita panostamaan muslimiyhteisöihin Euroopassa. Islam, kristinusko ja juutalaisuus sekä muut uskonnot ovat tulleet palvelemaan ihmiskuntaa. Meidän muslimien täytyy levittää islamin oikeita arvoja sekä taistella rasismia ja syrjintää vastaan.

– Muslimit ovat osallistuneet eurooppalaisen yhteiskunnan rakentamiseen. Euroopassa on turkkilaisia, marokkolaisia, egyptiläisiä, irakilaisia ja muita muslimivähemmistöjä. Pieni osa muslimeja on rikkonut lakeja vastaan tai syylistynyt terroristisiin tekoihin. Tämä ei oikeuta rasismiin eikä syrjintään kaikkia muslimeja kohtaan. Tällaiset toimet ovat vaaraksi eurooppalaiselle yhteiskunnalle. Fasismin ja natsismin tuhot ovat vieläkin tuoreessa muistissa. Meidän täytyy oppia olemaan avoimia toisiamme kohtaan.

MODHAR AL-HILOU syntyi shiia-yhteisöön Irakissa. Shiit ajattelevat, että asioiden ymmärtämisen ovi on aina auki. Siksi he arvostavat keskustelua ja asioiden uudelleen tulkintaa. Shiia-oppineet opiskelevat usein joko Irakin pyhissä kaupungeissa Karbalassa tai Najfissa tai sitten Iranin Qomissa. Vaihtoehtoisia paikkoja ovat Kuwait ja Syyria.

Modhar Al-Hilou on opiskellut sekä Najafissa että Qomissa. Shiia-papit ovat pakotettuja liikkumaan yleensä poliittisen vainon vuoksi tai sitten siksi, että heidän ajattelun vapautensa on uhattuna.

Kun britit perustivat Irakin valtion 1921, sunneista tuli hallitsijoita ja shiioista alistettuja. **Saddam Husseinin** Baath-puolue yritti nujertaa Irakin kulttuurien, kielten ja uskontojen moninaisuuden. Millä mielellä Modhar Al-Hilou seuraa nyt Irakin tilannetta?

– Kun Saddamin kausi päättyi, moninaisuus nousi uudelleen esille. Niin lahkot kuin eri etniset ryhmät ovat alkaneet puhua omista asioistaan. Mutta valitettavasti niiden välille ei ole syntynyt rakentavaa dialogia, pikemminkin kädenvääntöä. Kaikki piilotetut jännitteet ja vihantunteet ovat näkyvissä. Pelätään, että Saddamin aikaiset tapahtumat toistuvat. On syntynyt otollinen maaperä äärimmäisyydelle.

– Irak oli 60 vuotta tyrannian alla. On vaikeaa tarjota demokratiaa kun ihmiset eivät ymmärrä mitä se on ja miten se voisi toimia. Demokratia edellyttää tiettyä kansan sivistystasoa. Kun ihmisiä sivistetään ja kun kotona toimitaan demokratian arvojen mukaan kuten kouluissa ja työpaikoilla, silloin kasvetaan demokratiaan. Se on mahdollista Irakissa mutta vasta ajan kanssa. Tarvitaan välivaihe, valistunut hallitsija ennen demokratiaa. Esimerkistä käy Jordanian kuningas **Husein**, jonka aikana ei teloitettu yhtäkään jordanialaista poliittisista syistä. Autiomaasta kehittyi hänen aikanaan toimiva valtio ja itsetuntoinen kansa. Myös demokratiaa voidaan käyttää väärin, jolloin demokratian vastustajat saavat perusteluja. Irakin huonoja kokemuksia on käytetty hyväksi.

SE, JOKA sanoo tietävänsä mitä Irakissa tapahtuu, ei puhu totta. On paljon piiloagendoja ja ristiriitaisia tahtotiloja. Irak on alueellisten konfliktien keskus. Kuvitellaan, että ISIS on aseellinen kompakti järjestö, joka vain voidaan tuhota. ISIS on todellisuudessa järjestö, joka on liikkuva ja elävä. Se muuttaa koko ajan luonnettaan kuin virus. Siksi ISIS muodostaa maailmanlaajuisen uhan

ja siksi sitä vastaan pitää toimia maailmanlaajuisesti.

Miltä tuntuu, että islamin nimissä puhutaan niin monella eri suulla?

– Koraanissa on kahdentasoista asiaa: Yleiset periaatteet ja paljon yksityiskohtia. Turvallisuus, rauha, toisten kunnioittaminen ja dialogi ovat yleisiä ihmiskunnan inhimillisiä käsitteitä ja ne ovat absoluuttisia. Sitten on yksityiskohtia, jotka ovat yhteydessä tiettyyn historialliseen tilanteeseen. Absoluuttiset käsitteet vallitsevat kaikkina aikoina ja ne pätevät kaikkina aikakausina. Ne ovat islamin perusta.

– Yksityiskohdat ovat sidottu aikaan ja ne loppuvat kun aika on ohi. Terroristit eivät huomaa tätä eroa yleisiin ja yksityiskohtiin. Päinvastoin, he yrittävät siirtää historialliseen aikaan sidotut käsitteet nykyaikaan ja käyttävät niitä siksi väärin.

– Otan esimerkin Koraanin absoluuttisesta käsitteestä: Uskossa ei pakoteta. Se on yleinen käsite. *On eri kansoja ja heimoja ja tulette tuntemaan toisenne.* Koraani kehottaa tuntemaan toinen toisensa, keskustelemaan kohteliaasti, se ei kehoita pakottamiseen. Koraani, jumala ja profeetta Muhammad kehottavat löytämään sen mikä meitä yhdistää, ei niinkään sitä mikä erottaa. Koraanissa sanotaan *Tulkaa meidän kanssamme yhteen sovittuun sanaan.* Meitä yhdistää sana.

– Kun muslimeja oli vähän ja he olivat uhatuina, silloin heidän piti taistella niitä vastaan, jotka olivat pakanoiden johtajia. Ne, jotka pitivät monia jumalia, olivat saastuneita. Tämä on

Kuka?

MODHAR AL-HILOU
on korkeasti shiia-oppinut.

Hän joutui lähemmään Saddam Husseinin aikana Irakista. Saddamin hallinto murhautti hänen Irakiin jääneitä sukulaisiaan vuonna 1983.

Nykyisin hän asuu Lontoossa vaimonsa ja kolmen lapsensa kanssa.

Al-Hilou on kysytty luennoitsija niin Euroopassa kuin arabimaissa. Hän on kirjoittanut myös shiialaisuudesta, sen ajattelusta ja uskosta.

yksityiskohta ja se kuului silloiseen historialliseen aikaan, se ei kuulu jokaiseen aikaan.

Radikalisoitumisen syitä varmaankin on tietynlainen osattomuus, eriarvoisuus ja köyhyys.

– Pelkästään köyhyys tai tietämättömyys eivät välttämättä ole syitä radikalisoitumiselle. Ympäristöllä on merkitystä. Voi olla köyhä ja tietämätön mutta ympäristö ei suosi radikalisoitumista. Talouden ja kulttuurin kannalta huonosti voivat valtiot ovat usein terrorismin pesäkkeitä. Mielivaltaisesti toimivat ja vähemmistöjä syrjivät valtiot aiheuttavat kansalaisissa vihamielisyyttä ja luovat perustaa terrorismille.

Maallinen ja uskonnollinen valta tuntuu sekoittuvan. Radikalisoituneiden islamistien vaatimus on juuri islamilainen valtio. Mitä ajattelette tästä?

– Ensinnäkin maallisen ja uskonnollisen vallan välinen suhde on ystävyys, ei vihollisuus. Sekularismissa valtio voidaan erottaa uskonnosta. Poliitiikkaa ja uskontoa ei voida kuitenkaan erottaa. Uskonto kehottaa olemaan oikeudenmukainen ja armollinen mutta se ei puu-

tu siihen, miten valtiota johdetaan. Se kehoittaa tiettyihin moraaliseen velvoitteisiin mutta maan laki asettaa rajat.

– Islamilainen valtio ei ole vain otsikko. Otsikonomainen vaatimus islamilaisesta valtiosta ilman sen arvoja, on huijausta ja yritystä saada ihmisiä taistelemaan terroristien riveissä. Islam ei kehoita islamilaisen valtion rakentamiseen, vaan kehottaa edistämään islamin arvoja, oikeudenmukaisuutta ja ihmisoikeuksia. **Y**

*Korruptio
ja köyhyys*
indonesialaisten
ongelmina

Kirjoittaja Kalle Sysikaski

Indonesian uuteen presidenttiin liittyy suuria odotuksia korruption kitkemisessä. Korruptio kattaa kuitenkin koko maan talouden ja vaikuttaa niin ilmastotavoitteisiin kuin köyhimpien asemaan.

INDONESIAN KORRUPTION vastainen komissio (KPK) on suosittu kansalaisten keskuudessa, mutta monet maan valtaapitävät tahtovat heikentää sen asemaa. Viime vuosien aikana monia näkyviä poliitikkoja ja julkisuuden henkilöitä on tuomittu vankeuteen lahjusten ottamisesta ja valtion varojen kavaltamisesta. Käsitellyissä tapauksissa ei ole ollut kyse vain oikeusvaltion luomisen ensimmäisistä askeleista, vaan myös hyvä verkostojen kamppailusta toisiaan vastaan.

KPK:n johtaja **Johan Budin** mielestä komissiosta näyttää nyt tulleen johtavien poliitikkojen yhteinen vihollinen, koska lainsäätäjät yrittävät heikentää sen asemaa.

Syyskuussa 2014 Indonesian presidentiksi nousi ensimmäistä kertaa perinteisiin valtaeliitteihin kuulumaton Jakartan kuvernööri **Joko Widodo**. Hänen kannatuksensa perustui vaatimattomaan taustaan matto-kauppiaan poikana sekä terveydenhuollon saatavuuden, joukkoliikenteen ja viemäröinnin parantamiseen pääkaupunki Jakartassa. Hän on heti kautensa alussa joutunut tasapainoilemaan korruptioepäiltyjen nimittämisen kanssa, esimerkiksi poliisiin johtaviin virkoihin. Perinteisten valtaeliittien painostuksesta hän on nimityksiä tehnyt, mutta vetänyt niitä myöhemmin takaisin. Widodo on kuitenkin joutunut huomaamaan, ettei hän voi hallita ilman yhteistyötä korruptoituneiden oligarkkien kanssa. Heistä jotkut rahoittivat myös Widodon vaalikampanjaa laajassa saarivaltiossa.

Jokowi-lempinimellä tunnettu Widodo oli PDI-P- puolueen ehdokas, jonka puheenjohtaja **Megawati Sukarnoputri** oli hävinnyt kahdet edelliset presidentinvaalit. Widodo kansansuosion vuoksi Megawati ei voinut syrjäyttää Widodoa ehdokkuudesta. Sen sijaan hän on pyrkinyt määreilemään presidentin politiikan suuntaa. Megawati pyrki päättämään uusis-

ta ministereistä, mutta Widodo asettui häntä vastaan ja hallituksen koostumus oli lopulta kompromissi Widodon, Megawatin ja muiden hallitusta tukemaan tulneiden puolueiden välillä. Puolet 240 miljoonasta kansakuntaa hallitsevista reilusta 30 ministeristä tulee puolueista ja puolet liike-elämästä.

Indonesian politiikkaa pitkään seurannut ympäristöjärjestö SKEPHIn toiminnanjohtaja tätä **Indro Tjahyono** arvioi vain kolmen ministerin saaneen postinsa ilman lahjusten antamista. Osa nimetyistä liikemiehistä tuki

Widodon kampanjaa, mutta maksut ministeripaikoista menevät muiden taskuihin. Avainhenkilöinä ministerinimityksissä pidetään puoluejohtaja Megawatia ja upporkasta, Indonesian oligarkkien eliittiin kuuluvaa, varapresidentti tätä **Jusuf Kallaa**.

**PUOLET 240
MILJOONAISTA
KANSAKUNTA
HALLITSEVISTA
REILUSTA 30
MINISTERISTÄ
TULEE PUOLUEISTA
JA PUOLET
LIIKE-ELÄMÄSTÄ.**

HYVÄÄ MAINETTA nauttivalle kansalaiskatiivi Indro Tjahyonollekin

tarjottiin valtion tilastokeskus BULOGin johtajan paikkaa kymmenien tuhansien dollarien maksusta, mistä Tjahyono kieltäytyi. Megawati Sukarnoputrin lyhyen 2000-luvun alun presidenttikauden aikana Tjahyono oli yhdessä ihmisoikeusaktiivi **Munirin** kanssa maan vaihtuimpia kansalaisoikeuksien puolustajia.

Munir myrkytettiin kuoliaaksi lennolla Jakartasta Amsterdamiin, mutta Tjahyonon vainoajat vetäytyivät kansainvälisen vastalausemyrskyn keskellä asemiinsa. Yleisesti arvelaan että *Asiaweekin Aasian* tulevaksi nuoreksi johtajalupaukseksi valitseman Munirin murhan takana oli Indonesian sotilastiedustelu.

Indro Tjahyono uskoo että presidentti Widodo yrittää tosissaan putsata maata korruptiosta ja parantaa köyhien asemaa. Widodo ei kuitenkaan voi toimia ilman yhteisymmärrystä perinteisten valtaeliittien kanssa.

– Esimerkiksi öljy- ja ruokabisnestä hallitse-

vat oligarkkien mafiat ja ilman heitä on vaikeaa vähentää köyhyyttä. Periaatteessa presidentti nimittää hallituksen, mutta käytännössä Widodo pystyi itse valitsemaan vain kolme ministeriä, sanoo Tjahyono.

Indonesian suurimpina ympäristöongelmina Tjahyono pitää öljypalmubisnestä ja laittomia hakkuita.

– Paikalliset eivät aina ymmärrä esimerkiksi ilmaston lämpenemisiin liittyviä asioita, vaan ovat tyytyväisiä kun saavat rahaa ja työtä. Presidentti on vahvistanut päätöksen jonka mukaan 30 prosenttia metsistä pitää kaikkialla jättää teollisuuskäytön ulkopuolelle. Hallitus maksaa esimerkiksi sumatralaisille kompensatioita menetetyistä ansaintamahdollisuuksista.

Indonesian sademetsissä mellastaa kuitenkin suurella rahalla myös paljon ulkomaisia, kuten malesialaisia pohjoiselle pallonpuoliskolle palmuöljyä kauppaavia yhtiöitä jotka tuovat maahan myös työvoimaa ulkomailta

– Myös armeijan erikoisyksikkö KOPASSUS pitää edelleen lonkeroitaan kiinni bisneksissä, mutta toimii nyt siviiliasuissa. Papualla on vielä paljon käyttämättömiä luonnonvaroja ja siellä erikoisjoukkojen väki uhkaa laittomia hakkuita ja tuotantoja vastustavia paikallisia, vaikka uusi presidentti on pyrkinyt puolustamaan papualaisia, Tjahyono sanoo.

Hänen mielestään Indonesian ilmastotavoitteet ovat jäämässä teoreettisiksi, jos käytännön toimenpiteitä ei ilmene. Tilannetta kuvaa Tjahyონon mielestä metsäministeriön liittäminen ympäristöministeriöön, koska käytännössä metsävarojen käyttöä johtivat muut kuin ministeriö.

INDONESIAN EDELLISEN presidentin **Susilo Bambang** Yudhyonon kausilla 2004–2014

Indonesiassa saatiin monia tuloksia köyhyden vähentämisessä. Yudhyonon tausta oli Indonesian sotilaseliitissä, mutta hän nousi

presidentiksi kahden suurpuolueen PDI-Pn ja diktaattori **Suharton** luomuksen GOLKARin ulkopuolelta, saavuttaen suosiota Indonesian tasavallan perustajan ja ensimmäisen presidentin Sukarnon korruptoituneena pidetyn tyttären Megawati Sukarnoputrin vastaehdokkaana.

YK:n vuosituhatavoitteiden mukaisesti Indonesia puolitti köyhyiden vuodesta 1990 vuoteen 2012 mennessä. Maailmanpankin köyhyysmittareiden (1,25 USD/päivässä) alapuolella elävien ihmisten määrä putosi ajanjaksona 70 prosentilla 16 prosenttiin.

Lisäksi taktiikkaansa pelkästään järjestäytyneen työvoiman puolustamisesta yleisemmän sosiaaliturvan ajamiseen muuttanut ay-liike on saanut parlamentin säätämään minimipalkkalain ja antamaan köyhimmille helpotuksia maksuista. Takaisin köyhyyteen suistumisen vaara on Indonesiassa kuitenkin suuri.

Köyhyysrajan alapuolella elävien 28 miljoonan ihmisen ohella maassa lasketaan olevan noin 68 miljoonaa juuri köyhyysrajan yläpuolella elävää. Jos he sairastuvat, joutuvat työttömiksi tai saavat vain huonon sadon, on köyhyyskriteerien alapuolelle suistuminen todennäköistä. Lisäksi 70 prosenttia indonesialaisista asuu hyvin ahtaasti ja huonosti rakennetuissa taloissa, joissa puhtaan veden saaminen on hankalaa, sähkön saanti rajoitettua ja sanitaatio puutteellista.

Kun vuonna 2002 rikkain kymmenes ansaitsee yhtä paljon kuin köyhin 40 prosenttia, ansaitsee se nyt yhtä paljon kuin väestön köyhimmät 52 prosenttia yhteensä.

Presidentti Widodon hallinnon haasteena onkin luoda kestävä kasvua ja työpaikkoja Indonesian kasvavalle nuorelle väestölle. Tämä tarkoittaa talouden ja palveluiden vaatiman infrastruktuurin parantamista kuten teitä, siltoja ja toimivia satamia. Se vaatii myös sellaista sosiaaliturvaa jonka varassa köyhät voivat auttaa itsensä ulos köyhyydestä.

**WIDODO EI
KUITENKAAN VOI
TOIMIA ILMAN
YHTEISYMMÄRRYSTÄ
PERINTEISTEN VALTA-
ELIITTIEKSI.**

Avainasemassa on paikallisen osallistumisen mahdollisuuksien luominen. Tämän avulla olisi mahdollista poistaa hallinnon päällekkäisyyksiä.

Esimerkiksi tavoitteet äitiys- ja lapsikuolemien vähentämiseksi ja tähän liittyvien palvelujen saatavuuden parantamiseksi ovat osin epäonnistuneet kun hallituksen ja paikallishallinnon byrokraatit ovat törmänneet toisiinsa, eikä esimerkiksi naisten paikallisia ryhmiä tai naisten oikeuksia puolustaneita järjestöjä ole kuunneltu.

KALYANAMITRA ON Indonesian tunnetuin naisten oikeuksia puolustava, jo diktaattori Suharton valtakaudella vuonna 1994 perustettu, järjestö. Se toimii suurissa kaupungeissa Jakartassa ja Yogyakartassa., joissa se tukee naisten paikallisyhmien vahvistamista, kouluttaa ja harjoittaa poliittista lobbaamista.

Järjestö tekee tiivistä yhteistyötä paikallisten turvatalojen kanssa, joita se on ollut myös perustamassa. Kalyanamitra puolustaa kaikkien sorretussa asemassa elävien naisten, myös seksityöläisten oikeuksia. Se erottaakin toisistaan ihmiskaupan ja seksityön käsitteinä ja toimii ihmiskaupan lopettamiseksi ja oikeuksien saamiseksi sen uhreille.

Kalyanamitrassa on mukana myös miehiä kuten järjestön apulaisjohtaja **Hegel Terome**. Hän arvostelee sitä, ettei Indonesiassa ole saatettu voimaan lakeja, joiden mukaan parlamentin ja valtuustojen jäsenistä vähintään 30 prosentin pitäisi olla naissukupuolen edustajia. Jos puolueet tahtoisivat, niin ne voisivat rakentaa ehdokaslistansa siten että tavoite toteutuisi.

Tällä hetkellä osuus on noin 15 prosenttia eli lakeja ei noudateta. Se on vakava ongelma, koska Indonesiassa naisten asema on niin heikko, että kiintiötä tarvitaan.

– Globalisaation tuoma vapaakauppa ja investoinnit ovat nykysäännöksillä heikentäneet varsinkin maataloustöissä olevien 30 miljoonan

naisen asemaa. Presidentti Widodo on sitoutunut ajamaan heille minimipalkkaa ja asiasta neuvotellaan, Terome kertoo.

Indonesia on kieltäytynyt hyväksymästä investointiriitojen kansainvälistä sovittelukanoniamia (ISDS). Tämän sijaan riidat halutaan ratkaista omissa oikeusistuimissa. Tämäkään ei ole ongelmatonta, sillä monet Indonesian tuomarit ovat ostettavissa. Kansalaisjärjestöiltä kriittistä keskustelua asiasta toivonut uusi hallitus tahtoo itse mukaan esimerkiksi EU-ASEAN vapaakauppajärjestelyihin, joiden Kalyanamitra pelkää tuovan mukanaan uus-

kolonialismia ja päätösvallan karkaamista kauaksi ja naisten oikeuksista piittaamattomaksi.

Hegel Terome kertoo Kalyanamitran tärkeisiin tavoitteisiin kuuluvan pyyhkiä pois lainsäädännöstä määritelmä jonka mukaan perheen

pään täytyy olla mies.

– Se ei ole tasa-arvoista ja asiasta seuraa myös monia käytännön ongelmia, koska esimerkiksi vuoden 2004 tsunami teki lukuisasta joukosta naisia perheenpäitä. Sukupuolimääritelmä tulisi kokonaan poistaa, Terome toteaa.

– Iso asia järjestölle on myös siirtotyöläisinä ulkomailla kuten Malesiassa ja arabimaissa toimivien indonesialaisten naisten heikon aseman parantaminen.

Heitä on useita miljoonia ja heidän rahalähetyksensä perheille liikkuvat miljardeissa dollareissa, eli ne ovat hyvin tärkeitä perheiden ja lähisukulaisten toimeentulolle. Samaan aikaan sukulaisilla ja lähiyhteisöillä on jatkuva huoli ulkomailla olevien työ- ja elinolosuhteista, joista Indonesian mediassakin liikkuu karmivia tarinoita.

– Rahalähetykset tulevat pääasiassa kotitalouksien jokapäiväisiin tarpeisiin, joten pidän kohtuuttomana ja korruptoituneena sitä, että valtio nappaa lähetyksistä osan omaan taskuunsa, Terome arvostelee. **Y**

TAKAISIN KÖYHYYTEEN SUISTUMISEN VAARA ON INDONESIASSA KUITENKIN SUURI.

Ytimessä

YTIMESSÄ ON
LAADUKKAITA ESSEITÄ,
JOISSA KIRJOITTAJAT
VALOTTAVAT
AJANKOHTAISIA
KYSYMYKSIÄ JA
OTTAVAT KANTAA.

57 KIRSI KOIVUPORRAS-MASUKA Kohti demokratiaa
/ **62 RIITTA OITTINEN** Conflict Kitchen työntää lusikkansa
maailmanpolitiikkaan / **65 VELIPEKKA MAKKONEN** Venäjä elokuvien
silmin / **69 MERJA LOUNEKARI** Ihmissalakuljetus Italian mafian
kultakaivos / **74 KALEVI SUOMELA** Opettaako historia jotakin?

Kohti DEMOKRATIAA

Kirjoittaja Kirsi Koivuporras-Masuka Kuvat Arja Albo

Kansalaisyhteiskunta lunastaa
paikkaansa demokraattisen
hallinnon edistäjänä Tansaniassa.

HÖYRYÄVÄ VALKOINEN KALANLIHA poltteli sormenpäitä. Revin nahkaa sivuun ja yritin irrottaa lihaa *nsbiman* seuraksi. Vuosi oli 2011 ja istuimme paikallisessa baarissa Siavongassa tapittamassa uutisia Sambian vaaleista.

Kansa oli juuri äänestänyt yhdistetyissä presidentin-, parlamentti- ja aluevaaleissa. Eniten jännitettiin kuitenkin tulosta maan tulevasta presidentistä, ja sitä häviäisikö 20 vuotta valtaa pitänyt Movement for Multi-Party Democracy (MMD) vaalit?

Vaalipäivä oli sujunut pääosin rauhallisesti, lukuun ottamatta mella-koita maan pohjoisosan kuparivyöhykkeellä. Myös pääkaupunki Lusakan kahdessa vaalipiirissä oli levotonta.

Televisiossa uutistenlukija kertoi, että äänestysmateriaaleja kuljettanut rekka oli kaatunut Sambesi-jokeen Etelä-Sambiassa. Parilla muullakin alueella äänestyspaikat olivat jääneet ilman materiaaleja, joten ihmiset eivät voineet äänestää. Baarissa hörähdeltiin, pudisteltiin päätä, ja jatkettiin biljardin peluuta. Uutiset eivät yllättäneet.

Mitään niin suurta ei kuitenkaan tapahtunut, että vaalien vapaus tai rehellisyys olisi asetettu kyseenalaiseksi. Jännitteet laukesivat, kun oppositiopuolue Patriotic Front nousi ohi valtapuolueeksi ohi MMD:n ja puolueen **Michael Sata** julistettiin presidentinvaalien voittajaksi.

VAHVA JA MONI- ÄÄNINEN KANSALAI- SYHTEISKUNTA MUODOSTAA DEMO- KRAATTISEN YHTEIS- KUNNAN SOSIAALI- SEN PERUSTAN.

Opposition kannattajien riemu ryöpsähti kaduille. Vaalien jälkeisinä viikkoina ilmassa oli ennen näkemätöntä toivoa. Tulosta juhliittiin demokratian voittona, sillä väistynyt presidentti **Rupiah Banda** ja MMD myönsivät tappionsa. Ja olihan se voitto – valta vaihtui vaaleilla.

Toisaalta Sambian vaalit osoittivat sen, että demokraattisen hallinnon toteutuminen vaatii paljon kokonaisvaltaisempaa ja syvempää muutosta yhteiskunnan rakenteissa ja poliittisessa kulttuurissa. Tekeillä ollut perustuslakiuudistus jäi Satan aikana toteutumatta, vaikka PF oli ajanut uudistuksia oppositiossa ollessaan. Viime vuonna edesmennyt Sataa on myös arvosteltu autoritaarisesta johtamisesta, sekä pyrkimyksistä kontrolloida opposition, kansalaisyhteiskunnan ja median toimintaa.

MILTEI NELJÄN VUODEN takaiset tapahtumat heijastuvat tähän päivään, sillä asun tällä hetkellä Tansaniassa, jossa valmistaudutaan parhaillaan syksyn presidentin- ja parlamenttivaaleihin. Keskustelu demokraattisesta hallinnosta on erityisen ajankohtaista myös siksi, että Tansaniassa pitkään valmisteltu uusi perustuslaki odottaa kansanäänestystä ristiriitaisissa tunnelmissa.

Lisäksi maan hallitus on säättämässä neljää lakia: tilasto-, kyberrikos-, tiedonsaanti- ja mediapalvelulakeja. Toteutuessaan lait syövät demokraatiakehitystä ja antavat valtiolle mahdollisuuden muun muassa kontrolloida kaikkea tilastollista materiaalia, sosiaalisen median käyttöä ja vaikeuttaa ihmisten mahdollisuutta saada tietoa julkishallinnon toiminnasta.

Demokraattisen hallinnon määritelmät poikkeavat hieman toisistaan, mutta olennaiset rakennuspalikat ovat oikeusvaltioperiaatteen noudattaminen, ihmisoikeuksien kunnioittaminen sekä julkisten toimintojen läpinäkyvyys ja tilivelvollisuus. Päättäjien pitää työskennellä avoimesti ja vastata toimistaan kansalaisille. Periaatteet edellyttävät myös, että kansalaisia kuullaan ja heidän mielipiteensä otetaan huomioon päätöksenteossa.

Demokraattinen hallinto voidaan ymmärtää myös yhteiskunnan kykyä tehdä poliittisia päätöksiä ja ratkaista ristiriitoja rauhanomaisin keinoin lakeja noudattaen. Eriäviä mielipiteitä voi julkisesti esittää ja niitä suvaitaan. Myös vähemmistöjen ja haavoittuvien ihmisryhmien asema turvataan.

Kun asiaa tarkastellaan kansalaisyhteiskunnan näkökulmasta, voidaan argumentoida, että vahva ja moniääninen kansalaisyhteiskunta muodostaa demokraattisen yhteiskunnan sosiaalisen perustan. Se on osaltaan yksi demokraattisen hallinnon toteutumisen mittareista.

Toki pelkkä kansalaisyhteiskuntaan kuuluminen ei tarkoita sitä, että toimija olisi yksiselitteisesti hyvä tai demokraattista hallintoa edistävä – tämä edellyttää, että myös kansalaisyhteiskunnan toimijat, kuten esimerkiksi kansalaisjärjestöt, kansanliikkeet, säätiöt, yhteisöpohjaiset toimintaryhmät tai ammattiyhdistykset, toimivat itse demokraattisen hallinnon periaatteiden mukaisesti.

Stanfordin yliopiston sosiologian ja valtio-opin professori ja demokraatiatutkija **Larry Diamond** näkee lisäksi, että ollakseen aidosti osa kansalaisyhteiskuntaa, toimijoiden on myös kunnioitettava muiden ryhmien oikeutta ilmaista mielipiteitään ja omia tavoitteitaan. Diamondille ”kansalais”-etuliite (civil) merkitsee osaltaan myös suvaitsevaisuutta ja moninaisuuden puolustamista.

YKSI KANSALAISYHTEISKUNNAN ROOLEISTA demokraattisen hallinnon edistämiseksi on toimia vallan vahtikoirana, joka seuraa päätöksentekijöiden ja virkamiesten toimintaa ja nostaa esiin epäkohtia sekä vaatii päättäjiltä tilivelvollisuutta ja avoimuutta. Toisaalta kansalaisyhteiskunta myös ehdottaa ratkaisuja ja luo esimerkiksi toimintamalleja, jotka edistävät demokraattista hallintoa.

Larry Diamond nostaa vahvasti esiin kansalaisyhteiskunnan roolin demokraattisten arvojen edistäjänä sekä eri yhteiskuntaryhmien välisen dialogin ja suvaitsevaisuuden rakentajana. Tästä näkökulmasta kansalaisjärjestöjen roolina on vahvistaa demokratiaa ylittämällä esimerkiksi uskontoon, heimoihin tai kieleen perustuvia raja-aitoja ja vahvistamalla ihmisten välistä solidaarisuutta.

Diamond peräänkuuluttaa myös sitä, että vaikka kansalaisyhteiskunnan toimijat ovat ja niiden kuuluu olla itsenäisiä, sen ei kuitenkaan tarvitse tarkoittaa sitä, että niiden tulee aina vastustaa tai kritisoida valtiota. Kansalaisyhteiskunnan yhtenä roolina onkin edistää kansalaisten positiivista osallistumista ja luottamusta hallintoon samalla kun vaikutetaan julkishallintoon ja päättäjiin, että toiminta olisi vastuullisempaa, paremmin kansalaisten viesteihin reagoivaa, tehokkaampaa ja näin ollen oikeutetumpaa.

Puhuttaessa demokraattisen hallinnon kehittämisestä ei voida kuitenkaan sivuuttaa kriittisiä näkökulmia. Niistä painavimmat liittyvät avunantajamaiden rooliin sen määrittelyssä, millaista kehitystä Afrikan mailta odotetaan.

Dar es Salaamin yliopiston oikeustieteen professori ja kirjailija **Issa Shivji** toteaa esseissään *Democracy and Democratization of Africa* ja *The Struggle for Democracy*, että nykyisellä liberaalilla demokraatialla on yksi sokea kohta: se kohtelee nykyisyyttä niin kuin sillä ei olisi menneisyyttä.

Vaikkei Shivjin kanssa olisi kaikesta samaa mieltä, on ilmaus osuva siinä mielessä, että sen ytimessä on ajatus siitä, etteivät afrikkalaiset ole itse täysimittaisesti osallistuneet nyt vallallaan olevan liberaalin demokratiakäsityksen määrittelyyn tai käyttöönottoon. Liberaali demokratia on Shivjin mukaan länsimainen siirre.

Shivji näkee, ettei taistelu demokratiasta alkanut Tansaniassa itsenäistymisestä tai siirtymisestä monipuoluejärjestelmään, eikä se päättynyt näiden jälkeen, vaan on edelleen kesken. Hänen mukaansa liberaali demokratia ei johda sosiaaliseen itsenäisyyteen – tai Afrikan maiden todelliseen itsenäisyy-

KAUSAALINEN YHTEYS KANSALAISSYHTEISKUN- NAN JA DEMOKRATIAN VÄLILLÄ EI OLE TÄYSIN SELVÄ.

miseen aikana, jonka Shivji näkee länsimaiden hegemoniana.

TIINA KUKKAMAA-BAHIN opinnäytetyöhön perustuva Kepan taustaselvitys *Are NGOs Harbingers of Democratization in Tanzania?* tarjoilee varteenotettavia huo-

mioita, vaikka onkin julkaistu jo 2008. Kukkamaa-Bah keräsi opinnäytteensä materiaalin vuosina 2003–2006 työskennellessään Kepan hanke-neuvojana Tansaniassa.

Vuosituhannen vaihteen jälkeen demokratian edistäminen nousi vahvasti kehitysgendoille länsimaiden aloitteesta. Nähtiin, että juuri kansalaisyhteiskunta olisi yksi halutun muutoksen moottoreista, mikä on lisännyt rahoittajien tukea kansalaisjärjestöille.

Kukkamaa-Bahin huomauttaa, että edellä kuvastusta syystä demokraattista hallintoa on käsitelty miltei yksinomaan länsimaisesta näkökulmasta käsin. Näin myös kansalaisyhteiskunta määritellään vapaiden ja rationaalisten yksilöiden yhteen tulemisena, yhteisiin asioihin vaikuttamisen areenana. Tämä määritelmä unohtaa Kukkamaa-Bahin mukaan kuitenkin olennaisia tekijöitä: etnisyyden, luokan ja heimon.

Rahoituskanavien avaaminen on osaltaan johtanut siihen, että niiden järjestöjen määrä, jotka työskentelevät hallinnon ja demokratian parissa on lisääntynyt. Toisin sanoen järjestöjä on rekisteröitynyt myös siitä syystä, että rahaa on tarjolla, ei yksioikoisesti siksi, että demokraattisen hallinnon edistämisen halu on lisääntynyt.

Kukkamaa-Bahin kritiikin kärki osuu kuitenkin siihen, ettei tuki demokratian edistämiseksi ole riittävästi kohdistunut ihmisten voimaantumiseen, osallistumismahdollisuuksien laajentumiseen tai murtanut valtarakenteita, sillä se on ohjautunut pääasiassa näkyvästi toimiville, rahoittajien ja päättäjien tuntemille vahvoille järjestöille, jotka muodostavat käytännössä kaupunkialueilla toimivan kansalaisjärjestöjen eliitin.

Kukkamaa-Bah myös huomauttaa, että liian vähän huomiota on kiinnitetty siihen, miten kansalaisyhteiskunnalle säilytetyt roolit todella johdattavat demokratian muodostumiseen – kausaalinen yhteys kansalaisyhteiskunnan ja demokratian välillä ei ole täysin selvä.

TANSANIASSA VAHVOJEN JA tunnettujen kansalaisjärjestöjen joukko on edelleen pieni ja keskittynyt Dar es Salaamiin. Kokonaisuudessaan kansalaisyhteiskunnan kenttä on sirpaleinen ja jakolinjat noudattelevat toimintasektoreita. Toisaalta monista järjestöverkostoista on kasvanut kansalaisjärjestöjä yhteen tuovia, vahvoja toimijoita, kuten Policy Forum tai Tanzania Education Network.

Muutosta on myös tapahtunut. Kansalaisten osallistuminen päätöksentekoon ja yhteiskunnallisten osallistumismahdollisuuksien laajentaminen on noussut vahvasti globaalille kehitysgendalle. Meneillään on

lukuisia hankkeita, joiden tavoitteena on vaikuttaa ja samalla voimaannuttaa ihmisiä tunnistamaan ongelmia ja vaatimaan niihin muutoksia.

Tansaniassa tällä saralla urauurtava järjestö on ollut esimerkiksi HakiElimu, jonka Koulutuksen ystävät -kansalaisverkosto seuraa koulutuksen laatua ja määrärahojen ohjautumista oikeisiin kohteisiin. Verkosto nostaa esiin puutteita ja keskustelee niistä paikallistasolla. Samalla se kerää tietoa, jota HakiElimu hyödyntää vaikuttaessaan koulutuspolitiikkaan.

Kepa järjesti helmikuun lopulla Dar es Salaamissa seminaarin, jossa keskusteltiin vilkkaasti eri vaikuttamisen keinoista muutoksen saavuttamiseksi. Päällimmäisenä oli viesti siitä, että tarvitaan useita strategioita ja sirpaleisen järjestökentän yhteistyötä olisi lisättävä. Esiin nousi myös ruohonjuuritason toiminnan merkitys ja se, että demokratiaa lähdetään rakentamaan ihmisistä, kylistä ja yhteistöistä käsin, eikä ylhäältä alaspäin.

Tansanian keskustelussa on kuitenkin vastakkainasettelun makua: valtiota ei nähdä usein yhteistyökumppanina vaan vastustajana, jopa uhkana. Toisaalta epäluottamus on molemminpuolista, ja viime aikoina hallitus on jälleen lähettänyt signaaleja halustaan ennemminkin suitsia kuin parantaa kansalaisyhteiskunnan toimintaympäristöä.

Vaikuttamisen keinoihin vaikuttavat myös järjestöjen taidot ja resurssit. Seminaarissa esimerkiksi järjestöverkosto Policy Forumin koordinaattori **Semkae Kilonzo** totesi, että järjestöille on mahdollista luoda uusia mahdollisuuksia osallistua päätöksentekoon ja käydä dialogia päättäjien kanssa, mutta kysyi samalla, kuinka monella järjestöllä on todella mahdollisuus vastata tähän nykyisillä taidoilla ja resursseilla?

KANSALAISSYHTEISKUNNAN ROOLI ESIMERKIKSI uskonnolliset tai etniset rajat ylittävän yhteistyön, moniarvoisuuden ja suvaitsevaisuuden rakentajana on puolestaan jäänyt pitkälti sivuun tansanialaisesta demokratiakeskustelusta.

Vähemmän keskustellaan myös siitä, miten demokratiakehitystä voidaan tukea osana kehitysyhteistyöhankkeita, joiden pääpaino ei ole vaikuttamistyössä. Esimerkiksi se, että ihmiset pääsevät paikallistasolla osallistumaan terveydenhuoltoon tai koulutusta tarjoavien hankkeiden suunnitteluun ja seurantaan tukee osaltaan demokratiakehitystä.

Muutos edellyttää myös sen vaatimista. Tämä näkyy osaltaan kansalaisjärjestöjen haluna lisätä vaikuttamistyötä perinteisen palveluntarjoaja roolin rinnalla tai sijaan.

Monet kansalaisyhteiskunnan toimijat ovat ottaneet demokraattisen hallinnon periaatteet omakseen ja haluavat aidosti ajaa demokraattisia arvoja. Toisaalta voidaan kuitenkin sanoa, että tilausta afrikkalaiselle demokratiamäärittelmälle on olemassa, jos sille vain olisi tilaa. **Y**

Conflict Kitchen

työntää lusikkansa maailmanpolitiikkaan

Teksti Riitta Oittinen Kuvat Conflict Kitchen

Taiteilijat Dawn Weleski ja Jon Rubin perustivat vuonna 2010 Pittsburghiin erilaisen pikaruokalan. Conflict Kitchenin menu koostetaan sellaisten maiden ruuista joiden kanssa Yhdysvallat on sotilaallisessa tai ideologisessa konfliktissa. Se vaihtuu noin viiden kuukauden välein.

VIIDEN VUODEN AIKANA Conflict Kitchen on tarjoillut ruokaa Afganistanista, Iranista, Pohjois-Koreasta, Venezuelasta, Kuubasta ja Palestiinasta. Värikkäällä olemassaolollaan pieni paikka toimii päivittäisenä, kiusallisenakin muistutuksena kyseisten maiden olemassaolosta. Pikaruuan myynti väläyttää myös arkista puolta kulttuureista joista monella amerikkalaisella ei ole hajuakaan. Tragikoomisena osoituksena tästä oli koe, jossa Conflict Kitchen pyysi liki 900 asiakastaan sijoittamaan Afganistanin maailmankartalle. Lähes puolet osasi näyttää sijainnin, arvauksina ehdotettiin muun muassa Irania, Irakia, Turkmenistania, Pakistania ja Syyriaa, jopa Bulgariaa ja Venäjää.

Rasiassa on pistaaseilla koristeltua jälkiruokaa. Kyljissä on Afganistanissa asuvien afganistanilaisten ja Pittsburghiin muuttaneiden afganistanilaisten haastatteluja.

Ennen Conflict Kitcheniä pittsburghilaisilla ei ole ollut mahdollisuutta tutustua kaupungissaan Venezuelan ruokakulttuuriin. Kaupungissa ei myöskään ole ollut afganistanilaista, iranilaista, palestiinalaista saati pohjoiskorealaista ravintolaa.

Palestiinalaisen keittiön asiakas-kuntaa. Kaikkien esillä olleiden maiden ruokalis-talla ollut suolaista ja makeaa, ja annoksia myös kas-vissyöjille.

kulttuurista. Ruokatarjoilun ohella Conflict Kitchen järjestää myös muuta toimintaa, kuten tuote-esittelyjä ja keskustelutilaisuuksia. Toiminnassa on mukana Pittsburghissa asuvia maahanmuuttajia, mikä tekee heitä näkyväksi. Palestiinaan ja Koreaan liittyviä teemaillallisia on pidetty myös paikallisissa kirkoissa.

VIMEISIMMÄT MAKUPALAT TULEVAT Palestiinasta, joka on aiheuttanut ristiriitaisia tunteita. Kriitikkojen mukaan Yhdysvallat ei ylipäätään ole konfliktissa Palestiinan kanssa. Ruuan ohella tarjoiluja palestiinalaisten näkökulmia syytettiin Israelin vastaiseksi propagandaksi. Tilanteen eskaloituessa toinen keittiön perustajista sai tappouhkauksen ja paikka jouduttiin sulkemaan väliaikaisesti.

Erinäisten käännteiden jälkeen palestiinalaisen ruuan tarjoilu ja samalla myös keskustelu Lähi-idän tilanteesta ja sananvapaudesta jatkuu. Huhtikuun lopulla myynnissä oli myös oliiviöljyä Nablusin lähellä sijaitsevalta perhetilalta ja Conflict Kitchenin kotisivuilta löytyy Jon Rubinin tekemä hieno lyhytfilmi vanhasta palestiinalaisesta saippuatehtaasta.

Toisin kuin monella pikaruokapaikalla, Conflict Kitchenillä ei ole laajenemishaluja. Se kuitenkin etsii uusia työntekijöitä. Hakuilmoituksessa peräänkuulutetaan keittiötaitojen lisäksi kiinnostusta maailmanpolitiikkaan, ruokaan ja kulttuuriin sekä kykyä keskustella asiakkaiden kanssa teemamaasta.

Conflict Kitchenillä on myös vahva virtuaalinen läsnäolo: Instagram-tiillä on jatkuva virta vierailijavalokuvia, facebookia ja twitteriä päivitetään ahkerasti. Kotisivuilla on taustamateriaalia, kuten reseptejä ja alueita käsitteleviä pdf-julkaisuja. **Y**

Pohjois-Koreaan liittyen tarjolla oli muun muassa tattarinuudeleita ja riisikakkuja. Ruokakääreeseen oli painettu otteita pohjoiskorealaisten loikkareiden haastateluista.

www.conflict-kitchen.org

Venäjä

ELOKUVIEN SILMIN

Kirjoittaja Velipekka Makkonen

Kuvat Cinemondo

Neuvostoliiton hajoaminen ja uuden järjestyksen luominen, yksityistäminen sekä internetin esiinmarssi oli tuhota venäläisen elokuvan. Syynä oli näiden yhteisvaikutuksena syntynyt villi piratismi, joka oli nielaista sikäläisen elokuvatalouden.

NEUVOSTOLIITON LOPUN MYLLERRYKSESTÄ on kulunut runsaat parikymmentä vuotta. Muutamat Neuvostoliiton aikoina aloittaneet jatkavat uraansa, mutta vain muutamat myöhemmin aloittaneet ovat kyenneet nousemaan eturiviin. Kaupallisesti menestyneimmät ovat onnistuneet siirtymään Hollywoodin lihapatojen ääreen. Television moniosaiset sarjat ovat työllistäneet useita 1990-luvulla elokuvan piirissä menestyneitä tekijöitä. Heidän jäljiltään nämä sarjat ovat usein hyvin huoliteltuja, monesti klassiseen kirjallisuuteen pohjautuvia eepoksia. Nykyaikaan sijoittuvia töitä on pääkanavilla harvemmin.

Ehkä parhaimmin integriteettinsä säilyttänyt on 1970-luvulla uransa aloittanut **Aleksandr Sokurov** (s. 1951). Hänen ensimmäinen elokuvansa, kovia kokenut, koulutyönä elokuvakorkeakoulussa VGIK:ssä valmistunut *Yksinäinen ihmisääni* (*Odinoki golos tšloveka*, 1978-1987). Aikanaan marginaaliin ajetun kirjailijan **Andrei Platonovin** novelleihin perustuva elokuva sisällissodasta kotiin palanneen miehen kohtaloista kiellettiin heti sen valmistuttua. Maanalaiset salaiset esitykset olivat kuitenkin aina täynnä.

Andrei Tarkovski pelasti Sokurovin uran suosittelemalla häntä Leningradin dokumenttielokuvastudiolle, joka oli tunnettu Neuvostoliiton vapaimpana studiona. Siellä hän aloitti Elegioiksi nimeämänsä dokumenttielokuvien sarjan, jota hän on jatkanut näihin päiviin asti. Hän on tuottanut lukuisia dokumentteja, muun muassa **Dmitri Šostakovitšista**, **Boris Jeltsinistä** ja **Aleksandr Solženitsynista**.

SOKUROV JATKOI KUUMEISTA työtahtiaan erittäin henkilökohtaisilla elokuvillaan. Aiheensa hän haki klassisesta venäläisestä kulttuurista, kunnes alkoi saada kansainvälistä mainetta aloitettuaan elokuvasarjan 1900-luvun itsevaltiaista **Hitleristä**, *Molok* (*Molob*, 1999), **Leninistä**, *Taurus* (*Telets*, 2000) ja **Hirohitosta**, *Aurinko* (*Solntse*, 2005).

Varsinaista läpimurtoa kansainvälisesti merkitsi hänen elokuvansa *Venäjän arkki* (*Russki kovtšeg*, 2002). Se toteutettiin aikansa huipputekniikalla digitaaliselle kovalevylle yhdellä ainoalla puolitoistatuntisella otoksella Eremitaasi-gallerian läpi, jollaista kukaan muu ei ollut toteuttanut ennen häntä. Elokuva kuvaa Venäjän historiaa Eremitaasin taustaa vasten 300 vuoden ajalta.

– Elokuvan lopussa on Venäjän hienoston tanssiaisat, jonka päätökseksi tanssiaisasuiset ihmiset astuvat portaita alas tietämättä, että portaitten alapäässä heitä odottaa kiväärirituli ja kuolema, Sokurov on kuvannut subjektiivista näkemystään historiasta.

Tämän jälkeen Sokurovista on muodostunut yksi maailman elokuvan maineikkaimmista ohjaajista. Vuonna 2007 hän teki persoonallisen näkemysmyksen Tšetsenian sodasta *Aleksandran*, jossa pääosaa Tšetseniaan matkaavana isoäitinä esitti hänen ystävänsä, legendaarinen oopperalaulajatar **Galina Višnevskaja** vähän ennen kuolemaansa. Luvan kuvata sotilasalueella Sokurov oli saanut henkilökohtaisesti **Vladimir Putinilta**.

Merkittävimmin Putin tuki Sokurovin seuraavaa projektia, **J. W. Goethen** runoelmaan vapaasti perustuvaa Saksassa kuvattavaa elokuvaa *Faust* (2011). Kun ohjaaja oli epätoivoinen elokuvan rahoituksen suhteen, hän hankkiutui presidentin puheille ja muutaman tunnin keskustelun jälkeen Putin lupautui hankkimaan elokuvalla rahoituksen. Lopputuloksena syntyi ainutlaatuinen näkemys yhdestä kirjallisuudenhistorian maineikkaimmasta teoksesta, mytologisesta historiasta tiedemiehestä, joka päästäkseen perille sielun salaisuudesta ja saadakseen omakseen tavoittelemansa nuoren neidon myy itsensä Luciferille. Sokurov on nimennyt Faustin diktaattoreita kuvaavan sarjansa neljänneksi osaksi. Se on hänen näkemyksensä maailman nykytilasta.

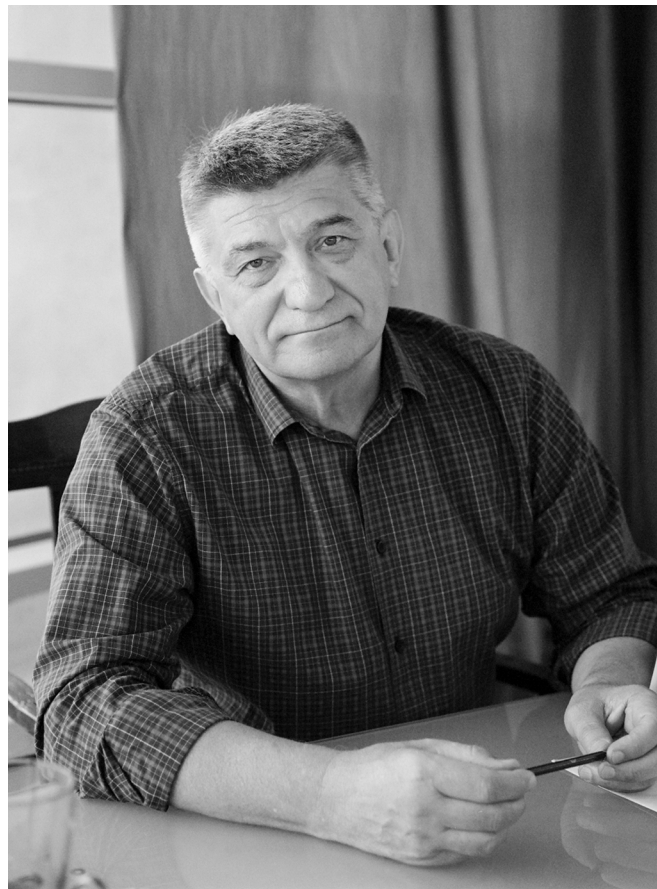
Sokurov on tunnustanut, että vaikka hän ei voi muuttaa pois Venäjältä, hänen on mahdoton työskennellä siellä. Venäjän epävarman tulevaisuuden vuoksi hän on tehnyt viimeiset elokuvansa Saksassa ja Ranskassa.

JOS SOKUROVIN JUURET OVAT lujasti Venäjän ja länsimaitten kulttuuriperinnössä ovat Venäjän nykyelokuvan uudeksi mestariksi tunnustetun **Andrei Zvjagintsevin** (s. 1964) elokuvat yhtä lujasti Venäjän nykykulttuurissa ja sen kamppailuissa ilmaisuvapauden puolesta. Zvjagintsevistä tuli kuuluisuus vasta kun hänen tuorein elokuvansa *Leviathan* (*Leviatan*, 2014) sai Cannesin elokuvajuhlilla palkinnon parhaasta käsikirjoituksesta. Kiinnostusta on lisännyt myös Venäjän byrokratian sensuurihenkinen asenne elokuvan byrokratian kritiikkiin vuoksi.

Kuitenkin Zvjagintsev tuli Venäjällä tunnetuksi jo ensimmäisellä elokuvallaan *Isän paluu* (*Vozvraščeniye*, 2003) ja sen näkemyksellä perivenäläiseen isämyyttiin.

Zvjagintsevillä kahden pojan yksinhuoltajaperheen isä on kadonnut salaperäisellä tavalla, mutta palaa samalla tavalla yhtäkkisesti. Murrosikä lähentelevät pojat vierastavat isäänsä, mutta suostuvat vastahakoisesti

Tällä hetkellä Sokurov on viimeistelemässä elokuvaansa *Francofonie* Louvren taidemuseon kohtaloista natsimiehistyksen alla.

Venäjän epäkohtia käsittelevä *Leviathan* on joutunut maan kulttuuriministerin kritiikin kohteeksi.

lainen uskollisuus tälle auktoriteetille. Se kuvaa venäläistä auktoriteettitiuskoa, isäjohtajan erinomaista tietoa siitä, mikä on oikein, mikä johtaa onneen, ja epäilystä siitä, onko hän oikeassa.

Leviathanissa asetelma on toisin päin. Byrokraatti, auktoriteetti on itseisarvoisesti rikollinen, joka käyttää valta-asemaansa selvästi väärin. Kuolassa sijaitsevan pikkukaupungin pormestari on teettänyt oikeudella päätöksen, että menestyvän autokorjaamon omistajan Koljan mukava menenrantatontti ja sillä sijaitseva hänen rakentamansa talo pitää pakkolunastaa nimellisesti jonkin yhteiskunnallisen tarpeen, mutta todellisuudessa bisnesedun vuoksi. Siitä huolimatta, että Kolja on tilannut Moskovasta juristikaverinsa Dimitrin auttamaan, kiristysyritykset pormestarin suuntaan valuvat hiekkaan. Siinä sivussa Dimitri viettelee Koljan hehkeän, mutta alistuvan vaimon Liljan ja pakenee pelkurimaisesti väkivallan edessä.

Paitsi että elokuva on ankea kuva vallankäytöstä, jota verrataan Jobin uskon koetteluun raamatussa, se on raaka kuvaus venäläisestä mieskulttuurista ryyppäilyineen, ammuskeluineen, sekä naisten ja lasten alistamisineen. Iskuja satelee myös kirkon suuntaan sen sumeilematta asettuessa pormestarin väärintekojen tueksi. Kun Koljan talo on puskettu nurin, tilalle rakennetaan kirkko.

T OISIN KUIN VENÄLÄINEN kriitikko **Andrei Plahov** väittää sanoessaan, että byrokratia on tappamassa elokuvan taas kerran, uskon, että venäläinen elokuva on sellaisessa jännittyneessä tilassa, että siltä voi odottaa odottamattomia saavutuksia. Sellaisia kuin aikanaan neuvostosen suurin kynsissä. **Y**

lähtemään tämän kanssa yllättävälle matkalle, ensin autolla, sitten veneellä. Matka on valtataistelua, joka huipentuu koettelemukseen, rohkeutta vaativaan kiipeämiseen puutorniin autiolla saarella.

Elokuvassa asetetaan kyseenalaiseksi yhtäkkiä, ikään kuin taivaasta tipahtaneen isän auktoriteetti, ja kahden pojan eri-

Ihmissalakuljetus

ITALIAN MAFIAN KULTAKAIVOS

Kirjoittaja Merja Lounekari Kuvat Matthias Süßen

Ihmiskaupan on arvioitu tuottavan rikollisille yli kymmenen miljardia euroa vuodessa eli paljon enemmän mitä mafia saa ase- tai huumekaupasta.

ITALIASSA KOLMEEN MAAKUNTAAN on sijoitettu yli 50 prosenttia ihmiskaupan uhreista. Latiumin maakunta, jossa Rooma sijaitsee, ja Sisilia ovat ensimmäisillä sijoilla vastaanottokeskusten määrässä. Sisiliassa, Catanian kaupungin lähistöllä, sijaitsee Euroopan suurin vastaanottokeskus. Italiaan saapui viime vuonna yli 170 000 siirtolaista, heistä lähes kaikki köyhään Etelä-Italiaan, jossa työtä ei riitä edes suurelle osalle paikallisväestöstä. Siltikään ulkomaalaisvihaa ja rasismia ei Sisiliassa ole nimeksikään.

Toisin kuin esim. Roomassa, jossa vastaanottokeskukset on usein sijoitettu jo valmiiksi köyhille ja huonosti hoidetuille esikaupunkialueille, joissa sijaitsee myös romanileirejä ja joissa nykyään vallitsee köyhien sota köyhiä vastaan. Sen aallonharjalla taas ratsastavat oikeistolaiset ja populistiset liikkeet ja puolueet, jotka tilanteen rauhoittamisen sijasta ns. heittävät bensaa liekkeihin.

Vuoden 2014 joulukuun 3. päivänä Rooman valtionsyyttäjä **Giuseppe Pignatone** antoi pidättää kahden vuoden tutkimusten jälkeen 37 henki-

löö ja asetti tutkintaan yli sata henkilöä. Heitä syytettiin osallisuudesta aivan uudenlaiseen rikollisjärjestöön tutkinnassa, jonka nimettiin Mondo di mezzoksi – vapaasti käännettynä Keski-Maaksi.

Se sai nimensä päähenkilö **Massimo Carminatin** käyttämästä termistä keskusteluissa, jotka karabinieerit onnistuivat nauhoittamaan salakuuntelulla. Termillä Keski-Maa Carminati viittasi siihen, että on olemassa ns. Alamaailma, jossa asustavat rikolliset ja kuolleet, ja Ylämaailma, jossa sijaitsevat poliitikot, yrittäjät ja julkishallinnon virkamiehet. Hän ja hänen rikoskumppaninsa sekä oikealta että vasemmalta sijaitsevat tässä Keski-Maassa ja toimivat kahden em. maailman välittäjinä.

Tutkijat ovat kiistelleet siitä, onko Carminati ottanut terminsä **J. R. R. Tolkienin** romaaneista, joissa termillä Keski-Maa on totuttu viittaamaan Tolkienin luomaan fantasiamaailmaan. Tolkien oli 1970-luvulla suosittua lukemistoa Rooman uusfasististen liikkeiden nuorten jäsenten keskuudessa.

Pignatonen mielestä kyse on aivan uudesta mafian lajista, jolla kyllä on ollut yhteyksiä myös perinteisiin mafioihin (Sisilian Cosa Nostraan, Napolin alueen Camorraan ja Calabrian maakunnan 'Nranghetaan), joiden kanssa se on tehnyt yhteistyötä.

Tätä niin kutsuttua Rooman mafiaa voidaan kuitenkin pitää alkuperäisenä roomalaisena luomuksena, joka on haarautunut sekä valtio- että paikallistason talouteen ja politiikkaan käyttäen mafiamaisia pelottelun keinoja. Silloin kun lahjonta ja kiristys eivät tuottaneet tulosta Rooman mafia käytti väkivaltaa. Se ei kuitenkaan halunnut herättää liikaa huomiota, mikä on johtanut tutkintoihin sen yhteysistä Italian salaiseen palveluun ja osaan järjestysvaltaa.

Carminatin oikeana kätenä talousasioissa syytteen sai **Salvatore Buzzi** -niminen entinen äärivasemmistolainen, vankilarangaistuksenkin murhasta 1980-luvulla kärsinyt ja kuuden vankilavuoden jälkeen presidentin armahtama

erilaisten sosiaalisten yritysten päällikkö. Hän oli suorittanut yliopistotutkinnon vankilassa parhain arvosanoin ja häntä pidettiin ns. esimerkillisenä vankina, joka sai hoitaakseen sekä kunnan että kolmannen sektorin sosiaalisia yrityksiä mm. muiden vankien kuntouttamiseksi takaisin yhteiskuntaan. Sen lisäksi hän vastasi muun muassa Rooman jätehuollosta, useista julkisista urakoista ja viherrakentamisesta.

Suurin tulonlähde olivat kuitenkin romanien leireistä ja pakolaisten vastaanottokeskuksista ”huolehtiminen”. Salakuuntelunauhalla Buzzin kuullaan toteavan miten pakolaisista hyötyminen on rahakkaampaa toimintaa kuin huumekauppa. Tutkittuaan Buzzin johtamia sosiaalisia yrityksiä, tutkijat havaitsivat, että vuonna 2013 niiden liikevaihto oli lähes 59 miljoonaa euroa. Yksin romanileirien kunnossapitooon ja vartiointiin Rooman kaupunki sijoitti vuonna 2013 yli 24 miljoonaa euroa, jotka kuitenkin menivät mafian taskuihin, eivät romanien hyväksi.

Buzzi toimi yhteistyössä mm. **Luca Odevaine** -nimisen Rooman entisen kunnanhallituksen jäsenen ja Rooman provinssin apulaispoliisipäällikön kanssa. Ennen kaikkea Odevaine oli tärkeä, koska hän istui kansalli-

SUURIN TULON- LÄHDE OLIVAT KUITENKIN ROMANIEIN LEIREISTÄ JA PAKOLAISTEN VASTAANOTTO- KESKUKSISTA ”HUOLEHTI- MINEN”.

nessa pakolaisten vastaanottoa koordinoivassa komiteassa ja saattoi siten ohjailta Italian hallitukselta ja EU:lta tulevien varojen sijoittamista parhaimmaksi katsomallaan tavalla. Buzzi maksoi Odevainelle 5 000 euron ”kuukausipalkkaa”. Odevaine huolehti mm. Lampedusan saarelle saapuneiden venepakolaisten (vuonna 2014 heitä saapui elossa noin 154 000) majoittamisesta osaksi Rooman vastaanottokeskuksiin.

Koska pakolaisia saapui valtavat määrät varsinkin vuoden 2011 arabikeväänä, puhuttiin jo kansallisesta hätätilasta, ei kenelläkään ollut aikaa tutkia Odevainen ja Buzzin touhuja. Edes julkisia urakkakilpailuja majoi- tus- ja ravintopalveluista pakolaisille ei ehditty järjestää. Niinpä eräskin Buzzin sosiaalisista yrityksistä nettosi v. 2011 yli 16 miljoonaa euroa valtion jakamasta yli miljardin euron summasta. Pakolaiset olivat Rooman mafialle suoranaisten kultakaivos.

HUHTIKUUN 24. PÄIVÄ sattui kevään 2015 siihen asti vaka- vin venepakolaisia kuljettaneen aluksen uppoaminen. Noin 900:sta aluksessa olleesta pakolaisesta, vain 28 saatiin pelastettua. Viimeisen puolentoista vuoden aikana ainakin 5 600 ihmisen tiedetään hukkuneen epätoivoisissa Välimeren ylitysy yrityksissä. Samaan aikaan yksistään Italia on pelastanut merestä noin 200 000 ihmistä. Pelkästään huhtikuun lopussa merestä poimittiin lähes 10 000 Italiaan pyrkinyttä siirtolaista. Italia on pyysikin EU:lta nopeaa apua siirtolaiskriisin takia.

Välimeren tapahtumien vuoksi pikaisesti kokoon kutsuttu EU-maiden johtajien huippukokous Brysselissä 23.4. pohti ratkaisuja meren yli pyrki- vien siirtolaisten aiheuttamaan humanitaariseen ongelmaan. Kokous sai käsiteltäväkseen kymmenkohtaisen ohjelman kriisin välittömäksi helpot- tamiseksi. EU:n hätähuippukokous päättikin kolminkertaistaa Euroopan rajavartiolaitoksen Frontexin Välimeren- operaatioiden rahoituksen tänä ja ensi vuonna.

Eurooppaan suuntautuvaa laitonta siirtolaisuutta on torjuttu Välimerellä Triton- ja Poseidon- operaatioilla. Ne ovat rajavolontaope- raatioita, joiden toimivalta ulottuu vain noin 50 kilometrin päähän Italian rannikolta. Operaatioista suuremman eli Tritonin kustannukset olivat 2,9 miljoonaa euroa kuukaudessa. EU kolminkertaistaa Välimeren rajavol- vontaoperaatioiden rahoituksen tänä ja ensi vuonna. EU- maat lupasivat lisää laivoja ja helikoptereita meripelastus- tehtäviin Välimerelle.

Suomi on jo aiemmin päättänyt lähettää alueelle ra- javartijalaitoksen Dornier-valvontalentokoneen tou- kokoussa. Triton on Frontexin vuonna 2014 aloitta- ma operaatio, joka pyrkii estämään esimerkiksi laitonta siirtolaisuutta Välimeren keskiosissa. Sen päätoimisto- kin sijaitsee Varsovassa Puolassa, joten monien italialai- sten mielestä Frontexin tarkoitus on lähinnä Eurooppa-

**NOIN 900:STA
ALUKSESSA
OLLEESTA PAKO-
LAISESTA, VAIN
28 SAATIIN
PELASTETTUA.**

Hylättyjä pakolais- veneitä Pozzallon satamassa Sisiliassa

linnoituksen suojeleminen, eli pakolaisten pääsyn estäminen Välimeren rannikkovaltioista pohjoisemmaksi, ei ihmishenkien pelastaminen. Frontex otti viime lokakuussa Välimerellä valvontavastuun Italian Mare Nostrum -operaatiolta.

EU:n nykyisen Triton-ohjelman partiot pysyttelevät rannan tuntumassa. Mare Nostrum ulotti toimintansa aina Libyan rannikolle asti. Se oli Italian rahoittama operaatio, joka lopetettiin, koska muut EU maat eivät suostuneet osallistumaan rahoitukseen, joka maksoi Italialle yhdeksän miljoonaa euroa kuukaudessa.

Dublinin yleissopimuksessa määrätään, mikä jäsenvaltio käsittelee turvapaikkahakemuksen. Yleensä se on ensimmäinen EU-maa, jonka alueelle turvapaikanhakija saapuu. Asetuksessa vahvistetaan periaate, jonka mukaan yksi ainoa jäsenvaltio vastaa turvapaikkahakemuksen käsittelystä. Tavoitteena on estää turvapaikanhakijoiden palauttaminen maasta toiseen mutta myös estää järjestelmän väärinkäyttö siten, että yksi henkilö esittää useampia turvapaikkahakemuksia. Italiaa kuitenkin syytetään joskus siitä, että se päästää tahallaan turvapaikanhakijoita karkuun vastaanottokeskuksista, jotta saa heidät lähtemään pois maasta.

EU:n huippukokouksessa päätetyt toimenpiteet keskittyvät kuitenkin vain pakolaisuuden seurausten hoitamiseen. Pakolaistulvaa yritetään tyrehdyttää, mutta ei tehdä mitään taustalla vaikuttaville syyille. Tästä syystä muun muassa ”Lääkärit ilman rajoja” ja useat kansalaisjärjestöt ovat kritisoineet Triton-operaatiota.

Tämän vuoden alusta lähtien lähes 40 000 pakolaista on ylittänyt Välimeren pyrkiessään Eurooppaan salakuljettajien veneillä Afrikasta ja Lähi-Idästä. Yli 1 700 on kuollut matkalla. Kokouksen päätökset saivat kuitenkin varovaista kiitosta kansalaisjärjestöiltä. Mutta laajempi siirtolaiskysymys on paljon kiistanalaisempi kuin meripelastus, eikä sen ratkaisu ole nyt yhtään lähempänä kuin ennen Brysselin-kokousta. Onkin pelätty, että tästä vuodesta tulee aivan varmasti kaikkien aikojen surullisin Välimerellä. Viime vuosi oli kuolemien määrässä ennätysvuosi, ja nyt uhreja on 30-kertainen määrä viime vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna

Talous-
rikoksia
torjuvan
Guardia
Finanzen
ja sotilas-
poliisi Ca-
rabinierin
aluksia
Pozzallon
satamassa
Sisiliassa.

EU-MAILLA ON AIEMMIN ollut vaikeuksia päästä yhteisymmärrykseen Välimeren kautta Etelä-Eurooppaan tulevista siirtolaisista, vaikka jokainen suuri onnettomuus Välimerellä on herättänyt suurta huolta EU:ssa. Puheita pidemmälle ei ole juuri päästy. Siirtolaistulva Afrikasta Eurooppaan pahenee koko ajan. Italia ja Malta ovat pyytäneet apua muulta Euroopalta. EU on neuvoton, vaikka osa jäsenmaista haluaisi myös jakaa tulijoita eri Euroopan maiden kesken. Yksi keskustelunaihe onkin ollut siirtolaisten ja pakolaisten epätasainen jakautuminen EU:n alueella. Viime vuonna Euroopan Unionin maihin tuli 626 000 turvapaikanhakijaa. Heistä 202 000 haki turvapaikkaa Saksasta ja 81 000 Ruotsista. Suomessa hakijoita

oli 3 620. Kyseessä on kuitenkin Euroopan yhteinen ongelma, yhteinen haaste eikä tätä voida jättää vain eturivissä olevien valtioiden, ennen kaikkea Italian, Kreikan ja Maltan vastuulle, vaan myös muiden EU-maiden on osallistuttava muuhunkin kuin vain rahalliseen taakanjakoon.

Sotilaallisilla toimilla, joita huippukokouksessa myös ehdotettiin, ei kuitenkaan puututa itse pakolaisuuden syihin. Italia onkin ehdottanut sotilasoperaatioiden lisäksi pakolaisleirejä muun muassa Libyan lähimaihin kuten esimerkiksi Tunisiaan, Nigeriin ja Sudaniin. Pakolaisten turvapaikkahakemuksia voitaisiin käsitellä jo näissä leireissä jotta hädänalaisten ei tarvitsisi lähteä hengenvaaralliselle merimatkalle. Ihmisoikeusjärjestöt vaativat samasta syystä humanitäarisii viisumeja ja pakolaiskiintiöiden nostamista.

YK:n pakolaisjärjestö UNHCR patistaa EU:ta vahvistamaan etsintä- ja pelastusjoukkojaan Välimerellä. UNHCR:n johtaja **Antonio Guterres** toivoo myös, että unioni lisäisi mahdollisuuksia päästä siirtolaiseksi laillisesti ja turvallisesti. Hänen mukaansa 219 000 ihmistä ylitti viime vuonna Välimeren ja heistä 3 500 kuoli. EU:n ulkopoliittinen edustaja, italialainen **Federica Mogherini** sanoi omasta puolestaan, ettei Euroopan mailla ole enää tekosyitä, joiden perusteella ne voisivat jättää toimimatta kriittisessä tilanteessa.

**EU:N HUIPPU-
KOKOUKSESSA
PÄÄTETYT
TOIMENPITEET
KESKITTYVÄT
KUITENKIN VAIN
PAKOLAISUUDEN
SEURAUSTEN
HOITAMISEEN.**

HÄIKÄILEMÄTÖN SALAKULJETUS JATKUU niin kauan kunnes Euroopan etelärajan kriiseihin saadaan poliittisia ratkaisuja Lähi-idässä ja Afrikassa. Tarkoin organisoitunut rikollisverkosto on järjestänyt ainakin 15 siirtolaiskuljetusta sitten viime vuoden toukokuun, kertoo tuore italialaisraportti.

Salakuljetusreitti on kulkenut Eritreasta, Somaliasta ja Sudanista Libyan kautta Italian vesille, ja kultakin ihmiseltä on veloitettu matkastaan ainakin 1 400 euroa, italialaissyöttäjät sanovat. Tutkimuksessa selvisi myös, että salakuljettajilla on Italiassa verkostoja, jotka toimivat jokseenkin matkatoimistojen tapaan. Maihin selvinneet voivat niiden avulla päästä jatkamaan muualle Eurooppaan, kunhan rahasta sovitaan. Ainakin kahden kolmasosan paperittomista siirtolaisista arvioidaan haluavan Italiasta pohjoisemmaksi Eurooppaan.

Libyan nykyinen anarkia tarjoaa ihmissalakuljettajille lähes täyden toimintavapauden. Libya on vajonnut kaaokseen diktaattori **Muammar Gaddafin** kaatumisen jälkeen. Maassa on kaksi kilpailevaa hallitusta ja suuri joukko keskenään taistelevia aseistautuneita ryhmiä. Myös ääri-islamistinen Isis-järjestö on vallannut jalansijaa Libyassa. Keskushallinnon sijaan on kaksi kilpailevaa hallitusta, ja käytännössä valtaa eri kolkilla pitävät aseelliset, paikalliset ja usein heimopohjaiset ryhmät. Asiallista rajavalvontaa ei ole missään päin maata. Kaikki Libyassa käytännössä tietävät mistä veneet lähtevät matkaan. Alueet ovat kuitenkin aseellisten joukkojen hallinnassa, eikä kenelläkään ole voimaa mennä sitä estämään. Libyan viranomaiset ovat käytännössä täysin voimattomia puuttumaan toimintaan. **Y**

Opettaako **HISTORIA JOTAKIN?**

Kirjoittaja Kalevi Suomela

Vuorovaikutus poliittisten ja taloudellisten instituutioiden välillä on ollut yhteiskunnallisen kehityksen oleellisimpia kysymyksiä. Innovaatiot ja liberaali demokratia ovat näytelleet tässä keskustelussa tärkeää roolia.

TUNNEMME EHKÄ **Karl Marxin** sarkastisen huomautuksen, joka koski vallankumouksia: ensin ne toteutuvat tragedia-
na ja sitten ne toistuvat farssina. Marx viittasi Ranskan
suureen vallankumoukseen vuonna 1789 ja vallankumo-
uksen yritykseen vuonna 1830. Hänen huomiotaan voi
ehkä soveltaa historian muihinkin tapahtumakulkuihin – varsinkin, jos
näkee ajan menossa farssimaisia piirteitä.

Kehityksen ymmärtämisen pedagogina Karl Marx on ollut kaikkia
muita päätään pidempi. Hänen historian käsityksensä mukaan muutok-
sen dynamiikka perustuu sosiaalisiin ja teknologisiin innovaatioihin.

Kehitykseen ja siis historian kulkuun vaikuttaneiden innovaatioiden
lista on pitkä alkaen historian alkuhämärissä puhetaidon kehittymises-
tä. Varhaisia innovaatioita olivat kiviset nuolenpää, keihäänkärjet ja kir-
veet. Myöhemmin tulivat kuvaan mukaan kotieläimet ja maanviljely, se-

kä kirjoitustaito ja raha. Sen jälkeen ovat kuvaan tulleet mukaan vesi- ja tuulivoiman valjastaminen ihmisen käyttöön, höyrykone, polttomoottori, sähkö, puhelin jne. Erittäin vaikuttava innovaatio on ollut pankki. Nyt mikrosirut, nanoteknologia ja kosmologia mullistavat elämäämme.

Muutoksen historiallinen dynamiikka on siis Marxin – ja nykyisin yhä yleisemmin kaikkien muidenkin – käsityksen mukaan pohjautunut aina perimiltään, sysäys kerrallaan, kaikkeen edellä mainittuun. Marx kutsui niitä tuotantovoimiksi. Työnjaon syntymistä on loogisesti seurannut markkinoiden ja yritysten synty, sitten niiden kasvu ja lisääntyminen.

Muutoksen sosiologiaa Marx tarkasteli tuotantosuhteiden käsitteen avulla. Niissä on kysymys vallasta. Kuka omistaa tuotantoprosessin? Kuka käskee ja valvoo, vai tekeekö niin kukaan? Ja oleellisin on tietysti kysymys: miten tulos jaetaan prosessin osallisten kesken? Marxin historiallisessa sosiologiassa ihmiset jakautuvat tuotantosuhteiden takia luokkiin.

Hän sanoo, että itse asiassa koko maailmanhistoria voidaan nähdä luokkataistelujen historiana. Niinpä kai voidaankin, mutta varsinkin suomen kielessä sanalla taistelu on melko karhea konnotaatio. Esimerkiksi saksankielen sana *der Klassenkampf* tai englanninkielen *class struggle* eivät tuo heti mieleen barrikadeja ja ampumista, vaan myös ihmisten arkisemman urputuksen ja väännön työolosuhteista, palkasta, sekä oikeudesta tulla kuuluksi tai edustetuksi. Luulen, että Marxillakin olivat ensisijaisina mielessä juuri nämä luokkataistelun vähemmän dramaattiset ilmenemismuodot.

MARXIN NIMIIN LAITETAAN yleensä myös kehityksen logiikan ymmärtämisen kannalta tärkeä termi dialektiikka. Marxin käsittein ilmaistuna sillä tarkoitetaan tuotantosuhteiden, sekä niiden heijastuksena laajempien yhteiskunnallisten valtasuhteiden, taipumista uuteen asentoon aina jonkin ajan kuluttua tuotantovoimien uudistuttua. Yleisestä käsityksestä huolimatta dialektiikan kehittelijä oli Marxin sijaa kuitenkin **G. W. F. Hegel**.

Tästä aiheesta ja myös siitä, missä asioissa Marx epäviisaasti jätti ottamatta huomioon Hegelin näkemykset, **David Mac Gregor** on kirjoittanut vuonna 1998 ilmestyneen viisaan kirjan *Hegel and Marx after the fall of communism*. Hegeliä (1770–1831), Marxia (1818–1883) ja **Thomas Painea** (1737–1809) tulee lukea heidän elämänsä historiallisissa yhteyksissä, sanoo MacGregor. Etenkin Hegelin tekstejä tulkittaessa tulee muistaa, että hän luennoi ja kirjoitti professorina 1820-luvun Berliinissä erittäin tiukan sensuurin olosuhteissa.

Paine oli Amerikan vallankumouksen (1775–1783) ideologi ja inspiroi, mutta myös sen sosiologi. Ranskan suurta vallankumousta (1789–1792) ei olisi syntynyt ilman Amerikan vallankumousta ja Painen republikaanisten ajatusten tavattoman suurta vaikutusta Ranskassa. Paine joutui pet-

**KEHITYKSEEN JA SIIS
HISTORIAN KULKUUN
VAIKUTTANEIDEN
INNOVAATIOIDEN
LISTA ON PITKÄ.**

tymään katkerasti vuonna 1793 Ranskan vallankumouksen kääntyessä terroriksi ja vallankumouksen vapausaatteiden muuttuessa niiden irvikuvaksi. Se on niitä historian solmukohtia, joista oppineilla on riittänyt meidän päiviimme asti paljon pureskeltavaa.

Koko tuon aikakauden – pitkän 1800-luvun – turbulenssia ei voi ymmärtää ellei näe taustalla teollista vallankumousta ja kaupan merkityksen valtavaa lisääntymistä. Yksi ilmaisuvoimaisimmista termeistä on *ancien régime*, joksi kutsutaan aikaa ennen Ranskan vallankumousta. *Ancien régime* jälkeen olemme eläneet moderniksi kutsuttua aikaa. Kannattaa kiinnittää huomio siihen, että *ancien régime* viittaa nimenomaan hallintosuhteisiin, feodalismiin ja absoluuttiseen monarkiaan. Sen jälkeen on eletty, jos ei välttämättä tasavaltaista, niin joka tapauksessa demokratian laajenemisen aikaa.

Demokratia ei kuitenkaan ollut Ranskan vallankumouksen iskusana. Sen ja samalla koko modernin ajan yhteiseksi tunnuksiksi nousivat iskusanat 'vapaus, veljeys ja tasa-arvo' (*liberté, égalité, fraternité*). Ne ilmaisivat tiiviisti hegemoniseen asemaan kohoavan liberaalin filosofian tavoitteet, joihin voi nähdä jo sisään rakentuneena demokratian idean, mutta vallankumouksen pyörteissä demokratian lippua ei heilutettu. Demokratia - jolla tarkoitetaan, että parlamentilla on lakien säätäjänä yksinoikeus, ja että kaikki ihmiset tunnustetaan kansalaisiksi, joilla on parlamenttia valittaessa yleinen ja yhtäläinen äänioikeus - on toteutunut Euroopassa vasta vähitellen ja monien kamppailujen jälkeen 1900-luvulla.

On syytä myös ymmärtää, että ollakseen aitoa demokratia edellyttää tehokasta ja toimivaa sanan-, kokoontumisen- ja poliittisen järjestäytymisen vapautta; sanalla sanottuna pluralismin hyväksyvää ja sitä puolustavaa poliittista kulttuuria. On historiallisesti suuri edistysaskel, että nykyisin lähes kaikkialla maailmassa vannotaan demokratian nimiin. Valitettavasti aidon demokratian toteutumisen edellytyksiä tukahdutetaan edelleen monessa maassa.

HISTORIAN YMMÄRTÄMISEN KANNALTA yksi viehättävimmistä kirjoista, joita olen koskaan lukenut, on 2012 ilmestynyt **Daron Acemoglun** ja **James A. Robinsonin** *Why Nations Fail* (suomennettu harhaanjohtavasti *Miksi valtiot kaatuvat*). Kirja etsii vastausta vallan, hyvinvoinnin ja köyhyyden alkuperään ja syihin. Se sisältää tapauskuvauksia koko tunnetun historian ajalta ja kaikkialta maapallolta.

Tapauskuvauksilla kirjoittajat testaavat sitä hypoteesiaan, että kysymys on aina poliittisten ja taloudellisten instituutioiden keskinäisestä vuorovaikutuksesta. Molempien lajin instituutiot voivat heidän mukaansa olla joko ekstraktiivisia (tukahduttavia, ihmisistä mehut puristavia, riistäviä) tai inklusiivisia (kaikki asianosaiset tasa-arvoisesti mukaansa ottavia).

ON HISTORIALLISTI SUURI EDISTYSASKEL, ETTÄ NYKYISIN LÄHES KAIKKIALLA MAAILMASSA VANNOTAAN DEMOKRATIAN NIMIIN.

Tarkastelun johtopäätös on yksiselitteinen. Vaurautta, hyvinvointia, tyytyväisyyttä ja vakautta on syntynyt siellä, missä sekä poliittiset että taloudelliset instituutiot ovat inklusiivisia. Vielä mielenkiintoisempaa on, että toimivien, dynaamisten ja vaurautta takovien taloudellisten instituutioiden synty on ollut paljon todennäköisempää siellä, missä ensin poliittiset instituutiot ovat olleet inklusiivisia tai ainakin lähestyneet tätä luonnehdintaa.

Taloudellisten ja poliittisten instituutioiden yhteispeliä lähestyi toisella tavalla **Geofry M. Hodgson** jo vuonna 1988 ilmestyneellä kirjallaan, joka alaotsikollaan julistautui modernin institutionaalisen taloustieteen manifestiksi. Kirja ampuu puhki naiivina valtavirtataloustieteen perusolettamuksen, jonka mukaan jokainen ihminen on rajahyötyjä laskeva ja markkinoista täyden informaation omaava taloudellinen toimija (homo economicus) ja vaatii, että taloutta on tarkasteltava sosiologisesti suurena joukkona erilaisia instituutioita.

Hodgsonin näkökulman suuri ansio on, että kaikki taloudelliset instituutiot – ovat ne 'puhtaasti' kaupallisia tai julkisen vallan infrastruktuuri-instituutioita – nähdään perimmiltään poliittisina. Kun kaikki instituutiot nähdään poliittisina, jokaisen kohdalla voi kysyä Acemoglun ja Robinsonin erotteluun tukeutuen: Onko se ekstraktiivinen vai inklusiivinen? Edistääkö se hyvinvointia? Tuottaako se sitä tasa-arvoisesti?

OPETTAAKO SIIS HISTORIA mitään? Aika paljon mielestäni, kun ottaa tarkasteluun riittävän pitkän ajanjakson. Jos kehityksenä pitää sitä, että yhteiskunnissa toteutuvat yhä enemmän Ranskan suuren vallankumouksen arvot vapaus, veljeys ja tasa-arvo, niin moderni aika on ollut kehityksen aikaa. Jos hyväksyy sen totuudeksi, on ehkä helpompi omaksua sekä käsite, että kehitys jatkuu.

Sen paremmin Acemoglun ja Robinsonin kuin Hodgsonin tutkielmat eivät juurikaan tarkastele kansainvälisiä instituutioita. Me elämme globalisoituneessa ja sekä kansainvälisesti että ylikansallisesti integroituvassa maailmassa. Instituutioiden analyysia ja arviointia ei siis pidä rajoittaa kansallisiin instituutioihin. Ylikansalliset instituutiot vaikuttavat päivä päivältä enemmän elämäämme ja tulevaisuuteemme.

Yhä tärkeämmiksi nousevat kysymykset kehityksen kestävydestä, ja se koskee kehityksen sekä ekologista että sosiaalista kestävyttä. Olemme jo puoli vuosisataa voineet halutessamme olla tietoisia siitä, että BKT:n kasvu ei ole automaattisesti hyvä juttu. Kysymys on kasvun laadusta. Tärkeintä on ymmärtää, että mikään kehitys ei tapahdu itsestään. Ihmiset tekevät itse historiansa omilla teoillaan ja valinnoillaan.

Vielä vallankumouksiin palataksemme; ne edistävät kehitystä, jos ne laajentavat demokratiaa. Tämä on aihepiiri, jossa historia tuntee paljon toiveajattelua, väärinkäsityksiä ja katkeria pettymyksiä. **Y**

YLIKANSALLISET INSTITUUTTIOT VAIKUTTAVAT PÄIVÄ PÄIVÄLTÄ ENEMMÄN ELÄMÄÄMME JA TULEVAISUUTEEMME.

TIILAA NYT!

Intoa kesään!

Tom Mueller: OLIIVIÖLJYN MENE- TETTY NEITSYYS

Tositarina ihanasta öljystä mutta myös öljypetoksesta. Kunnan oliiviöljy ehkäisee sydän-sairauksia ja dementiaa, mutta osa kauppojen öljystä on naamioitua lampuöljyä. Kirja kertoo kaiken oliiviöljystä ja opettaa tunnistamaan aidon oliiviöljyn väärennetystä.

26€
(ovh 29€)

Kyung-sook Shin: PIDÄ HUOLTA ÄIDISTÄ

Kansainvälinen bestseller, joka muuttaa käsityksesi äidistä. *Pidä huolta äidistä* on riipaisevan kaunis teos rakkaudesta ja sukupolvien välisistä eroista.

26€
(ovh 29€)

Akram Ailisi: KIVISET UNET

Kiviset unet sijoittuu 1980-luvun lopun Azerbaidžaniin, kun azerit ja armenialaiset nousivat toisiaan vastaan. Kiistelty romaani johti kirjailijan vastaisiin mielenosoituksiin.

23€
(ovh 26€)

Kalle Kniivilä: KRIM ON MEIDÄN – IMPERIUMIN PALUU

Krim on meidän on jatkoa toimittaja Kalle Kniivilän palkitulle kirjalle *Putinin väkeä – Venäjän hiljainen enemmistö*. Nyt tavalliset Krimin asukkaat saavat kertoa uudesta elämästään Venäjällä.

23€
(ovh 26€)

Heikki Hiilamo: HYVINVOINNIN VAKUUTUSYHTIÖ

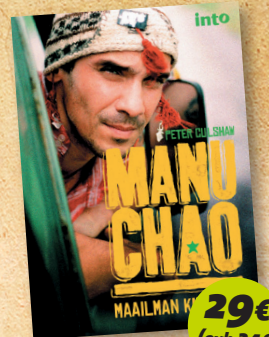
Miten pelastetaan sosiaali- ja terveyspalvelut Suomessa? Kenelle palvelut kuuluvat, ja kuka ne maksaa? Mikä olisi reilua? Heikki Hiilamo avaa sote-uudistuksen taustaa, kulissien takana käytyjä neuvotteluja ja uudistuksen sudenkuoppia.

22€
(ovh 25€)

Peter Culshaw: MANU CHAO – MAAILMAN KIERTÄJÄ

Yksi kiehtovimmista musiikki-elämäkertoista. Ensimmäinen suomeksi ilmestynyt kirja Manu Chaosta seuraa espanjalais-ranskalaisen supertähden jälkiä Pariisin vaihtoehtopiireistä räjähtävään suosioon.

29€
(ovh 34€)

Tilaa netistä: www.intokustannus.fi tai myynti@intokustannus.fi.

Hintoihin lisätään toimituskulut 3–5 €.

into

Ydinkokemus

KIRJOJA, ELOKUVAA,
TEATTERIA
JA MUSIIKKIA:
TAIDETTA, JOKA
SYNNYTTÄÄ
KOKEMUKSIA.

80 RITA DAHL Naiseuden monet kasvot / 83 YDIN-LEHDEN
TOIMITUS Uhkakuvat synnyttävät kauhua / 85 Kirja-arviot
/ 92 Levyt / 93 EERO SUORANTA Katutaide tuo väriä Myyrmäkeen
/ 94 ILARI LOVIO Puhu hänelle suomea / 96 LI ANDERSSON
Vasemmistolainen vaihtoehto / 98 Pala historiaa

NAISEUDEN MONET KASVOT

Kirjoittaja Rita Dahl

Uudessa näyttelyssään Muzabinhossa, Brasilian Minas Geraisin osavaltiossa, asuva kuvataiteilija Domingos Mazzilli esittää valokuvissaan itse historiasta tuttuja tai kuvitteellisia naisia, joille on keksinyt kuvitteellisen elämäkerran.

“Katsoin paljon elokuvia, luin elämäkertoja, minun maassani on reheviä naisia, kärsivällisiä sisaria.”

PSYKIATRIAA OPISKELLEELLE Mazzillille on tullut tutuksi ranskalaisfilosofia **Michel Foucault** ja hänen teoksensa *Tarkkailla ja rangaista* sekä *Hulluuden historia*.

– Lääketiede on teoksissani läsnä ruumiillisuuden kautta, psykiatria vastaanotolla paljastetun imitiimiyden kautta: tuska, tyhjiys, hulluus ovat myös keskeisiä teemoja teoksissani, kertoo Mazzilli.

– Näissä elämäkertoissa on erikoisuuksia, jotka vain hyvin toisen tunteva voi kirjoittaa: elämä täynnä petetyksi tulemista, äidin syöpää,

alkoholismia, turhautumisia, haurauden, mutta myös ilon ja kunnian hetkiä.

Naisten ja naiseuden eri muotojen, vaatteiden, meikin, eleiden tarkkaileminen on aina ollut hyvin luonnollista Mazzillille, jolla on viisi vanhempaa sisarta ja paljon naispotilaita psykiatrisella vastaanotollaan.

– Luulen kantavani feminiinistä sielussani. Eräs ystävättäreni kysyi näyttelyn jälkeen: “Mitä teet pukeutuneena miesten vaatteisiin?” Minä osaan olla korrektimpi kuin monet lesbo- ja heteroystäväni.

Tämä pitää todellakin paikkansa. Mazzillin

FELIPE FERREIRA

se joka haluaa, mahdollisuudesta matkustaa vapaasti omassa ja kuviteltujen henkilöiden vapaudesta matkustaa mielikuvituksessaan, valokuvata ja todistaa sen todellisuudesta jokaiselle kirjoitetun fiktiivisen elämäkerran kautta.

Näyttelyn nimi *Minä ja muut* on väännelmä **Rimbaudin** tunnetusta fraasista ”*je suis un autre*”, ”olen toinen”, joka kyseenalaistaa minän ja toisen välisen eron: feminiinisuuden ja sosiaalisen sukupuolen. Mazzilli nautti mahdollisuudesta olla muutamassa kuukaudessa kaikkien eri naisten tyyliä: pukeutua kaikenvärisiin kynsiin ja vaatteisiin, hiuksiin, suihin. Kahden vuoden aikana syntyi yli kymmenen tuhatta valokuvaa vaatteiden, lisävarusteiden, meikkien ja peruukkien avulla. Jokainen kuvausessio kesti keskimäärin kahdeksan tuntia hiusten ja meikkien laittoineen ja valokuvauksineen. Samoja muotoja tai värejä ei teoksessa toistettu. Mazzillin lisäksi aitoja ja kuvitteellisia henkilöitä ehdotti meikkaaja **Raul Cabanell**. Mazzilli kehitti jokaiselle kuvitteelliselle henkilölle elämäkerrat ja esitti heitä itse.

Näiden joukossa on muun muassa rankan nuoruuden elänyt Valentine, jonka elämä on

eleet ovat korostetun feminiiniset, mutta hyvän maun rajoissa, ellei hän todellakin halua esittää naiseutta liioittelevien eleiden kautta. Mazzillin edellinen laaja näyttely koostuikin naisten alusvaatteista, jotka olivat näytteillä entisessä mielisairaalassa.

NÄYTTELYSSÄÄN *Minä ja muut* Mazzilli esiintyy itse yli 20 valokuvassa kuvitteellisena tai todellisena henkilönä, joka edustaa jonkinlaista toiseutta. Teostensa materiaalina Mazzilli on käyttänyt alusvaatteita, lihaa ja keittiövälineitä ja hän on tehnyt performansseja, videoita, installaatioita ja valokuvaperformansseja, joihin tämä näyttely kuuluu. Mazzilli haluaa näyttelyllään tuoda keskustelun keskiöön sosiaalisen sukupuolen, feminiinisuuden ja identiteetin.

– Näyttely herättää keskustelun laajasta, yleisestä ja rajoittamattomasta vapaudesta olla

DANIEL MOREIRA

mennyt eräänlaisena pitkittyneenä isäkapinana. Valentine K.W. syntyi 10.1.1974 Prahassa, karkasi kotoaan 17-vuotiaana katkaistuaan välinsä ex-sotilaan, eläkkeellä olevan kommunistisänsä kanssa tämän nimiteltä häntä. Kiersi vuosikymmenen ajan Eurooppaa vierailien punk-rock-festivaaleilla. Valentine sekakäyt-

ti huumeita ja joutui kahdesti vankilaan, sekä psykiatrisille hoitojaksoille huumeidenkäytön vuoksi. Eräällä vankilareissulla joutui vartijoiden hyväksikäyttämäksi. Nyt on hän ”puhdas” ja elää toverinsa Annan kanssa Berliinissä afrikkalaisten ja pakistanilaisten maahanmuuttajien kanssa.

Kuvitteellisten elämäkertojen joukkoon mahtuu myös kabareelaulaja Greta Glück, myöhemmin Staff. Gretan todellisena esikuvana on ollut Kolmannen valtakunnan lempilaulajatar **Zarah Leander**, joka kietoi pikkusormensa ympärille kaikki rintamalla huvitusta kaivanneet sotilaat.

Hän vietti köyhän lapsuuden ja ensimmäisen maailmansodan varjostaman nuoruuden. Greta – nyttemmin Staff – aloitti kabaree-laulajan uransa Weimarissa 20-luvun lopulla nousten ja ystäväystyi Zarah Leanderin, **Greta Kellerin** ja **Lale Andersenin** kanssa. Hän nousi suosiioon vuonna 1938, mutta sodan alettua pakeni Ranskaan ja aloitti kiertueen Latinalaisessa Amerikassa esiintyen Cobacabanán palatsin Kultaisessa huoneessa ja Buenos Airesissa, jossa tapasi **Evita Peronin**. Staffin dekadentti kausi alkaa 1950-luvulla television ja rockin ilmaantuessa ja Staffin äänen kadotessa. Kauhistuneena uransa loppumisesta hän alkaa juoda ja kuolee Acapulcossa vuonna 1973 sydänkohtaukseen. Hänet löydettiin uudelleen 1980-luvulla **Almodovárin** elokuvaan tehdyn soundtrackin myötä ja nyt hän on kulttilaulaja.

Kaikkein vanhin kuvatuista kuvittellisista naisista on 1800-luvulla Kap Verdellä syntynyt Emerentina Capistrano. Hän joutuu jättämään koulun isän määräyksestä ja menee naimisiin 16-vuotiaan saaden kolme lasta. Elämä kohtelee perhettä kuitenkin kaltoi. Esikoinen eristeään hulluuden vuoksi perheestä ja hänen miehensä tekee itsemurhan. Lisäksi toinen lapsi kuolee nuorena.

Kollektiivinen mielikuvitus muuttaa näyttelyn kuvitteelliset naiset välittömästi kaikiksi naisiksi, jotka ovat läsnä ympäristössämme, kuvailee valokuvaaja **Tibério França** moninaisuuden kokemusta.

FEUPE FERREIRA

– Emme epäile heidän olemassaoloaan, koska Mazzilli materialisoi jokaisen kuvitteellisen naisen hengen, josta todisteena ovat heidän elämäkertansa. Valokuva riittää antamaan uskottavan todisteen sille mitä näemme.

Näyttelyn todellisia henkilöitä edustavat muun muassa **Frida Kahlo**, **Tarsila do Amaral**, **Divine** ja **Coco Chanel**.

Portugalilainen psykoanalyytikko **Ana Maria Portugal** toteaa, että psykoanalyysille nainen on ollut Freudista lähtien tuntematon. Naamioiden avulla Mazzilli luo naisille persoonallisuuden ja esittää heidät erilaisten alakulttuurien kautta: punk, pop, musta kulttuuri ja naiset edustavat kaikkia mantereita Yhdysvalloista Intiaan. **Y**

www.mazzilli.art.br

Uhkakuvat synnyttävät kauhua

*Ydin-lehden toimitus
Kuvat Iltalehden ja Ilta-Sanomien arkistot*

Iltapäivälehtien lööpeillä
myydään ja herätetään tunteita

ILTALEHTI.fi
Venäjän pommikoneet taas ilmassa - Nato lähetti hävittäjät seuraamaan

ILTALEHTI.fi

Venäjän karhu murisee rajalla

Tiistai 24.12.2013 klo 11.02

Venäjä jatkaa joukkojensa keskittämistä Suomen lähialueille, sanovat suomalaiset Venäjä-tutkijat.

MEDIATUTKIJA Salli Hakala sanoi Helsingin Yliopiston avoimen opetuksen Demokratia ja media-seminaarissa 8.4. kiiman, kauhun ja kaunan myyvän. Samalla tilaisuus oli myös vaalitentti nurinpäin: poliitikot tenttasivat mediaa turvallisuudesta, taloudesta ja ympäristökysymyksistä. Vastauksia etsittiin sille, miten julkisen keskustelun agendat ja mielikuvat muodostuvat.

Ulkoministeri **Erkki Tuomioja** oli koonnut lööppitarjontaa Ukrainan kriisistä viime vuodelta. Itse Ukraina jäi lööpeissä ja otsikoinneissa sivuun. Tilalle nousivat sitä vastoin erilaiset Venäjään liittyvät uhkakuvat. Milteipä Russofobiaksi äityneen lööppitehtailun joko tahallisenä tai tahattomana tarkoituksena oli vahvistaa mielikuvaa Venäjästä Suomen turvallisuushkana. Tuomiojan mielestä lähdekriittisyys oli unohtunut eikä esitetuille väitteille välttämättä löytynyt lainkaan todellisuuspohjaa.

Keskusteluun osallistuneet päätoimittajat **Sirpa Puhakka** *Kansan Uutisista* ja **Markku Huusko** *Uudesta Suomesta* Salli Hakalan tavoin joutuivatkin toteamaan irtonumeromyynnistä

riippuvaisen iltapäivälehdistön myyvän kauhua.

Iltapäivälehtien lööpeillä on paitsi kaupallisia tietysti myös journalistisia perusteista. **Sini Setälä** on tutkinut väitöskirjassaan lukijoiden kokemuksia ja sitä millaisia merkityksiä lööpit tarjoavat. Lohdullista on, että lukijat suhtautuvat epäilevästi lööppien todenperäisyyteen. Ne herättävät kuitenkin voimakkaita tunteita.

Negatiiviset lööpit herättävät kielteisiä tunteita. Niillä voi olla vaikutusta jopa ihmisten hyvinvointiin sillä lööpit usein tarjoavat aiheita, joissa elämän sattumanvaraisuus ja kuolema ovat esillä. Mutta lööpit aiheuttavat myös positiivisia tunteita. Niiden kautta voi Setälän mukaan tehdä mentaalisia matkoja tarinoihin, samaistua, tirkistellä tai kritisoida julkisuuden henkilöitä. Ne voivat olla jopa tukena selviytyä omista vaikeuksista kun huomaa, ettei ole yksin samoissa ongelmissa.

Toimituksissa seurataan päätoimittaja Huuskon mukaan tarkasti millainen lööppi myy ja koska sen vetovoima alkaa hiipua.

Onneksi meillä on **Matti Nykänen**. Myyttiseksi ilmiöksi noussut Nykänen kuuluu jokaiseen perheeseen. **Y**

”Tykkää, jos rakastat armeijaa”

Kirjoittaja Eero Suoranta

Israelissa sosiaalisesta mediasta on tullut paitsi uusi kanava armeijan propagandalle, myös siviilien ja rivisotilaiden oman militarismin areena. Asenteet estävät käsittelemästä sodan ja miehityksen todellisuutta.

” TIETOKONEET JA näppäimistöt ovat aseet, Facebook ja Twitter ovat taistelukenttä”, julisti Israelin armeijan uuden median yksikön edustaja vuonna 2011.

”Siellä me taistelemme, jok’ikinen päivä.”

Kommenttia ei seurannut tosimaailman pommitusten vaihtuminen Facebook-kampanjoihin, mutta se kuvastaa sosiaalisen median saamaa asemaa nykyaikaisessa propagandasodassa. Israelin lisäksi sen ovat tajunneet niin Isis-järjestön terroristit kuin maksettuja kommentoijia puolustajikseen palkkaavat hallituksetkin.

Sota ja militarismi kuitenkin ulottuvat soomeen paitsi armeijoiden toimien kautta, myös

yksittäisten ihmisten reaktioina uutisiin ja tuenilmauksina sotiville osapuolille. Tutkijat **Adi Kuntsman** ja **Rebecca L. Stein** kutsuvat tätä sosiaalisen median ja sotahenkisyyden yhteen limittymistä digitaaliseksi militarismiksi. Teoksessaan *Digital Militarism: Israel's Occupation in the Social Media Age* he tarkastelevat sen kehittymistä Israelissa vuosituhannen vaihteesta vuoteen 2014 asti.

Kuntsmanin ja Steinin määritelmän mukaan digitaalisessa militarismissa digitaaliset kommunikaatioalustat sekä niiden käytännöt muuttuvat ”militarisoituneiksi työkaluiksi”, joita voivat hyödyntää niin sotilaat kuin siviilitkin. Samaan

ilmiöön liittyvät siis sekä Israelin asevoimien ”tykkää tästä, jos rakastat armeijaa” -kampanjointi ja sotilaiden kännykkäkameroilla räpsimät omakuvat että verkossa kiertävät vaatimukset palestiinalaisiin kohdistuvista kostoiskuista.

SOSIAALISTA MEDIAA ovat Israelissa hyödyntäneet myös sodan ja palestiinalais-alueiden miehityksen vastustajat, mutta varsinkin viime vuosina he ovat jääneet alakynteen. Keskeinen syy alilyöntiasemalle ovat miehityksen asema julkisena salaisuutena sekä ne ajattelutavat ja asenteet, jotka estävät siitä keskustelun. Verkon puolelle ulottuessaan myös nämä ovat osa digitaalista militarismia.

Kuntsman ja Stein käsittelevät useita tapauksia, joissa sosiaalisen median tarjoama tilaisuus miehityksen käsittelyyn kierrettiin julkisessa keskustelussa lähes täysin. Esimerkiksi entisen sotilaan vuonna 2010 Facebookissa julkaisemat kuvat, joissa hän poseerasi sidottujen palestiinalaisvankien edessä, herättivät keskustelua lähinnä armeijan tietoturvasta, sosiaalisen median pelisäännöistä sekä Facebookin käyttäjien yksityisyydensuojasta.

Israelin armeijan reaktio skandaaliin oli vakuuttava, että kyseessä oli yksittäistapaus, vaikka kuvat eivät olleet ensimmäisiä eivätkä viimeisiä, joissa israelilaiset sotilaat nöyryyttivät palestiinalaisia. Sekä puhe ”yksittäistapauksista” että keskittyminen sosiaaliseen mediaan itseensä ovat retorisia keinoja, joilla katse voidaan kääntää pois palestiinalaisten kärsimysten jatkumisesta.

Kolmas keino, jota Kuntsman ja Stein kutsuvat ”digitaaliseksi epäluuloksi”, on suhtautua miehityksen ja sodan uhreihin pikseleinä, ei ihmisinä. Kohdatessaan todisteita palestiinalaisiin kohdistuvasta väkivallasta tietokoneen tai puhelimen näytöllä israelilainen epäilijä kuittaa ne lavastetuiksi tai väärennetyiksi. Vaikka

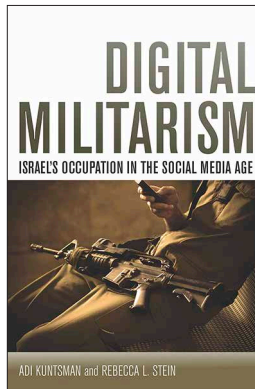
omaan maailmankuvaan sopimattomalta tiedolta ei voi aina välttyä, sen voi julistaa etukäteen valheeksi.

POHJIMILTAAN DIGITAALINEN militarismi on looginen seuraus sotahenkisyyden sekä sosiaalisen median toimintatapojen yhteentörmäyksestä. Monimutkaisten asioiden tiivistäminen tykkää-napin painamiseksi, aiheen vierestä puhuminen sekä kaiken oman leirin ulkopuolelta tulevan tiedon epäileminen ovat ongelmia, jotka vaivaavat oikeastaan kaikkea verkossa tapahtuvaa keskustelua.

Ulkopuolisen näkökulmasta Kuntsmanin ja Steinin antama katsois israelilaiseen internetiin onkin häkellyttävä nimenomaan sodan ja väkivallan arkipäiväisyyden takia. Sotaikäyvä armeijan haalissa tykkäyksiä sosiaalisessa mediassa ja siviilien käyttäessä nettikampanjointia koston vaatimiseen, on selvää, että verkon ulkopuolisessa maailmassa on jotain pahasti pielessä.

Vuoden 2011 arabikevään jälkeen puheet internetistä ja sosiaalisesta mediasta vapauden airuina ovat alkaneet laantua. *Digitalism Militarism* on osaltaan muistutus siitä, että verkon tarjoamia mahdollisuuksia voidaan käyttää myös sodan puolustamiseen. Jos ihmiset tukevat militarismia, se tulee jatkumaan myös digitaalisessa muodossa.

Kuntsman ja Stein löytävät kuitenkin tilanteesta hopeareunuksen: verkossa viestit voivat säilyä paljon kauemmin ja levitä paljon laajemmalle kuin niiden lähettäjä on ajatellut. Tämä antaa mahdollisuuden niiden käyttämiseen alkuperäisiä tarkoituseriä vastaan – esimerkiksi niin kuin tutkijat itse tekevät asettaessaan israelilaisen militarismin ilmaisut mikroskoopin alle. Kun historia lopulta langettaa tuomionsa väkivaltaa tukeneille, sillä tulee olemaan paljon todistusaineistoa läpikäytävänä. **Y**

Adi Kuntsman ja Rebecca L. Stein
**DIGITAL MILITARISM:
ISRAEL'S OCCUPATION IN
THE SOCIAL MEDIA AGE**
Stanford University Press
2015
192 s.

Ääniä Ukrainasta

Kirjoittaja Simo Ortamo

Mitä Itä-Ukrainassa tapahtuu?
Mitä Krimillä ajatellaan uusista
isännistä? Keväällä julkaistut
reportaasikirjat antavat äänen kriisin
keskellä eläville ukrainalaisille.

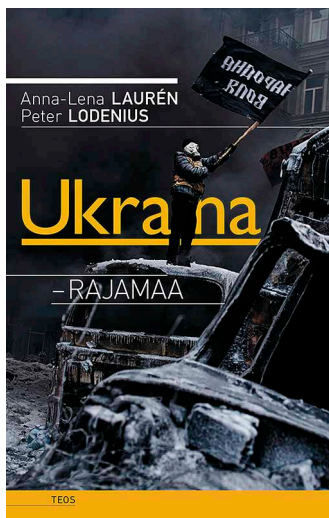
AINOA TAPA ymmärtää mitään siitä, mitä Donbassissa on käynnissä, on matkata sinne niin usein kuin voi, kirjoittaa toimittaja **Anna-Lena Laurén**. Twitterissä, internetin keskustelupalstoilla ja etenkin Venäjän valtiollisessa tiedonvälityksessä Ukrainan konfliktin tapahtumat vääristyvät usein tunnistamattomiksi.

Näistä matkoistaan Kiovaan, Krimille ja Itä-Ukrainan Donbassin alueelle *Hufvudstadsbladetin* ja *Svenska Dagbladetin* Moskovankirjeenvaihtaja Laurén kirjoittaa keväällä ilmestyneessä teoksessaan *Ukraina – rajamaa*. Laurénin reportaaseja rytmittävät kirjassa

veteraanitoimittaja **Peter Lodeniuksen** taustoittevat analyysit sekä kuvajournalisti **Niklas Meltion** kuvat.

On mahdotonta tietää, kuinka moni Krimin asukkaista kannatti niemimaan liittämistä Venäjään viime vuoden maaliskuussa. Se oli tuskin lähelläkään 97:ää prosenttia eli kansanäänestyksen virallista tulosta, kirjoittaa taas toimittaja **Kalle Kniivilä**.

Hän matkusti viime syksynä ottamaan selvää puoli vuotta Venäjän vallan alla eläneiden krimiläisten mielialoista. Haastattelujen pohjalta malmöläisen *Sydsvenska Dagbladetin* toimittaja Kniivilä koosti keväällä julkaistun reportaasi-

Anna-Lena Laurén,
Peter Lodenius
suom. Liisa Ryömä
UKRAINA – RAJAMAA
Teos & Schildts
& Söderströms 2015
130 s.

kirjan *Krim on meidän – Imperiumin paluu*. Teos on jatkoa Kniivilän edelliselle teokselle *Putinin väikeä*, joka valotti presidenttiään kannattavien venäläisten ajatusmaailmaa.

Molemmat kirjat tuovat arvokasta tietoa Ukrainan kriisin tapahtumista paikan päältä. Kirjoittajat tukeutuvat Ukrainassa omiin havaintoihinsa sekä parin vuosikymmenen ajan kartutettuun asiantuntemukseen alueelta. Mikä tärkeintä, he päästävät ääneen kriisin keskellä elävät tavalliset ukrainalaiset.

KETKÄ AMPUIVAT mielenosoittajia Kiovan Maidan-aukiolla helmikuussa? Onko Itä-Ukrainassa Venäjän joukkoja? Sotapropagandassa tosiasiat hämärtyvät nopeasti. Tekäistut väitteet jäävät elämään nettikeskusteluissa ja ihmisten mielissä.

Anna-Lena Laurénin mukaan Ukrainan sodan molemmat osapuolet levittävät virheellisiä ja puolueellisia väitteitä. Venäjän voimavarat levittää viestiään ovat kuitenkin moninkertaiset Ukrainan hallitukseen verrattuna. Lisäksi Venäjän media on paljon tiukemmin valtion kontrollissa.

Laurén on itse haastatellut monien avain-

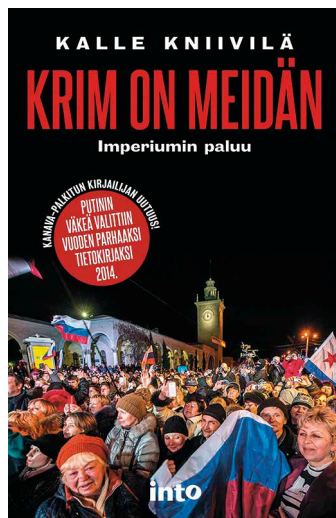
tapahtumien silminnäkijöitä. Hänen haastattelemansa kiovalainen lääkäri **Olha Didenko** kertoo mielenosoituksissa kuolleiden ampu-mahaavoista. Itäukrainalainen separatistitaitelija vahvistaa Laurénille ohimennen, että heitä koulutetaan Venäjällä. Monet varsinkin Venäjällä laajalle levinneet väitteet vaikuttavat hyvin epäuskottavilta paikan päältä kerättyjen todisteiden valossa.

Anna-Lena Laurénin mukaan rehellisimmät vastaukset saa yleensä paikallisilta tappe-lupukareilta, ei heidän johtajiltaan tai etenkin osapuolen länsimaisilta puolustajilta. Häntä turhauttaa etenkin monien venäläisten ystävien ja nettikirjoittajien halu uskoa mieluummin Venäjän propagandaa kuin tapahtumien polttopisteessä käynnyttä toimittajaa.

Useimmilla länsimaisilla, venäläisillä ja ukrainalaisilla on mahdollisuus hankkia uutisensa monesta eri lähteestä. Venäjän miehittämällä Krimillä riippumatonta mediaa on häiritty tai estetty täysin toimimasta. Siellä Venäjän propaganda näyttää onnistuneen mobilisoimaan tavalliset kansalaiset valtion voimapolitiikan taakse erityisen tehokkaasti.

Etenkin monet Kalle Kniivilän haastattele-

Kalle Kniivilä
KRIM ON MEIDÄN
 – IMPERIUMIN PALUU
 Into 2015
 248 s.

mista Krimin venäjänkielisistä näyttävät nielleen varsin kritiikkittömästi Venäjän valtiollisen television väitteitä. Krimin lääketieteellisessä yliopistossa työskentelevä **Tatjana Fominyh** on vakuuttunut, että venäjän puhuminen on Ukrainassa hengenvaarallista.

Jaltalainen **Jefim** taas kertoo Kniivilälle olevansa varma, että ilman Krimin miehittäneitä vihreitä sotilaita niemimaalla olisi nähty verilöyly. Kaksituhatta ukrainalaisterroristia oli valmiina hyökkäämään Krimille. Tataarit olivat valmistaneet veitsiä lusikoista ja haarukoista.

Täysin perättömät väitteet ovat peräisin venäläisestä tai Krimin venäjänmielisestä mediasta. Krimin tutkivan journalismin keskus taas joutui lopettamaan toimintansa viranomaisten painostuksesta elokuussa. Kniivilän haastattelema keskuksen toimittaja **Tatjana Kurmanova** joutui muuttamaan perheineen Kiovaan. Myös Krimin tataarien ATR-kanava on joutunut sensuroimaan uutisiaan voimakkaasti.

KULUNEEN SANONNAN mukaan totuus on sodan ensimmäinen uhri. Etenkin Venäjä näyttää saavuttaneen päämääräänsä Ukrainan konfliktissa epätosien

väitteiden ja huhujen avulla. Monet Krimin venäjänkieliset uskovat miehityksen pelastaneen niemimaan sodalta. Venäjän kansalaisista valtaosa tukee presidentti **Vladimir Putinin** uhittelevaa ulkopoliittikkaa. Myös lännessä epäilyksen siemeniä on kylvetty monen mieleen.

Myös informaatio sodankäynti on vaatinut uhrinsa. Jos länsiukrainalaiset näkevät separatistien tukijat helposti johdateltavina hölmöinä ja venäläiset vastapuolen fasisteina, dialogia on hyvin vaikea aloittaa. Erityisen huonolta tilanne näyttää Krimin tataarien osalta.

Neuvostodiktattori **Josif Stalin** karkotti tataarit Krimiltä Keski-Aasiaan toisen maailmansodan jälkeen syyttäen heitä veljeilystä saksalaisten kanssa. Tataarit pääsivät palaamaan vasta 1980- ja 1990-luvuilla. Laurénin ja Kniivilän haastatteluiden perusteella vanhat ennakkoluulot tataareita kohtaan näyttävät taas heränneen.

Riippumattoman tiedon etsintä lienee paras tapa varautua informaatiohyökkäyksiin ja propagandaan. Toden ja sepitteen seulominen vaatii asiantuntemusta ja kriittistä asennetta sekä toimittajilta että lukijoilta. Niitä Anna-Lena Laurénilla ja Kalle Kniivilällä onneksi riittää. **Y**

Li Andersson & Susanna Koski
PUNAVIHREÄ, SINIVALKOINEN
 – KESKUSTELUKIRJEITÄ
 Minerva 2014
 372 s.

Tulta molemmilta laidoilta

PUNAVIHREÄ ja *sinivalkoinen* on loogista jatkoa kolmisen vuotta sitten julkaistulle **Esko Seppäsen** ja **Iiro Viinason** keskustelukirjekirjalle *Vasen oikea, oikea vasen* (Minerva, 2012).

Kirjan heikkous on siinä, että Kosken ja Anderssonin toisilleen lähettämät kirjeet ovat melko kaukana keskustelusta. Tulta tulee molemmalta laidalta, ja kumpikin puoli vetää sivu sivulta niin paljon kotiinpäin kuin vain pystyy. Harmillisesti kumpikin osapuoli jättää vastaamatta osaan vastapuolen kysymyksistä, kun oman agendan esille tuonti tuntuu oleellisemmalta. *Whataboutism*, eli ”mitäs tuo nyt, tähän olette ehdottaneet tällaista”, rehoittaa. Toisen puolen ajattelusta pyritään löytämään virheitä sen

sijaan, että niitä yritettäisiin ymmärtää. Reaalipoliittisesti tämä on kestävämpi, sillä politiikka rakentuu konsensukseen ja kompromisseihin. Toisaalta Koski on kirjan julkaisun jälkeen todennut, ettei kumpikaan olisi todennäköisesti lähtenyt projektiin mukaan, jos keskustelussa olisi pitänyt alkaa hakea kompromisseja. Tämä kertoo jo aika paljon kirjan sisällöstä.

Molemmat kirjoittajista viittaavat viljalti oman laitansa auktoriteetteihin. Kosken viha ay-liikettä kohtaan menee tosin jo koomisuuden puolelle, ja Andersson näpättyäkin vastapuolta toteamalla, että myös työnantajat ovat järjestäytyneet liittoihin. Koski myös korostaa orjallisesti, kuinka menestys on yksilön omaa ansiota, mutta muistaa sitten toisessa kappaleessa korostaa, kuinka ei olisi päässyt nykyiseen asemaansa

ilman muiden ihmisten tukea.

ANSIOTON kirja ei kuitenkaan ole, sillä sekä Anderssonin että Kosken ajattelu pohjautuu oman laidan poliittiseen perinteeseen. Käsiteltävät asiat ovat pitkälti sellaisia, mistä oikeisto ja vasemmisto tulevat vääntämään aikojen loppuun saakka: verotus, oikeudenmukaisuus, yksilönvapaus ja niin edespäin. Sekä oikean että vasemman laidan edustajille tekee varmasti hyvää lukea avoimin mielin vastapuolen argumentteja, tuntuivat ne sitten kuinka järjettömiltä tahansa.

Kirjaa vaivaa kuitenkin pieni toimituksellinen löysyys. Kirjoitusvirheiden määrä lisääntyy kirjan loppua kohden, mikä kieliin jonkinlaisesta kiireestä saada kirja pihalle syksyllä, vaikka kirja on edelleen täysin relevantti. **Y**

Esko Juhola

Metamorfoosin kuvaus

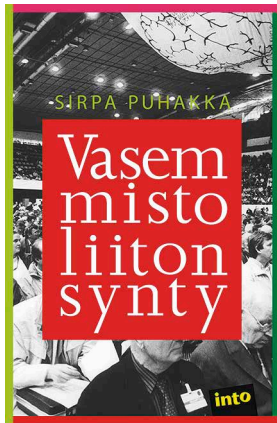
JO siksi **Sirpa Puhakan** *Vasemmistoliiton synty* ansaitsisi vuoden tietokirjapalkinnon, että se kertoo tavattoman hyvin dokumentoiden tarinan Skdl:n muodonmuutoksesta Vasemmistoliitoksi vuonna 1990.

Skdl ja sen seuraajapuolue Vasemmistoliitto ovat yksi väärinkäsitettyimpiä poliittisia ilmiöitä Suomen poliittisessa historiassa. Se on johtunut Skp:n kollektiivisesta jäsenyydestä Skdl:ssä. Skdl:ää pidettiin vaarallisena kommunistien peitejärjestönä, mutta tosiasiaa tämän parlamentaarisen puolueen funktio oli, että se pikemminkin tukahdutti kuin edisti kommunismia.

Kommunistinen kulttuuri Skp:ssä, huolimatta sen enemmistön 60-luvun ehdottomasta sitoutumisesta demokratiaan, oli vielä 80-luvun lopulla niin voimakasta, että se melkein tuhosi kansandemokraattisen liikkeen muodonmuutoksen Vasemmistoliitoksi.

Puhakan kertomus siitä, miten tempu onnistui, on kuin dekkaria lukisi. **Y**

Kalevi Suomela

Sirpa Puhakka
VASEMMISTOLIITON SYNTY
Into 2015
278 s.

Turkin identiteettikriisi

KURDISTAN-tutkija ja yliopisto-opettaja **Kristiina Koivunen** avaa perusteellisesti ja rohkeasti Turkin suhdetta Lähi-Idän konflikteihin. Koivunen korostaa historian, uskonnon ja kulttuurin huomioimista alueen konfliktien analyysissä. Erityisesti kurdien identiteetin pohtiminen tuo paljon enemmän syvyyttä aiheeseen, kuin mitä uutisoinnista saa irti.

Kiinnostavinta pohdintaa on silti Turkin suunnan etsiminen. Koivunen esittää Turkin harjoittavan erilaista politiikkaa Euroopan ja Lähi-Idän suuntaan.

Kristiina Koivunen
SUURUUDENHULLU TURKKI
Into 2015
206 s.

Maan sisäiset jännitteet kumpuavatkin presidentti **Recep Tayyip Erdotanin** AKP-puolueen nationalistisesta islamismista, joka havittelee jonkinlaista ottomaanien ajan suuruutta. Koivunen uskoo Erdoganin haluavan jopa uudeksi sulttaani **Suleiman Suureksi**.

Runsaat yksityiskohdat ja hieman mutkittleva kerronta paneutuu aiheeseensa erittäin seikkaperäisesti, mutta on välillä vaikeaa seurattavaa. Teos on silti tervetullut kriittinen kannanotto Turkin kehityksestä, joka jättää pohtimaan mitä maassa tapahtuu seuraavaksi. Turkki on alueensa voimakkaimpia valtioita, mutta sen suuntaa ei tunneta. **Y**

Ilari Leskelä

1.

Suffjan Stevens
CARRIE & LOWELL
 Asthmatic Kitty 2015

Yhdysvaltalaisella **Suffjan Stevensillä** on eteerinen lauluääni ja pettämätön melodiantaju. Näitä ominaisuuksia hän yhdistelee vaivattoman kuuloisesti helkkäävän akustisen kitaran ja pianon vetämään säestykseen. Pintaan miksattu herkkä, mutta suloisen määrätietoinen laulu tulee ihon alle. Ennen kaikkea kappaleet ovat loistavia, hitaasti kypsyttelyn kuuloisia ja hyvin viimeistellyjä. Helmien lisäksi levyllä on muutama jalokivikin. Ilahduttavaa myöntää, että nykyäänkin tehdään taiten maustettua musiikkia. **Y**

2.

Ville Leinonen
ISI
 Gaea 2015

Isäksi kasvaminen tekee kodin ja perhe-elämän tutuksi pitkään Suomen lavoja kiertäneelle **Ville Leinoselle**. Tietynlainen kotikuoloisuus leimaa Leinosen uusinta levyä; se tuntuu samettiverhoilulta sohvalta, jolla istuessa on otettu kitara syliin, napautettu reciä ja annettu palaa. Heleästi alkava levy voittaa puolelleen nopeasti, ja kappalemateriaali on laadukasta. Jollain tavalla jokainen näistä ansaitsisi radio-soittoa jokaisella radiokanavalla. Leinosen uusi levy osoittaa, että kasvutarina voi olla naiiviuden riemun löytämistä. **Y**

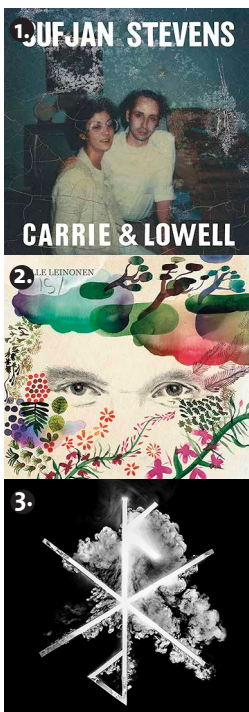
Nikkes plätär

Musiikin suukuluttaja **Niklas Piiparinen** jakaa Ytimen lukijoiden kanssa valikoituja ajatuksiaan äänistä, joihin harrastuksensa parissa törmää.

3.

K-X-P
III, PT. 1
 Svart Records 2015

Timo Kaukolammen ja **Tuomo Purasen** vaihtuvalla rumpalilla (**Tomi Leppänen/Anssi Nykänen**) toimivan kokoonpanon synkällä post-apokalyptisella otteella liikkeelle lähtevä albumi hämää aluksi avaruusmatelullaan. Jytkyttävä (sic) biitti käynnistyy onneksi jo kolmannessa kappaleessa. Rumpaleiden tyyli ovat tunnistettavia ja tuovat K-X-P:n ilmeeseen dynamiikkaa. Varsinkin Leppäsen kädenjälki kuuluu, mutta metronomisuudesta huolimatta pää nytkey ja jalka vipattaa. Aina hyvä pitää jumi-tusmusaakin levylautasella. **Y**

**LEINONEN
 UUSIN LEVY
 OSOITTAÄ, ETTÄ
 KASVUTARINA
 VOI OLLA
 NAIIVIUDEN
 RIEMUN
 LÖYTÄMISTÄ.**

KATUTAIDE TUO VÄRIÄ MYYRMÄKEEN

MULTICOLOURED DREAMS -taiteilijaryhmän teos on näkyvin esimerkki Länsi-Vantaalla sijaitsevan kaupunginosan kasvusta suomalaisen katutaiteen keskuksi. Vuonna 2013 alkaneessa projektissa ovat olleet mukana niin graffititaiteilijat, Vantaan taidemuseo ja paikallisten kansalaisaktiivien Myyrmäki-liike kuin alueen koulujen ja lukioiden oppilaatkin.

Aseman teoksen lisäksi Myyrmäen suuralueella on yhdeksän maalattua alikulkutunnelia sekä kaksi vapaata graffitiseinää, joiden etsimisessä avustaa netistä löytyvä kartta. Esimerkiksi kauppakeskus Myyrmannin viereisellä aidalla pääosassa ovat artistien tágit eli signeeraukset, joista on hienoja esimerkkejä

myös Vaskivuorentien alikulkutunnelissa. Teoksissa näkyy myös kotiseutuylpeys: Vaskivuorentiellä julistetaan isoin kirjaimin "Vantaa rules".

Noropolulla maalausta hallitsee katsojaa kohti lentävä tuimailmeinen supersankari, kun taas Ojapolulla pyramidinkeltainen tausta sekä hieroglyfimäiset merkit yhdistyvät sujuvasti spreijaavaan astronauttiin. Virtatien alla Vantaan kuvataidekoulun teoksessa on kuvattu na kaupungin eri puolia lisäksi hauskoja eläinhahmoja.

Monipuolisuuden lisäksi Myyrmäen katutaiteessa ilahduttavat monet katsojan tarkkaavaisuuden palkitsevat yksityiskohdat. Teokset hyötyvätkin siitä, että ne ovat julkisessa tilassa vapaasti

nähtävillä, jolloin niitä voi pysähtyä tutkimaan silloin kun aikaa on. Muulloin ne taas toimivat ikään kuin visuaalisena taustamusiikkina, joka luo tunnelmaa, vaikka sitä ei jäisi erikseen ihastelemaan.

Edelleen jatkuvan katutaideprojektin seuraavien maalaus-ten on tarkoitus syntyä Myyrmäkeen tämän vuoden kesällä. Myyrmäen lisäksi haasteeseen voitaisiin tarttua myös muualla Suomessa, sillä harmaa betoni tästä maasta tuskin on kovin pian loppumassa. **Y**

Tulostettava kartta Myyrmäen katutaidekohteista

www.myrtsi.fi/katutaide

Eero Suoranta

ILARI LOVIO

Kirjoittaja on viestintäkoorinaattori ja radio-dj.

PUHU HÄNELLE SUOMEA

NUORI NAINEN astuu sisään helsinkiläiseen lankakauppaan. “If you need any help, just ask,” kuuluu myyjän ystävällinen ääni. “Ookoo,” vastaa nainen lopen kyllästytneenä. Puoli vuotta aiemmin, räppäri **Deogracias Masomi** esittää Noir-teoksessa kohtausta, jossa R-kioskin myyjä palvelee häntä englanniksi ja kehuu miehen suomen kielen taitoa tämän vastatessa suomeksi.

Maaliskuussa toimittaja **Koko Hubara** kirjoitti Ruskeat tytöt -blogissaan lähikaupan kassan puhuvan hänelle englantia vielä vuosienkin jälkeen. Suomeen 1980-luvulla muuttanut ystäväni myöntää, että kyllä se syö miestä, kun Suomessa kadunnies purskauttaa yleensä ensimmäisenä: “Where are you from? Why are you here?” Siis että vaikka olisi asunut täällä parikymmentä vuotta, nahkaansa ei pääse pakoon. Kysymykset ovat samat kuin jos hän olisi juuri noussut lentokenttäbussista ja katselisi Helsinkiä ensimmäistä kertaa.

Kun englantia
puhutaan
pelkästään
ulkonäön
perusteella,
se tuottaa
ulkopuolisuuden
tunnetta.

Suomi monimuotoistuu rivakkaa vauhtia, ja pysymme muutoksen perässä vaihtelevalla menestyksellä. Tässä asia, joka ei aina mene ihan putkeen. Olemme hanakoita vaihtamaan kielen englanniksi kun kohtaamme ihmisen, jonka nopeasti luokittelemme ulkoisten piirteiden perusteella ei-ehkä-suomalaiseksi.

No mitä väliä, kysyvät tässä vaiheessa ensimmäiset. Eihän se meinaa, että ihmiset pahaa tarkoittaisivat. Ja onhan se hienoa miten suomalaiset taitavat englannin kielen.

No sitä väliä kuitenkin, että kun Suomessa ikänsä asuneille puhutaan kotimaassaan tasaisin väliajoin englantia pelkästään ulkonäkönsä perusteella, se osuu ihon alle, se tuottaa ulkopuolisuuden tunnetta, se menee identiteettiin.

SOSIOLOGI **Lotta Haikkolan** mukaan monet niin sanotut maahanmuuttajataustaiset nuoret rakentavat identiteettiään ulkomaalaisuuden merkityksistä ja rakennuspalikoista. Suomalaisuus on niin kapea ja suljettu identiteetti, että mitäs siinä muuta kuin toteamaan, että pitääkö tunkkinne. Ulkomaalaisuudesta haetaan positiivisia erottautumisen keinoja ja suomalaisuuteen liitettihin negatiivisiin mielikuviiin otetaan etäisyyttä.

Aihetta sivuttiin myös Koneen säätöön Jakautuuko Suomi -seminaarissa viime keväänä.

– Miten purkaa maahanmuuttajataustaisten kokemusta ei-suomalaisuudesta? joku muotoili.

No tässä se ihan ensimmäinen ja helpoin toimi: kun täällä Suomessa kohtaamme ihmisiä ensimmäistä kertaa, vaalikaamme tätä vaikeaa kieltämme ja puhukaamme aina ensin suomea, oli kohtaamamme henkilö minkä näköinen tahansa. Jos uusi tuttavuutemme ei puhu suomea, hän kertonee sen meille. Tämän voimme jättää hänen vastuulleen.

SOSIAALISESTA OIKEUDENMUKAISUUDESTA huolehtiminen monimuotoisissa yhteiskunnissa vaatii vaivannäköä, tutkimusta ja hyvää politiikkaa. Jotkut kysymykset ovat monimutkaisia.

Esimerkiksi identiteettipolitiikka:

Liberaalissa hyvinvointivaltiossa on annettava

etnisille ja uskonnollisille vähemmistöille tukea omien yhteisöjensä ylläpitämiseen. Samalla on kuitenkin muistettava yksilöillä olevan oikeus määritellä oma identiteettinsä ja viiteryhmänsä. Ketään ei tule nähdä vain etnisyytensä ruumiilistumana. Vaatii tasapainottelua!

Tai kaupunkirakenne: 90-luvulle asti sosiaalisen sekoittamisen politiikka esti huono-osaisuuden keskittymisen Helsingissä tehokkaasti. Laman jälkeen systeemi meni kuitenkin rikki ja nyt huono-osaisuus kasautuu enimmäkseen itään. Samat alueet ovat myös etnisesti monimuotoisimmasta päästä. Asiantuntijat ovat kuitenkin huolissaan, että liioitellut ja leimautuvat mielikuvat “ongelmalahiöistä” eivät asiaa ainakaan auta. Monimutkaista!

Näitä kompleksisempia kysymyksiä pohtiessa voimme kuitenkin aloittaa helposta, arjesta ja kohtaamisista.

Istuskelen keikkapaikan takahuoneessa ja kuulen kuinka innostunut festivaalipromoottori alkaa puhua muusikkoystävälleni englantia. Ystävälläni poltteele taskussa tuore Suomen kansalaisuus ja hän puhuu äidinkieltänsä lisäksi ranskaa ja suomea – muttei sanaakaan englantia. Ei taas, ajattelen. On pakko taputtaa promoottoria olalle:

– Pliis, puhu hänelle suomea. **Y**

Kolumni on julkaistu huhtikuussa osana Ydinlehdessä 52 puheenpuoroa -kampanjaa, joka tarkastelee globaaleiden muuttoliikkeiden ja kehityksen subdettä eri näkökulmista. Tutustu muihin puheenpuoroihin osoitteessa www.ydinlehti.fi

LI ANDERSSON

Kirjoittaja on Vasemmistonuorten puheenjohtaja ja tuore kansanedustaja. Kuva: Tero Leponiemi

VASEMMISTOLAINEN VAIHTOEHTO

EDUSKUNTAVAALIEN TULOS oli vasemmistolaisille iso pettymys. Niin vasemmistoliiton kuin SDP:n kannatus laski, tosin eri syistä, historiallisen alhaalle.

Vaalikeskustelija hallitsi poikkeuksellisen vahvasti erilaiset uhkakuvat. Poliittista keskustelua valtiontaloudesta ja työllisyyden parantamisesta hallitsi pelottelu velalla, ja ulko- ja turvallisuuspoliittista keskustelua taas Ukrainan kriisiin, Venäjään ja muuttuneeseen kansainväliseen tilanteeseen liittyvät uhkakuvat. Ilmapiiri lisäsi varmasti monien jo entuudestaan kokemaa tunnetta epävarmuudesta.

KOKOOMUS TARJOSI vaaleissa epävarmuuteen ratkaisuksi tarinaa, jossa jokainen on oman onnensa seppä. Yrittäjyyttä ja menestystä tarjottiin vastaukseksi epävarmuuteen sekä yhteisöllisyyden korvaamista kilpailulla ja hyvinvointivaltion vaihtamista amerikkalaiseen unelmaan. Perussuomalaiset taas tarjosivat symboleja ja retoriikkaa. Turvattomuuden tunteeseen vastattiin puheilla kansallisesta yhtenäisyydestä, uskonnosta, kodista, kotimaasta, jopa veteraanien perinnöstä. Perussuomalaiset myös pyrki-

Vasemmistolaisen vaihtoehdon vahvistaminen edellyttää vasemmistolta myös kykyä avautua uusille toimijoille ja toiminnan muodoille.

vät luomaan kuvaa, jonka mukaan epävarmuudessa elävien ihmisten intressit ovat keskenään ristiriidassa. Sen mukaan yhden ihmisen epävarmuus tai köyhyys on syy toisen vastaavalle.

Vaalien voittaja keskusta tarjosi ratkaisuksi hiljaisuuden ja varovaisuuden. Nato-jäsenyyttä ei puollettu eikä nykyistä yhteistyötä haluttu vähentää ja leikkauslistojen sisällöistä ei juuri-kaan sanottu mitään. Sen sijaan puhuttiin mukavia digitalisaatiosta ja kokeilukulttuurista.

Hallitusneuvotteluiden myötä suurten puolueiden puheet alkavat konkretisoitua. Yksi hyvä esimerkki on hallitusneuvotteluista vuodettu tieto jonka mukaan **Juha Sipilä** on esittänyt työajan pidentämistä sadalla tunnilla. Palkansaajien tutkimuslaitoksessa arvioidaan, että esitys käytännössä voisi tarkoittaa esimerkiksi vuorotteluvapaan poistamista, julkisen sektorin työajan pidentämistä, eläketason alentamista, sairauspäivärahojen pienentämistä tai lomien lyhentämistä eri tavoin.

Vaikka vuodettu esitys työajan pidentämisestä ei toteutuisikaan, antaa se osviittaa niistä tosiasiallisista toimenpiteistä, jotka oikeistopuolueet kaavailevat osana leikkauspolitiikkaa. Työehtojen heikentämisen lisäksi vaarana on myös kehitysyhteistyön määrärahojen leikkaaminen, turvanpaikanhakijoiden aseman heikentäminen sekä entuudestaan jyrkkeneviä asenteita niin rauhantyötä, maahanmuuttajia, ympäristönsuojelua kuin kansainvälistä solidaarisuuttakin kohtaan.

VASEMMISTOLLA ON näin vaalien jälkeen ainakin kolme tärkeää tehtävää. Ensinnäkin, on entistä tärkeämpää rakentaa omia yhteiskunnalliseen ilmapiiriin ja asenteiden muuttamiseen tähtäviä projekteja. Vasemmistolla ei ole tulevaisuutta, ellemmme johdonmukaisella työllä raivaa omille vaihtoehdoillemme tilaa talous-, maahanmuutto- ja ulkopoliittisessa keskustelussa.

Toiseksi vasemmisto tarvitsee oman tarinan vastaukseksi epävarmuudelle, jossa tuodaan esille se, mitä tarjottavaa vasemmistolla on niin muuttuneen kuin perinteisenkin työn tekijöiden yhteiseen tulevaisuuteen. Perustulon käyt-

töönotto, nollatuntisoppareiden kieltäminen, verovähennykset alemmissa tuloluokissa ja silpputyölisän käyttöönotto parantavat pätkätyöläisten, pienyritystajien ja itsensätyöllistäjien asemaa. Suomen irtisanomissuojan parantaminen, työsuojeluun panostaminen sekä uusien vientialojen ja uusiutuvan energian tukeminen taas ovat tapoja säilyttää ja luoda uusia työpaikkoja sekä puuttua palkkojen polkemiseen työmailla.

Kolmanneksi, vasemmiston tehtävänä on edelleen koota ihmisiä laajaksi joukkoliikkeeksi ja tarjota paikka ihmisten yhteiselle toiminnalle paremman yhteiskunnan ja politiikan vuoksi. Kansainvälisen tilanteen pysyessä kriisiytyneenä, on rauhanliikkeelle edelleen huutava tarve. Huutava tarve on myös kaikkien ihmisten tasa-arvoa ja tasavertaisuutta edistävälle joukkoliikkeelle. Tämän rakentamiseen vasemmiston tulee keskittyä seuraavaksi.

Vaalitappion jälkimainingeissa vasemmistolaisen vaihtoehdon vahvistaminen edellyttää vasemmistolta myös kykyä avautua uusille toimijoille ja toiminnan muodoille. Se edellyttää vasemmistolta halua valtavirtaistaa omaa poliittista vaihtoehtoaan. Toimittaja **Elina Grundström** kiteytti asian erinomaisen hyvin *Helsingin Sanomien* pääkirjoituksessaan: “Helsingissä ei ehkä kaivata Guggenheimia, mutta Hakaniemeen pitäisi saada uusi työväentalo, jonka ovet ovat auki kaikille, sekä uusi uskottava media, joka nostaa hyvinvointikeskustelun talouspuheen rinnalle.” **Y**

PALA HISTORIAA

Ytimen kirjoittajat ovat puuttuneet ajankohtaisiin aiheisiin aiemminkin.

Keskusta ja vasemmisto

VIIME eduskuntavaalien jälkeen Keskustan riveissä kaipahti punamultayhteistyön perään, mutta Sdp:n historiallisen heikko vaalitulospöytä sai osan demareista pohtimaan hallitukseen lähtemistä. Kuitenkin monet kansalaiset ilmoittivat kannattavansa punamultapohjaa hallitukselle.

Suomessa on aiemminkin muisteltu punamullan positiivisuutta. Liberaalisen kansanpuolueen **Jaakko Itälä** pohti Ytimen numerossa 5/1977 ”Näkökohtia keskustan yhteistyöstä vasemmiston kanssa” laajemmin yhteistyön edellytyksiä ja syytä poliittisen kentän keskustan sekä vasemmiston välillä. Itälä kirjoittaa kuinka 1920- ja 30-lukujen punamultayhteistyö ”toi mukanaan ennennäkemättömän taloudellisen nousun ja sisäpoliittisen tasaantumisen”. Vaikka vasemmistoa edustaneet sosiaalidemokraatit eivät usein hallituksessa olleetkaan, yhteistyön ansiosta yhteiskunta eheytyi.

Kahtiajakautuminen oli vielä aktiivisesti aikalaisten mielessä, minkä Itälä näkee syyksi punamullan suosiolle: se toimi välittäjänä vasemmiston ja oikeiston välillä sisäpoliittisesti vaikeina aikoina. ”Jos jompikumpi keskikentän voimaryhmistä pelaa

Johannes Virolainen ja Jaakko Itälä.

toisen yhteistyövaihtoehdon käsitään, se samalla pelaa itsensä toisen keskikentän pelaajan armoille ja sitä tietä motiini.”

Vaikka ajat globaalilla 2010-luvulla ovat tyystin erilaiset, osuvat Itälän huolet politiikan toiminnasta hyvin kevään 2015 keskusteluun kahtia jakautuvasta Suomesta.

”Kahtiajakautumisen vaara on pikemminkin nykypäivän kuin menneisyyden ilmiö ja kansainväliset esimerkit siinä suhteessa lähinnä varoittavia. Se saattaa hiljalleen halvaannuttaa yhteiskunnan vahvistaen laahautuvia laitoja ja vaarantaa yhteiskunnan edistyksellisen kehityksen. Siksi on tärkeää, että yhteiskunnan keskivaiheille asettuvan hyvinvointikuilun yli luodaan tehokkaita yhteistyön siltoja”.**Y**

Suomi nousuun

ÖLJYKRIISIN jälkeisessä Suomessa pohdittiin talouden elvyttämistä hyvin samoin sanakääntein kuin viime eduskuntavaalien yhteydessä. Ytimen pääkirjoituksessa 5/1977 **Erkki Tuomioja** kirjoittaa, ettei elvytys ole taikasana, jolla saadaan mielialat nousuun. ”On vain ymmärrettävä, että pelkän elinkeinoelämän luottamuksen varaan ei lamasta irtaantumista, työllisyyden parantamista ja talouskasvua voi perustaa.”

”Yrityksille ei pitäisi valikoida tavalla kanavoida yhteistä rahaa siinä toivossa, että näin saatu tulo käytettäisiin työttömien työllistämiseen. Elleivät kysyntänäköymät samalla parane on nimittäin vaara, että raha panna pahimmissa tapauksissa lyhyen väli tähtäimen kannattavuutta parantaviin, työvoiman tarvetta entisestään vähentäviin rationalisointi-investointeihin.”

Tuomioja antaa vielä vihjeen talouspolitiikan suunnittelijoille: yritysten kustannustasoa saadaan nopeimmin alas keskittymällä lisäämään kapasiteetin käyttöastetta.**Y**

Pyydämme, että tuet toimintaamme ja autat heikossa asemassa olevia työntekijöitä köyhissä maissa.
Lahjoita! Tekstaa SASK numeroon 16499 (10€). Voit myös lahjoittaa verkossa www.sask.fi/lahjoita.
Kiitos! Me teemme työtä, jotta meillä kaikilla olisi oikeus kunnon työhön ja elämiseen riittävään palkkaan.

VAHVAN TEHTÄVÄ ON TUKEA HEIKKOJA.

E841

Posti Green

Höylää liittosi kortilla jopa 17% alennus vakuutuksista

Ammattiliittosi jäsenkortti on mitä parhain etukortti. Meillä et muita tarvitse. Säästät heti selvää rahaa jopa 17% vapaaehtoisten vakuutusten maksuista, kun kuulut liittoon ja keskität meille vakuutuksesi. **Lue lisää eduista turva.fi/etusi**

Olemme asiakkaidemme omistama keskinäinen vakuutusyhtiö ja tarjoamme erityisesti ammattiliittojen jäsenille etuja ja räätälöityjä tuotteita. Palvelemme numerossa **01019 5110** ma–pe 8–18 sekä verkossa osoitteessa **www.turva.fi**

